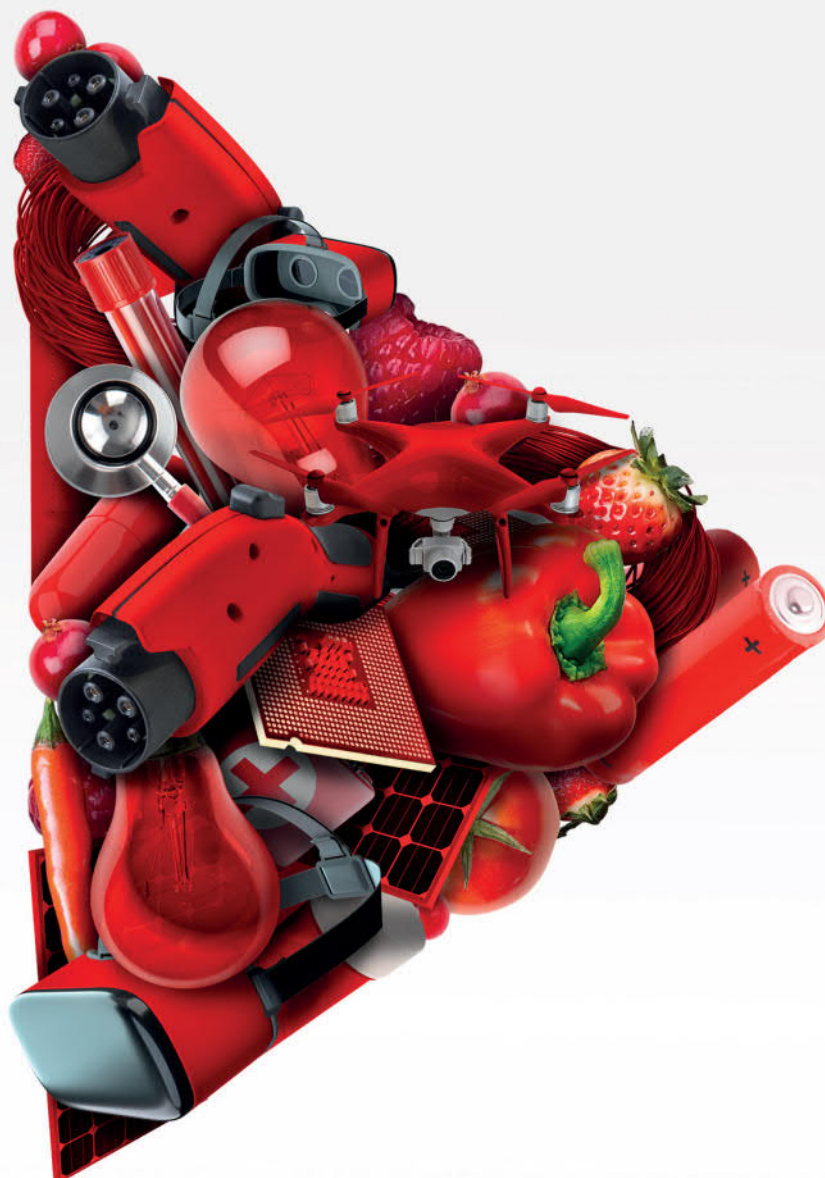

Catalyzing Change

Brabantse Ontwikkelings Maatschappij
Jaarverslag 2020

Voorwoord raad van bestuur

Het is evident dat de coronacrisis ons in 2020 in de greep heeft gehouden. Niet eerder moesten we zo acuut een beroep doen op onze flexibiliteit, oplossingsvermogen en snelle handelen. Na jaren van lineaire groei liet de economie een grillig en ongewis verloop zien, met een sterk wisselend beeld per sector. Voor het eerst sinds jaren kromp de Brabantse economie met gemiddeld 3% ten opzichte van het landelijk gemiddelde van 3,8%.

Veerkracht

Brabant heeft zich bijzonder veerkrachtig getoond, waarbij innovatie, ondernemerschap en slagvaardigheid de boventoon voerden. Want corona of niet, de groei van prachtbedrijven als [Salvia BioElectronics](#), [PeelPioneers](#) en [SMART Photonics](#) ging keihard door. Uit een peiling in december 2020 onder relaties van de BOM bleek bovendien dat bijna 90% procent van de (buitenlandse) bedrijven in Brabant de komende 2 tot 3 jaar groei verwacht.

“ Juist bij tekenen van een recessie of een serieuze crisis kan marktwerking in combinatie met publieke stimulans fungeren als aanjager van innovatie en ondernemerschap.”

Brigit van Dijk - Van de Reijt, algemeen directeur

Nieuwe diensten

Dat neemt niet weg dat de crisis voor veel ondernemers en de maatschappij grote gevolgen heeft. Direct na de uitbraak pasten we onze activiteiten aan om te kunnen inspelen op de veranderde behoefte van onze klanten. Zo was de BOM in maart initiatiefnemer van het [Corona](#)

[Rebuild Program](#), dat – in samenwerking met de andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) - ondernemers in heel Nederland helpt om hun businessmodel aan te passen. Een maand later volgde de € 300 miljoen aan [Corona-OverbruggingsLening \(COL\)](#) - uitgevoerd door de [ROM's](#) en [Techleap.nl](#) - om startups financieel door de crisis te loodsen.

Recordjaar

Onze reguliere dienstverlening maakte een recordjaar door. We deden 55 reguliere investeringen (nieuw en vervolg). Dit is 53% meer dan in 2019. Waar nodig ontwikkelden we nieuwe diensten, aanvullende middelen en online varianten op bestaande programma's en buitenlandmissies. Mede hierdoor hebben we alle beloften uit onze [strategie 2017-2020](#) kunnen waarmaken.

2020 kenmerkte zich door het zoeken naar verbindingen en ontsluiten van netwerken om ondernemers op weg te helpen naar een nieuwe fase van groei. Nieuwe samenwerkingen ontstonden niet alleen in de regio, zoals o.a. het Pledgefonds, The Gate, binnen Circulaire Economie of het Data Value Center, ook op landelijk niveau werd meer dan ooit regio-overstijgende samenwerking tussen de ROM's geïntensiveerd. Voorbeelden hiervan zijn de COL maar ook programma's als het Business Innovation Program Food en inspiratiesessies voor de Nederlandse startupsector met sprekers als Mariana Mazzucato en Otto Raspe.

Ontwikkelen, investeren en internationaliseren

In ons [gloednieuwe meerjarenprogramma 2021-2024](#) trekken we de lijn door van aanjager van duurzame innovatie. De komende jaren richten we ons vanuit een 'impact first' en missiegedreven aanpak nadrukkelijk op oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen en bouwen we mee aan transities in [energie](#), [agrofood](#), [gezondheidszorg](#) en de ontwikkeling en toepassing van [sleuteltechnologieën](#). We zetten in op waar we goed in zijn: ontwikkelen, investeren en internationaliseren – en doen dit zoveel mogelijk met regionale partners én vanuit onze intensieve samenwerking met de andere ROM's in Nederland.

De BOM heeft in 2020 laten zien dat zij klaarstaat voor ondernemers. Dat zij snel en adequaat bestaande en nieuwe producten en diensten kan aanbieden, en tegelijkertijd een gesprekspartner en soms voortrekker is op thema's met een langere horizon. Een speciaal dankwoord voor alle collega's die ondanks ongekende uitdagingen met een ontembare energie de focus op onze missie hebben behouden.

Juist bij tekenen van een recessie of een serieuze crisis kan marktwerking in combinatie met publieke stimulans fungeren als aanjager van innovatie en ondernemerschap. In mijn beleving is er daarbij maar één richting: Van prille ideeën tot maatschappelijk relevante oplossingen. Van maatschappelijke oplossingen tot prachtige bedrijven. Van prachtige bedrijven tot een duurzame economie. Ofwel: BOM, Catalyzing Change.

Raad van bestuur van BOM Holding B.V.
Brigit van Dijk – Van de Reijt, algemeen directeur

2020 in cijfers

8,6

Klantwaardering van 8,4 (2019) naar een mooie 8,6 in 2020.

53%

Met 53% meer investeringen (in 55 bedrijven) dan in 2019 was 2020 een recordjaar.

268,2

De totale marktwaarde van het portfolio bedroeg eind 2020 268,2 miljoen euro.

158

portfoliobedrijven
Realisatie 2017-2020:
604 van 545*

1.311

fte's in dienst.
Realisatie 2017-2020:
6.276 van 6.500*

421

miljoen euro geïnvesteerd
Realisatie 2017-2020:
1.396 van 786*

1.698

kton CO₂-reductie.
Realisatie 2017-2020:
2.658 van 600*

*Doelstelling 31-12-2020

36%

Gemiddelde omzetgroei van onze portfoliobedrijven van 36%.

Elke euro die de BOM investeert, zorgt voor 5 euro van een andere partij.

1 = 5

35

BOM participeert in consortium dat 35 miljoen euro in SMART Photonics investeert.

63% van de bedrijven

in onze portfolio dragen bij aan maatschappelijke opgaven op het gebied van energie, agrofood, gezondheidszorg en de ontwikkeling en toepassing van sleuteltechnologieën.

Investering in 6 projecten met CO₂-impact waaronder Windpark Klaverspolder bij Klaverpolder, de grootste van 12 windprojecten die langs de A16 verrijzen. Goed voor een CO₂-reductie van 1.456 kiloton.

Lancering met onze Trade & Innovate NL (TINL) partners van het Corona International Business Program om bedrijven te ondersteunen bij het behoud van hun internationale business.

De regio-overstijgende samenwerking tussen de ROM's resulteerde naast de COL ook in landelijke bijdragen aan het Kennis en Innovatieconvenant (KIC) en de Kennis en Innovatieagenda (KIA), en inspiratiesessies voor de startupsector met o.a. Mariana Mazzucato en Otto Raspe.

Lancering Business Innovation Program Food.

Dit programma laat bedrijven een winstgevende businesscase ontwikkelen rond de optimale inzet van grondstoffen. Bij enkele deelnemende bedrijven leidde dat tot een marktlancering.

69

bedrijven doorliepen in 2020 één van onze programma's, zoals het Corona Rebuild Program of het Investor Readiness Program.

70%

Stijging van investeringen door buitenlandse bedrijven waaronder omvangrijk uitbreidingsproject MSD Animal Health in Boxmeer.

Samenwerking met FD Media-groep en BNR Nieuwsradio zorgde voor bijna 3,8 miljoen contactmomenten binnen de doelgroep.

87

290 bedrijven vroegen een Corona-OverbruggingsLening (COL) aan voor een totaalbedrag van meer dan 87 miljoen euro.

De BOM was initiatiefnemer van het Corona Rebuild Program, dat – i.s.m. de andere (ROM's) - ondernemers in heel Nederland helpt om hun businessmodel aan te passen.

Inhoudsopgave

1	Verantwoordingsverslag	5
1.1	Over dit jaarverslag	5
1.2	Het jaar in het kort	5
1.3	Over de BOM	10
1.4	Organisatie en medewerkers	18
1.5	Bericht van de raad van commissarissen	30
1.6	Corporate governance	31
2	Prestatieverslag	35
2.1	Ontwikkelen	36
2.2	Investeren	37
2.3	Internationaliseren	41
3	Jaarrekening	46
3.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)	46
3.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2020 (na resultaatbestemming)	48
3.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020	49
3.4	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020	50
3.5	Nadere toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020	62
3.6	Nadere toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2020	79
3.7	Enkelvoudige balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)	85
3.8	Enkelvoudige resultatenrekening over 2020 (na resultaatbestemming)	87
3.9	Nadere toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020	88
3.10	Nadere toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2020	95
3.11	Overige gegevens	98
4	Bijlagen	102
4.1	Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's	103
4.2	Bijlage 2 Stakeholder-dialoog	106
4.3	Bijlage 3 Juridische structuur	108
4.4	Bijlage 4 Personalialia	109
4.5	Bijlage 5 Biografieën raad van commissarissen	110
4.6	Bijlage 6 Biografieën raad van bestuur	112
4.7	Bijlage 7 GRI Content Index	113
4.8	Bijlage 8 Gebruikte begrippen en termen	117
5	Our story continues online ...	118

Verantwoordingsverslag

1.1 Over dit jaarverslag

Met dit jaarverslag legt de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) verantwoording af over haar activiteiten en prestaties in 2020. Onze economische en maatschappelijke impact is onlosmakelijk verbonden met onze rol als publieke onderneming, en loopt daarom als een rode draad door dit jaarverslag.

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen over dit jaarverslag of onze activiteiten en prestaties, neem dan vooral contact met ons op via info@bom.nl

1.2 Het jaar in het kort

Corona speelde in 2020 zowel intern als extern een grote rol. Tijdens de eerste golf in het voorjaar viel een groot deel van de economie stil. Ambitieuze bedrijven zagen opeens een groot deel van hun inkomsten wegvallen. Bovendien gingen veel onderzoeks- en testfaciliteiten in lockdown en liepen investeringsrondes vertraging op, waardoor de ontwikkeling van bedrijven in de vroege fase onder druk kwam te staan.

Via de [Corona-Overbruggingslening \(COL\)](#) verleenden we vorig jaar voor € 33 miljoen aan overbruggingsfinanciering waarmee we 110 bedrijven door de crisis loodsten. Ook lanceerden we programma's zoals het landelijk uitgevoerde [Corona Rebuild Program](#), dat ondernemers helpt om hun businessmodel aan te passen aan de veranderde markt. In ons [Prestatieverslag](#) staan we uitgebreid stil bij de gevolgen van de crisis voor onze klanten en hoe we onze activiteiten daarop hebben aangepast.

De crisis heeft ook impact op hoe wij ons werk doen. Sinds maart 2020 werkt de BOM-organisatie grotendeels op afstand. Om dit technisch mogelijk te maken, kwam de digitalisering van de BOM vorig jaar in een stroomversnelling. In het hoofdstuk [Organisatie en medewerkers](#) gaan we hier dieper op in en zetten we ook uiteen hoe we werken aan de duurzaamheid en vitaliteit van onze interne organisatie.

Een horizon voor Brabant

2020 was het laatste uitvoeringsjaar van het [meerjarenplan 2017-2020 'Vernieuwing voor Brabant'](#). Zoals we in ons [Prestatieverslag](#) laten zien, hebben we ondanks corona al onze impactdoelstellingen voor deze periode gehaald.

Het nieuwe meerjarenplan 2021-2024, dat we vorig jaar hebben ontwikkeld, draagt de titel '[Een horizon voor Brabant](#)'. De komende vier jaar richten we ons op de versnelling van vier maatschappelijke transities: energie & duurzaamheid, landbouw & voedsel, gezondheid & zorg en een duurzame & concurrerende economie. Dankzij multidisciplinaire teams kunnen we daarbij – in samenwerking met externe partners – optimaal gebruik maken van de drie kerncompetenties van de BOM: ontwikkelen, investeren en internationaliseren.

Ontwikkelen

Ondanks corona was de bereidheid van bedrijven om mee te doen aan onze innovatieprojecten onverminderd groot. In 2020 lanceerden we het [Business Innovation Program Food](#), dat we met onze partners landelijk uitvoeren. Daarnaast legden we de basis voor nieuwe innovatiecoalities, waaronder een veelbelovend consortium rond biomaterials.

Investeren

Naast de verstrekte financiering vanuit de COL, gingen we ook door met onze reguliere investeringen. In 2020 investeerde BOM Brabant Ventures € 38,3 miljoen in bedrijven als [SMART Photonics](#), [Salvia BioElectronics](#) en [PeelPioneers](#). Daarnaast investeerde BOM Renewable Energy in totaal € 8,6 miljoen in zes duurzaamheidsprojecten, waaronder [Windpark Klaverspoor](#) langs de A16.

Internationaliseren

Hoewel het aantal landingen van buitenlandse bedrijven in 2020 scherp daalde, bleef de instroom van leads nagenoeg gelijk aan het zeer goede jaar 2019. Samen met onze Trade & Innovate NL (TINL) partners lanceerden we het [Corona International Rebuild Program](#). Hiermee hebben we in drie edities 17 Nederlandse bedrijven ondersteund bij hun uitdagingen in buitenlandse markten.

Klanttevredenheid en imago-onderzoek

Om onze dienstverlening optimaal te laten aansluiten op de behoeften in de markt, staan we het hele jaar in nauw contact met onze stakeholders, waaronder bedrijven, intermediaire organisaties, kennisinstellingen en overheden. De gemiddelde klanttevredenheid steeg in 2020 van een 8,4 naar een 8,6. Ook uit het imago-onderzoek, dat we vorig jaar lieten uitvoeren, komt naar voren dat Brabantse ondernemers positief zijn over onze dienstverlening.

BOM fans

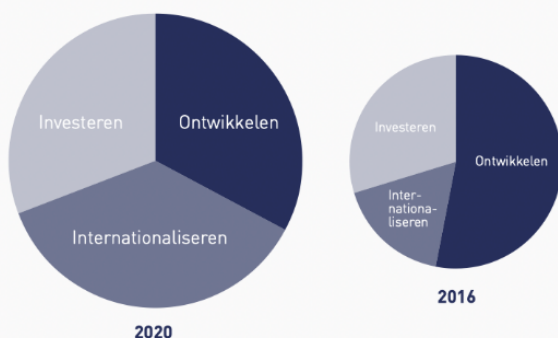
28%

(2016: 17%)

Van de relaties geeft het oordeel 'zeer gunstig'.

Tevredenheid onder relaties onverminderd hoog en is in 2020 en 2016 rond de 80%.

Bekendheid met de activiteiten

Relaties noemden in 2016 gemiddeld 1,5 dienst en in 2020 ruim 3 diensten die de BOM aanbiedt.

Zichtbaarheid BOM

61%

(2016: 71%)

van de relaties geeft aan de BOM (goed) zichtbaar te vinden in Brabant.

Top 5 genoemde associaties met de BOM

Deskundig
Klantgericht
2020
Ondernemend
Resultaatgericht
Betrokken

Betrouwbaar
Toegankelijk
2016
Geïnformeerd
Sympathiek
Ambitieuw

Waar gaan we mee aan de slag?

Versterken van de banden met regionale pers en partners zoals campussen, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.

Financiële ontwikkelingen

De BOM boekte in 2020 een nettoverlies van € 2,4 miljoen. Dit resultaat is toe te schrijven aan afwaarderingen in relatie tot verslechterde vooruitzichten bij enkele participaties. Deze afboekingen zijn inherent aan de risicovolle vroege fase waarin wij investeren en zijn nauwelijks gerelateerd aan de coronacrisis. Er is ook voor ruim 80 miljoen geïnvesteerd. Deze investeringen en de verbeterde vooruitzichten bij andere portfoliobedrijven hebben geresulteerd in een toename van het ongerealiseerd resultaat in de portefeuille met 29,4 miljoen tot een totaal van 88,3 Miljoen. De totale marktwaarde van onze portefeuille ultimo 2020 is 268,2 miljoen met nog openstaande commitments van 54,7 miljoen. Ten aanzien van de continuïteit van de BOM: Er staan ons voldoende liquide middelen ter beschikking en de leningsvoorwaarden van de fondsen bieden afdoende faciliteiten om waardeveranderingen in onze portfolio op te vangen. Wij hebben geen beroep gedaan op steunmaatregelen van de overheid en wij verwachten dat dit in de komende periode ook niet noodzakelijk zal zijn. Ga voor meer informatie over de financiële ontwikkelingen naar de jaarrekening 2020.

Covid-19

Covid-19 had in 2020 een grote impact op de economie en maatschappij. Direct na de uitbraak pasten we onze werkmethode aan de nieuwe omstandigheden aan, werden de gevolgen voor de investeringsportefeuille nauw gemonitord en ontwikkelden we tegelijkertijd nieuwe activiteiten om in te kunnen spelen op de veranderde behoefte van onze klanten.

Interne werkmethode

Direct na de uitbraak is een coronacrisisteam ingericht en is alle actie ondernomen om medewerkers thuis veilig door te kunnen laten gaan met hun werk. De digitalisering van de BOM kwam hiermee in een stroomversnelling. De voor maart 2020 geplande fysieke trainingen om Office 365 als platform voor het werken op afstand uit te rollen, werden versneld omgezet in digitale sessies, waarna de medewerkers versneld met deze technologie aan de slag gingen.

Inmiddels zijn digitaal samenwerken en applicaties als Office 365 en Teams niet meer weg te denken uit het leven van de gemiddelde medewerker.

Behalve aan de technische en praktische kant, is veel aandacht besteed aan de sociale aspecten van thuiswerken. Managers zoeken meer dan voorheen 1-op-1 contact met teamleden om te horen hoe het met ze gaat en of ze hulp nodig hebben bij de balans tussen werk en privé. Om medewerkers betrokken te houden, organiseren we regelmatig BOM-brede activiteiten zoals digitale borrels, een interne talkshow (BOeM live) en een wandelchallenge met een stappentellercompetitie.

Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek van eind 2020 blijkt dat medewerkers zich mede door deze maatregelen nog steeds op hun plek voelen bij de BOM. Verreweg de meeste medewerkers zijn positief over thuiswerken en willen dat ook na de crisis (deels) blijven doen. Ook na de crisis zullen we thuiswerken faciliteren, zodat medewerkers de vrijheid voelen om zelf te bepalen waar ze het beste hun werk kunnen doen.

Ontwikkelen

Ecosystems Development

Bij de uitbraak van de corona-epidemie was aanvankelijk de verwachting dat dit ook gevolgen zou hebben voor de participatie van ondernemers aan de verschillende innovatieprogramma's. Al snel werd duidelijk dat dit effect niet optrad. Een deel van de verklaring is dat de sectoren die deelnemen aan onze programma's zoals high tech, farma, maintenance en agrofood maar beperkt werden geraakt door de pandemie, met uitzondering van een deel van de agrofood. We werden juist verrast door het feit dat de deelname aan onze activiteiten binnen de verschillende innovatieprogramma's toenam. Terwijl onze fysieke bijeenkomsten vóór corona gemiddeld 20 tot 30 bezoekers trokken, deden vorig jaar aan onze digitale workshops en netwerkevents geregeld meer dan 70 ondernemers mee. Ook het initiëren van nieuwe programma's als de verduurzaming van de maakindustrie of de ontwikkeling van agrorobots ging heel soepel.

Investeren

Impact op de investeringsportefeuille

Vanaf de aanvang van de crisis hebben de investmentteams intensief contact gehad met de portfoliobedrijven en de fondsmanagers van de Fund-to-Fund portefeuille. Waar nodig is voor een aantal kwartalen uitstel verleend van betaling van rente en aflossingen. Inzichten, zowel risico's als kansen, werden vastgelegd en gedeeld in de teamoverleggen. Er was veel aandacht voor de wijze waarop ondernemingen om wisten te gaan met de veranderende omstandigheden, de runway, niet-essentiële kosten, maar ook wat juist extra nodig was om door te kunnen gaan met de ontwikkeling van de onderneming.

Uiteindelijk is de negatieve impact op de waardeontwikkeling van de investeringsportefeuille in 2020 beperkt. Van de getroffen voorzieningen is slechts zo'n 20% toe te schrijven aan de gevolgen van de pandemie – de overige 80% is inherent aan de vroeg fase ontwikkeling van start ups. Daar staat tegenover dat de ontwikkeling van het ongerealiseerde resultaat in de totale BOM portefeuille in 2020 EUR 29,4 miljoen bedraagt.

Voor de portefeuille van het EnergieFondsBrabant heeft een extra gevoeligheidsanalyse plaatsgevonden voor de ontwikkeling van de energieprijzen. De lockdown van april en mei zorgde voor een dusdanige daling van het energieverbruik dat de prijzen tijdelijk veel lager waren. In de tweede lockdown is dit effect minder geweest en inmiddels zijn de energieprijzen op een vergelijkbaar niveau als in 2019. Het lange termijn risico op structureel lagere energieprijzen door de pandemie en daarmee het effect op de portefeuille is vooralsnog beperkt.

Nieuwe klantgerichte activiteiten

Direct in maart was de BOM initiatiefnemer van het Corona Rebuild Program, dat – in samenwerking met de andere Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROM's) - ondernemers in heel Nederland helpt om hun businessmodel aan te passen. Een maand later volgde de Corona Overbruggings Lening (COL) - uitgevoerd door de ROM's en Techleap.nl en later in het jaar lanceerden we het Corona International Rebuild Program.

Corona Overbruggings Lening (COL)

De Corona Overbruggings Leningen (COL) kennen hun oorsprong in het feit dat door starters en Scale ups vaak geen aanspraak op de NOW regeling gemaakt kon worden. Het aantonen dat de omzet door Corona achterbleef ten opzichte van het jaar ervoor was vrijwel onmogelijk omdat er bijvoorbeeld nog geen sprake van omzet was. Hiertoe is, met goedkeuring van Europa, een leningsinstrument ontwikkeld. Deze goedkeuring is verkregen onder de Covid maatregelen. De leningen zijn een overbrugging naar een potentiële investeringsronde dan wel verwachte positieve cash flow ontwikkeling. Naast start ups en scale ups kon de faciliteit ook worden aangeboden aan innovatieve MKB ondernemingen en MKB ondernemingen zonder bancaire financieringen voor bedragen groter dan EUR 250.000. Via de Corona Overbruggings Lening (COL) verleenden we vorig jaar voor EUR 33 miljoen aan overbruggingsfinanciering waarmee we 110 bedrijven door de crisis loodsten.

Internationaliseren

Corona International Rebuild Program.

Hoewel het aantal landingen van buitenlandse bedrijven in 2020 scherp daalde, bleef de instroom van leads nagenoeg gelijk aan het zeer goede jaar 2019. Samen met onze Trade & Innovate NL (TINL) partners hebben we in drie edities 17 Nederlandse bedrijven ondersteund bij hun uitdagingen in buitenlandse markten.

Focus post-corona

BOM levert haar bijdrage aan het Brabant Business Panel, een initiatief van de provincie i.s.m. Brainport, BOM, SER-Brabant en Tilburg University, waarbij vooraanstaande Brabantse bedrijven gevraagd wordt naar hun visie op een aantal ontwikkelingen in hun sector. De hieruit resulterende Impact Monitor kan gezien worden als een economische thermometer.

BOM heeft een onderzoek uit laten voeren door Buck consultants naar kansen voor Brabant vanuit internationaal perspectief die de crisis juist kan bieden. Hieruit blijkt dat vooral (kleine) bedrijven actief in de hoogwaardige maakindustrie, life sciences & health en agrofood overwegen uitbreiding op het gebied van sales, logistiek, productie en R&D. Meer dan de helft van de ondervraagde (internationale) ondernemingen gaf aan dat decentralisatie hoog op de corporate agenda staat. De helft van de ondernemingen geeft aan meer lokaal te willen werken met toeleveranciers en nog eens 25% geeft aan dat men overweegt productie naar Europa te halen.

Uit een enquête onder ondernemers uit de portfolio van BOM Brabant Ventures blijkt dat ook start- en scale ups de gevolgen van Covid ondervinden. Testfaciliteiten en onderzoekscentra waren enige tijd op slot, de global supply chain kende vertraging, voor nieuwe marktintroductions is fysiek contact vaak onontbeerlijk. Desalniettemin weten de meesten van hen hier goed mee om te gaan. Een derde van deze ondernemingen heeft het businessplan weten aan te passen, zo'n 10% haalt juist extra versnelling uit de crisis. De COL is belangrijk geweest voor de financiële overbrugging bij veel ondernemingen. Met de kapitaalsuitbreiding ad EUR 45 miljoen die de BOM in 2021 van haar beide aandeelhouders mag ontvangen, kunnen wij deze ondernemingen verder helpen in hun post-Covid ontwikkeling.

2021 en verder

De gevolgen van de coronacrisis voor de economie en de samenleving zijn enorm en zullen nog jaren voelbaar blijven. Tegelijkertijd blijft de economische dynamiek in Brabant groot. Uit een peiling in december 2020 onder relaties van de BOM bleek dat bijna 90% procent van de (buitenlandse) bedrijven in Brabant de komende 2 tot 3 jaar groei verwacht. In 2021 gaan we door met de ondersteuning van bedrijven die kampen met de gevolgen van de crisis. Maar bovenal richten we onze blik vooruit. Juist nu willen we innovatieve bedrijven helpen om groeikansen te verzilveren, zodat ze kunnen bijdragen aan de versnelling van maatschappelijke transitie en daarmee de duurzame versterking van Brabant.

1.3 Over de BOM

De Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) staat voor een toekomstbestendige Brabantse economie. Dat doen we door te ontwikkelen, te investeren en te internationaliseren. Samen met Brabantse ondernemers en ondernemende Brabanders werken we aan duurzame voedselsystemen, vitale zorgsystemen, klimaatbestendige energieoplossingen en de ontwikkeling van kansrijke sleuteltechnologieën.

Organisatieprofiel

BOM Holding B.V. is een besloten vennootschap waarvan de provincie Noord-Brabant 100% van de aandelen houdt. Binnen de groepsstructuur heeft het ministerie van Economische Zaken & Klimaat in twee dochtervennootschappen (BOM Business Development & Foreign Investments B.V. en BOM Capital I B.V.) een minderheidsbelang van 49,9%.

De activiteiten van de BOM zijn ondergebracht in werkmaatschappijen die onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van BOM Holding B.V. vallen. Alle dochterondernemingen hebben een specifieke taak en zijn gericht op het leveren van kennis en innovatieondersteuning of het verstrekken van risicodragend kapitaal. In 2020 is de groepsstructuur van de BOM uitgebreid met BOM COL Brabant B.V., dat zorg draagt voor de uitvoering van de [Corona-Overbruggingslening \(COL\)](#).

De BOM richt zich als uitvoeringsorganisatie primair op ondernemingen (BOM Brabant Ventures) en projecten (BOM Renewable Energy) in de private sector in Brabant. Met BOM Foreign Investments en BOM International Trade zijn wij ook internationaal actief. Samen met bedrijven, overheden en kennisinstellingen (triple helix) en lokale partners werkt BOM Ecosystems Development aan de ontwikkeling en versterking van de economische ecosystemen waarin (buitenlandse) ondernemingen en projecten optimaal kunnen groeien.

De BOM onderhoudt binnen de triple helix nauwe contacten met lokale partners als de [Provincie Noord-Brabant](#), gemeenten, [REWIN](#), [Brainport](#), [Midpoint Brabant](#), [Agrifood Capital](#), [Tilburg University](#), [TU/e](#) en [Braventure](#). Op landelijk vlak wordt onder meer intensief samengewerkt met het [ministerie van Economische Zaken & Klimaat](#), de andere [regionale ontwikkelingsmaatschappijen](#), [Techleap.nl](#) en [Invest-NL](#). Internationaal is er veel contact met buitenlandse bedrijven, Nederlandse ambassades en consulaten, de Chinese provincie Jiangsu en het automotive cluster in Baden-Württemberg.

Ons hoofdkantoor is gevestigd in Tilburg en we hebben een lokale vertegenwoordiging van twee personen in Nanjing (Jiangsu, China).

[Bijlage 3](#) bevat een overzicht van de juridische structuur.

Financiering

Voor de financiering van onze activiteiten ontvangt de BOM een jaarlijkse subsidiebijdrage van de [provincie Noord-Brabant](#) en van het [ministerie van Economische Zaken & Klimaat](#), ter dekking van de exploitatiekosten. Daarnaast hebben onze opdrachtgevers risicodragend kapitaal ter beschikking gesteld voor de door ons beheerde investeringsfondsen. De BOM dekt de kosten voor het beheer van deze fondsen uit het fondsvermogen dan wel de fondsresultaten.

Missie

De BOM zet zich in voor de duurzame versterking van de Brabantse economie. Samen met innovatieve ondernemers én onze partners bouwen we aan een internationaal concurrerende economie die banen creëert, innovatie uitlokt en maatschappelijke transitie versnelt.

Klantsegmenten

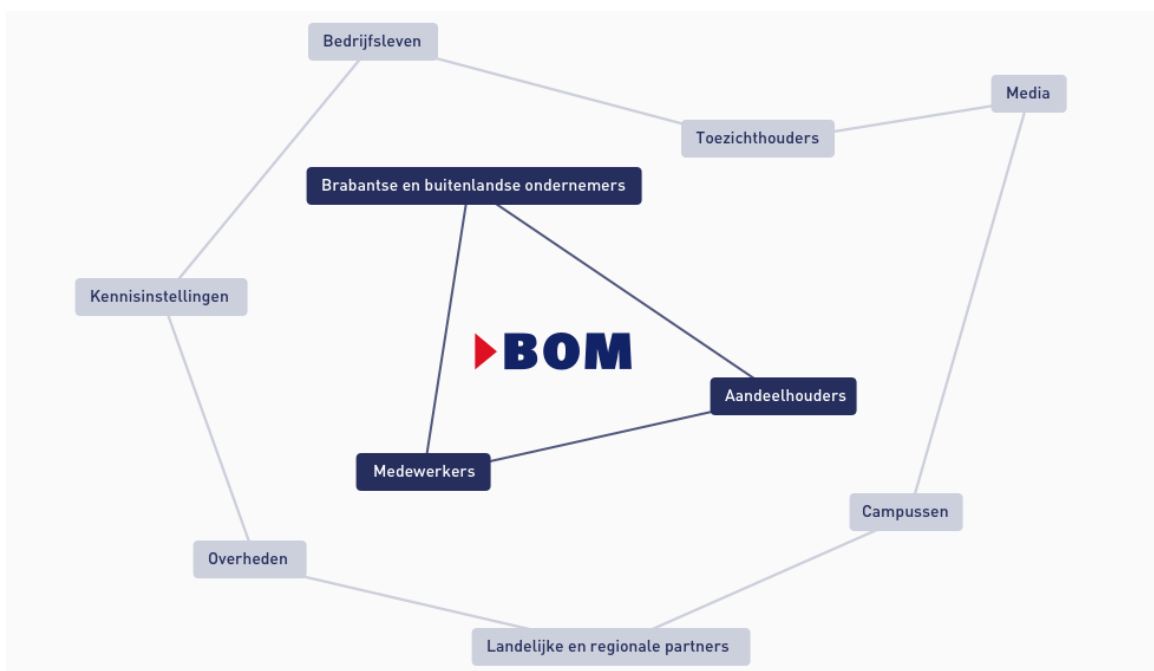
Innovatieve ondernemingen en duurzaamheidsprojecten spelen een sleutelrol in onze economie. Wij helpen ze bij de verwezenlijking van hun groeiambities, zodat zij kunnen bijdragen aan de versterking van de economische structuur van Brabant. We onderscheiden vier doelgroepen (klantsegmenten):

- [Vernieuwende Brabantse ondernemingen met groeiambitie en -potentie](#)
- [Organisaties die duurzame energieprojecten ontwikkelen en realiseren](#)
- [Brabantse ondernemingen met ambitie en potentie om te internationaliseren](#)
- [Buitenlandse ondernemingen \(die zich willen vestigen\) in Brabant](#)

Daarnaast bouwen we samen met ondernemers, kennisinstellingen, overheden en andere partners aan [ecosystemen waarin innovaties sneller en beter tot ontwikkeling komen](#).

Stakeholders

Onze stakeholders zijn partijen die betrokken zijn in ons proces van waardecreatie en die een belang hebben bij onze dienstverlening. Het bestuur, het management en de medewerkers van de BOM staan dagelijks in contact met deze stakeholders.

Dat gebeurt op zowel strategisch, tactisch als operationeel niveau. Het bestuur is vooral direct betrokken bij de stakeholdergroepen 'medewerkers', 'triple helix partners', 'lokale overheden' en 'aandeelhouders/subsidiënten'. De dialoog met onze stakeholders levert belangrijke input voor het aanscherpen van ons beleid en onze strategie.

De tabel in [bijlage 2](#) geeft inzicht in de vorm, doelstellingen en resultaten van de dialogen met onze belangrijkste stakeholdergroepen.

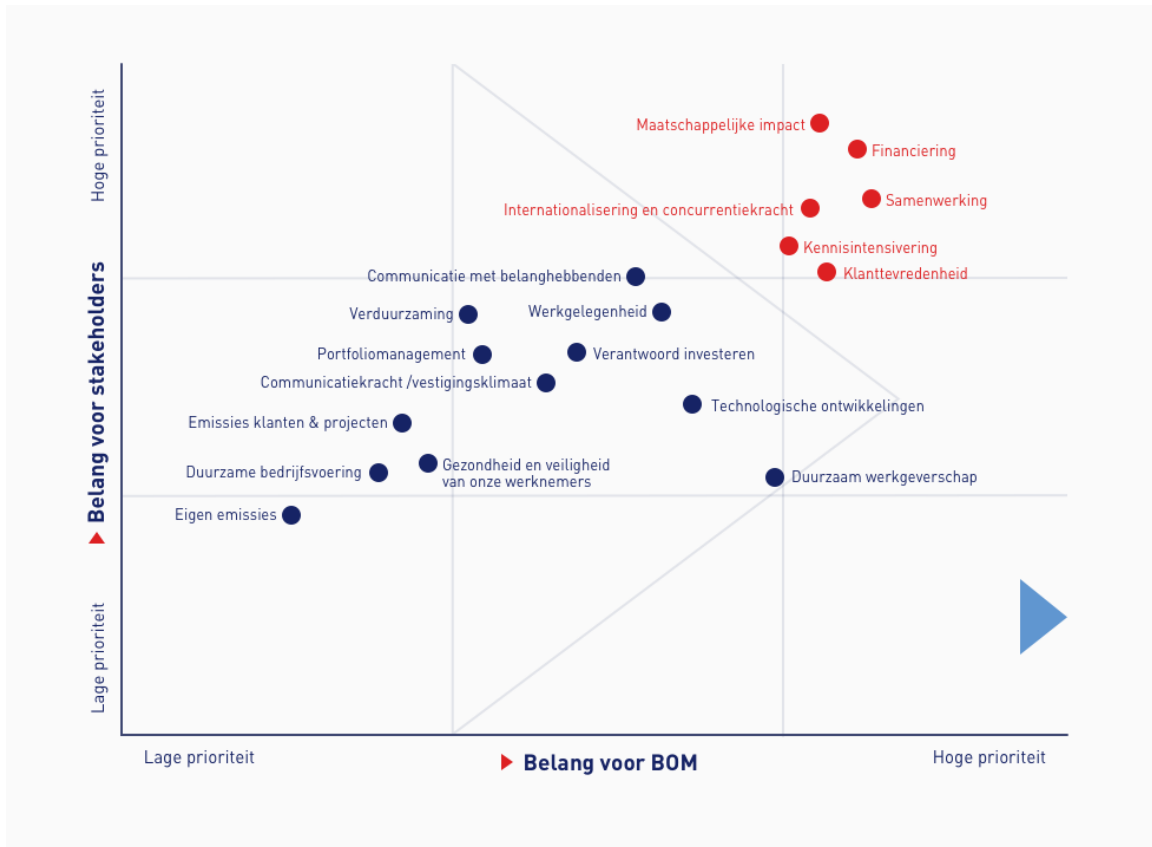
Klachtenregeling

Voor eventuele klachten over ons functioneren of voor externe meldingen van misstanden, corruptie of fraude beschikt de BOM over een [klachtenregeling](#). De behandeling van klachten of externe meldingen is een verantwoordelijkheid van de directie. In 2020 ontvingen we drie externe klachten of meldingen, die alle gerelateerd waren aan de uitvoering van de COL.

Materiële onderwerpen

Om onze toegevoegde waarde te vergroten, baseren wij onze strategie op onderwerpen die voor onze belanghebbenden van materieel belang zijn. De directie bepaalt de strategie en de interne prioriteiten. De periodieke dialoog met onze stakeholders dient ter validatie van onze strategie en vormt het fundament waarop onze doelstellingen zijn gebaseerd. Het bestuur is actief betrokken geweest bij het vaststellen van de materiële onderwerpen en de sturing en beheersing daarvan. Alle materiële onderwerpen worden geëvalueerd. Waar nodig wordt strategie of beleid aangepast.

De onderstaande figuur geeft inzicht in het relatieve belang dat zowel de stakeholders (extern) als de BOM (intern) hechten aan de materiële onderwerpen. Behalve 'maatschappelijke impact', staan vooral de onderwerpen 'financiering', 'samenwerking', 'kennisintensivering', 'internationalisering' en 'technologische ontwikkeling' hierin centraal.

[Bijlage 1](#) bevat een geïntegreerde tabel waarin de samenhang tussen de materiële onderwerpen en onze belangrijkste KPI's wordt verduidelijkt.

Trends en ontwikkelingen

De volgende trends en ontwikkelingen zijn van invloed op onze activiteiten en spelen een grote rol in ons [nieuwe meerjarenplan](#):

- Corona: de gevolgen van de crisis voor de economie en de maatschappij zullen nog jaren voelbaar blijven. Ook in 2021 zullen we bedrijven ondersteunen die door de crisis in de problemen zijn geraakt.
- De digitale transformatie: data en digitalisering spelen een steeds grotere rol in de waardecreatie in onze economie. Wij blijven bedrijven ondersteunen in hun digitalisering en richten ons daarbij zoveel mogelijk op oplossingen die maatschappelijke impact hebben.
- De klimaatverandering: de aandacht voor verduurzaming is de afgelopen jaren fors toegenomen. Ook de komende jaren helpen wij duurzaamheidsprojecten tot wasdom te komen en ondersteunen we innovatieve bedrijven die de energietransitie willen versnellen.
- Vergrijzing: we worden ouder in Nederland en dat stelt de maatschappij voor grote uitdagingen. Innovaties die de zorg betaalbaar houden, zijn van groot belang om ook in de toekomst aan de zorgvraag te kunnen voldoen. Ook zetten we in op innovaties die bijdragen aan de levenskwaliteit van patiënten.
- Sleuteltechnologieën: de opkomst van technologieën als fotonica en nanotechnologie zijn cruciaal voor het verdienvermogen van Brabant en het oplossen van maatschappelijke uitdagingen.
- Internationalisering: we zien steeds meer geopolitieke spanningen die een andere kijk werpen op onze positie als handelseconomie. Tegelijkertijd biedt deze ontwikkeling voor een stabiele regio als Brabant ook kansen, die we de komende jaren proberen te verzilveren.

- De rol van Europa: onze maatschappelijke opgaven sluiten goed aan op de prioriteiten van Europa. Hierdoor trekken we steeds vaker Europese ondernemingen aan en komen we in aanmerking voor Europese fondsen en subsidies, waardoor we onze impact kunnen vergroten.

Strategie

2020 was het laatste uitvoeringsjaar van het meerjarenplan 2017-2020. Deze strategie was erop gericht om de groei van innovatieve bedrijven te versnellen, waardoor zij kunnen bijdragen aan de duurzame versterking van de Brabantse economie.

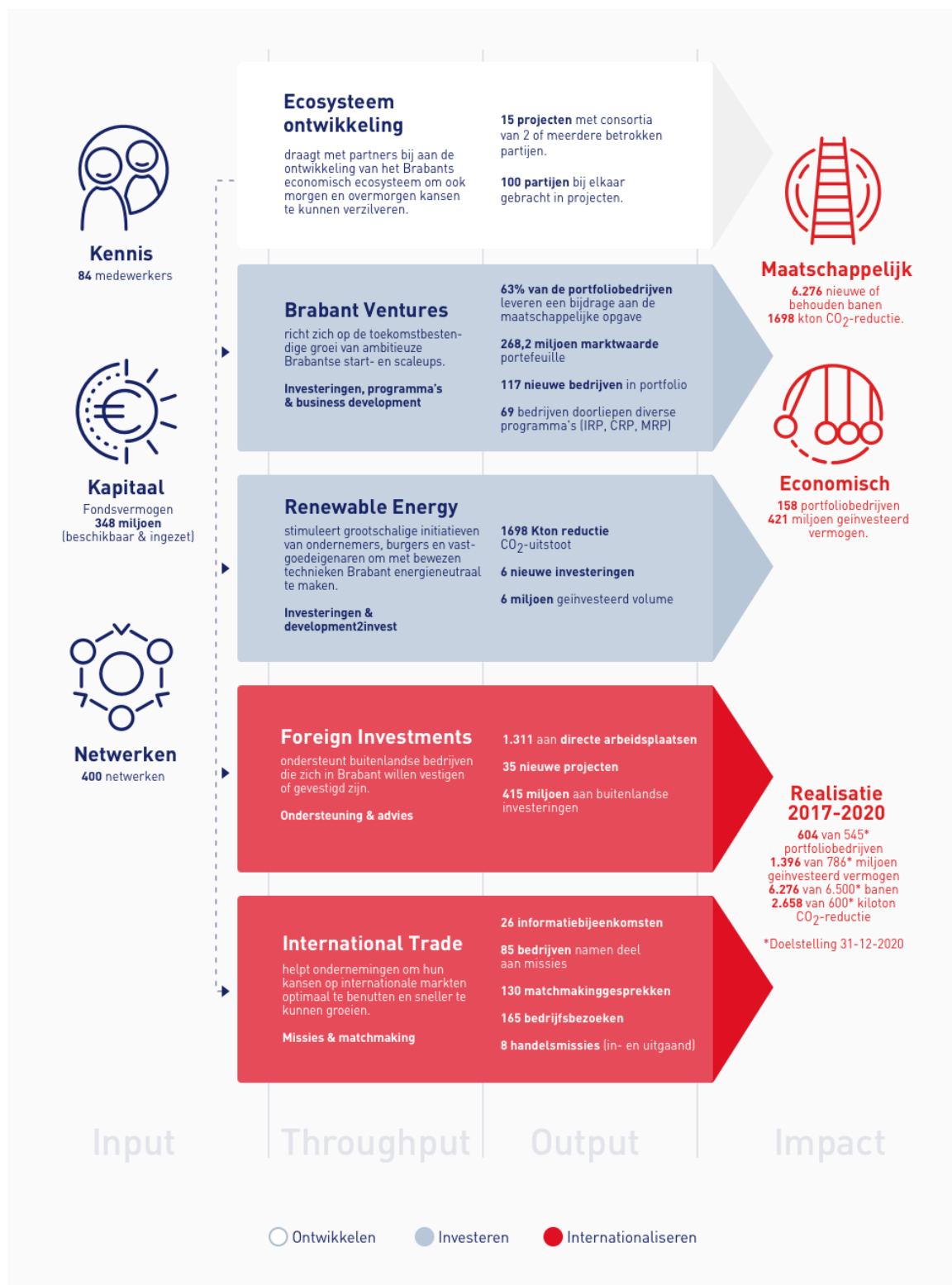
Het nieuwe [meerjarenplan 2021-2024 'Een horizon voor Brabant'](#) bouwt voort op onze prestaties van de afgelopen vier jaar. Daarbij richten we ons meer op versnelling van vier maatschappelijke transities: energie & duurzaamheid, landbouw & voedsel, gezondheid & zorg en een duurzame & concurrerende economie. Dankzij het bundelen van onze competenties op deze thema's verwachten we onze slagkracht en maatschappelijke impact te kunnen vergroten:

- Ontwikkelen – stimuleren van innovatie in het mkb door samenwerking met bedrijven, kennisinstellingen en overheden
- Investeren – kennis en risicokapitaal voor startups, scale-ups en duurzame energieprojecten
- Internationaliseren – aantrekken van innovatieve buitenlandse bedrijven en ondersteuning van Brabantse ondernemers bij het realiseren van groei in buitenlandse markten

De BOM wil een aantoonbare positieve impact maken. Daarin past ook onze ambitie om meer en beter inzicht te verschaffen in onze toegevoegde waarde voor Brabant en Nederland. Samen met de andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM) in Nederland streven we naar uniforme rapportagecriteria voor maatschappelijke en economische impact. Momenteel worden hierover landelijke afspraken gemaakt. Het doel is dat iedere ROM in het jaarverslag over 2021 een impactparagraaf opneemt.

Waardeketen

Ons waardecreatiemodel laat zien hoe wij toegevoegde waarde voor Brabant én Nederland creëren. Het model is opgebouwd volgens het raamwerk van de [International Integrated Reporting Council \(IIRC\)](#) en beschrijft de input, het bedrijfsmodel, de output en de impact van de BOM.

‘We nemen honderden Brabantse bedrijven mee in onze impact journey’

De BOM wil zich de komende jaren ontwikkelen tot een impactgedreven organisatie. Roos Hartong, Impact Officer a.i., vertelt over de zogeheten ‘impact journey’ van de BOM. “We willen de belangrijkste impacts meten, zodat je als organisatie kan sturen op maatschappelijke waardecreatie.”

Als Impact Officer help jij de BOM om een impactgedreven organisatie te worden. Wat is dat eigenlijk?

“Impactgedreven organisaties werken op een gestructureerde en goed onderbouwde wijze aan de optimalisatie van hun maatschappelijke impact. Ze kijken daarbij niet alleen naar de financiële kant, maar juist ook naar hun bijdrage op minder grijpbare thema's zoals klimaatverandering, menselijk welzijn en de ontwikkeling van intellectueel eigendom. Bij iedere keuze proberen ze hun positieve bijdrage te versterken en hun negatieve effecten te verminderen.”

Je zou zeggen dat de BOM als impactgerichte organisatie al een heel eind op weg is. Wat zijn de verbeterpunten?

“De BOM wil de komende jaren op vier maatschappelijke thema's een zo groot mogelijke positieve impact realiseren. Ze hebben daarvoor een uitstekende uitgangspositie, want ze maken al volop impact. Nu is het zaak om dit inzichtelijk te maken. Want pas als je weet wat je impact is, kun je doelen stellen, erover rapporteren en erop sturen zodat je van jaar op jaar verbetering gaat zien. Wat daarbij enorm helpt, is dat je niemand bij de BOM hoeft uit te leggen

dat impact belangrijk is. Iedereen wil het, waardoor we ons gelijk kunnen bezighouden met hoe we het gaan doen. Dat maakt alles een stuk makkelijker."

Welke stappen gaat de BOM de komende jaren nog zetten?

"Samen met het [Impact Institute](#), dat mij bij de BOM heeft gedetacheerd, brengen we momenteel in kaart voor wie en op welke manier de BOM impact maakt. Vervolgens categoriseren we deze gegevens: per impact kijken we hoe groot die is en of het om positieve of negatieve effecten gaat. In de laatste fase gaat de BOM de belangrijkste impacts meten en hierop sturen, zodat ze daadwerkelijk kan transformeren naar een impactgedreven organisatie."

“ Wat enorm helpt, is dat je niemand bij de BOM hoeft uit te leggen dat impact belangrijk is. Iedereen wil het, waardoor we ons gelijk kunnen bezighouden met hoe we het gaan doen."

Roos Hartong, Impact Officer a.i.

Wat betekent die transformatie voor de bedrijven en projecten waarin de BOM participeert?

"Uiteindelijk maken zij diezelfde transformatie door. De BOM werkt aan de duurzame versterking van de Brabantse economie, en doet dat via al die ondernemers waarmee ze samenwerkt. Als die bedrijven en projecten net als de BOM hun positieve en negatieve impact transparant maken, kunnen ook zij hun maatschappelijke waardecreatie vergroten. Dat is precies waarom de BOM ze hierbij gaat begeleiden. Zo neemt de BOM honderden Brabantse bedrijven en projecten mee in haar impact journey, waardoor ook zij toekomstbestendiger worden."

Meer weten?

Roos Hartong
Impact Officer a.i.
rhartong@bom.nl

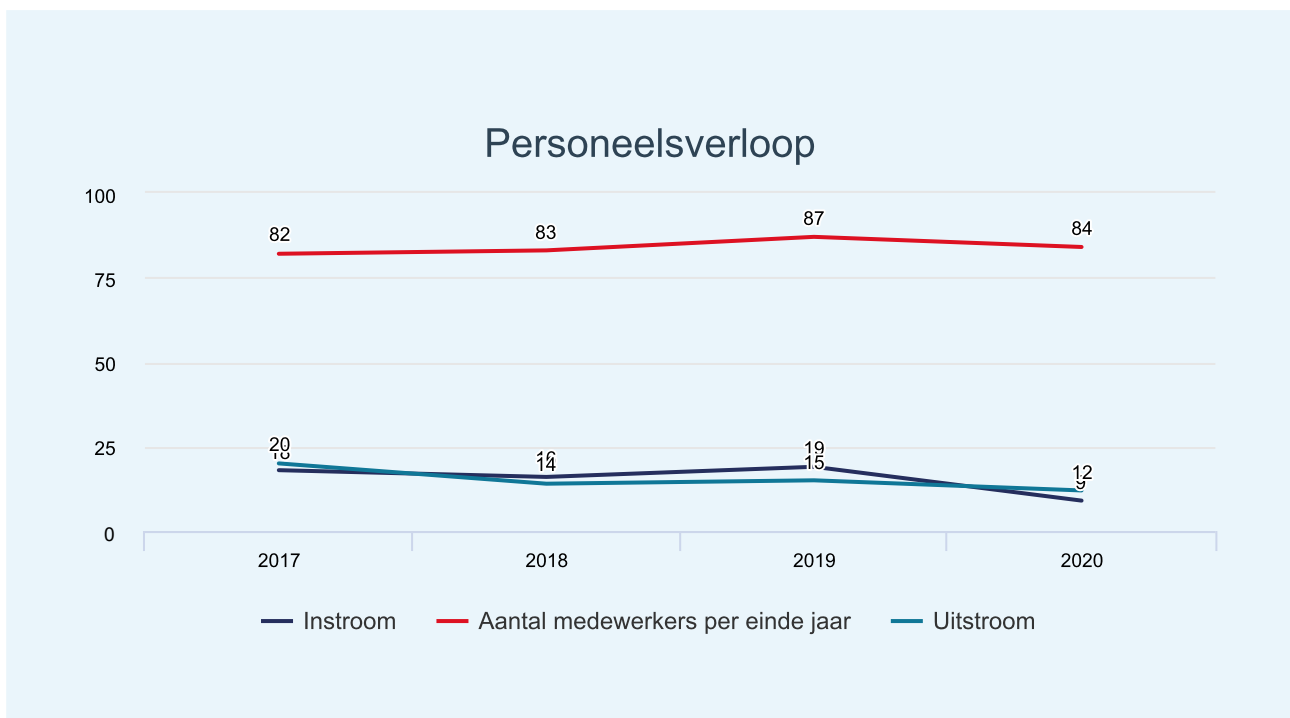

1.4 Organisatie en medewerkers

2020 stond voor de BOM-organisatie voor een belangrijk deel in het teken van corona. Direct na de uitbraak hebben we via de oprichting van een coronacrisisteam alle actie ondernomen om ervoor te zorgen dat medewerkers thuis veilig door konden met hun werk. Zoals blijkt uit de succesvolle afronding van het meerjarenplan 2017-2020, is dat goed gelukt. Daarnaast breidden we onze dienstverlening uit met onder andere de uitvoering van de Corona-OverbruggingsLening (COL).

Sinds de eerste virusgolf besteden we, behalve aan de technische en praktische kant, ook veel aandacht aan de sociale aspecten van thuiswerken. Managers zoeken meer dan voorheen 1-op-1 contact met teamleden om te horen hoe het met ze gaat en of ze hulp nodig hebben bij de balans tussen werk en privé. Om medewerkers betrokken te houden, organiseren we regelmatig BOM-brede activiteiten zoals onze goedbezochte digitale borrels en de tweewekelijkse interne talkshow BOeM Live!

Een slagvaardige ontwikkelingsmaatschappij

In 2020 gingen we door met de ontwikkeling van onze organisatie. Om onze slagvaardigheid en wendbaarheid te vergroten, streven we naar meer samenwerking tussen de verschillende business teams binnen de BOM. Zo organiseren we ons steeds meer in BOM-brede themateams die flexibel kunnen inspelen op vragen vanuit de samenleving en de snel veranderende behoeften van Brabantse ondernemers. Deze organisatiebrede samenwerking draagt ook bij aan een stimulerende werkomgeving waarin medewerkers zich optimaal kunnen ontwikkelen. De eerste vier teams begonnen eind 2020 en richten zich op de grote maatschappelijke opgaven waar de BOM zich voor inzet.

'Practice what you preach'

Onze maatschappelijke ambities keren ook terug in hoe we onze eigen organisatie vormgeven. Zoals in het nieuwe meerjarenplan is vastgelegd, streven we de komende jaren naar vergaande digitalisering en verduurzaming van de BOM en werken we actief aan de vitaliteit van onze

medewerkers. In de volgende paragrafen staan we kort stil bij deze ambities en de voortgang in 2020.

ENVIRONMENTAL		CO₂ reductie	Met behulp van het nieuwe mobiliteitsplan realiseren we een CO ₂ -reductie van 26 ton m³ .
		Vitaliteit	Verzuim is < 2%.
SOCIAL		Diversiteit	Leeftijd: 80% van de aanname is jonger dan 30 jaar. Gender: Bij gebleken geschiktheid voorkeursbeleid vrouw tot een gelijkwaardig niveau is bereikt. Afstand tot arbeidsmarkt: Minimaal één medewerker aannemen. Stagiairs: Minimaal vijf stagiairs aannemen.
GOVERNANCE		Digitalisering	Implementatie MS Dynamics , zowel Business Central (back-end) als CRM (front-end). Minimaal twee (handmatige / papieren) processen digitaliseren middels een workflow. Op het gebied van venture building : start extern platform voor minimaal vijf portfoliobedrijven.

Een digitale BOM

Door corona kwam de digitalisering van de BOM in een stroomversnelling. In 2019 hadden we Office 365 al als platform gekozen om werken op afstand mogelijk te gaan maken. Het plan was om begin 2020 fysieke trainingen te organiseren, maar vanwege corona moesten medewerkers – na enkele online sessies - direct met de technologie aan de slag. Dat heeft goed uitgepakt. Inmiddels zijn digitaal samenwerken en applicaties als Office 365 en Teams niet meer weg te denken uit het leven van de gemiddelde BOM'er.

In 2021 werken we volgens de roadmap 'Digitale BOM' verder aan onze digitale transformatie en verhuizen we onze backoffice (finance en control) naar het zogeheten Microsoft Public Cloud platform. Later in 2021 is de front-office (CRM) aan de beurt. Door alle informatie op één platform samen te brengen, kunnen we onze klanten straks beter, sneller en goedkoper bedienen. Uiteraard doen we dit conform de geldende richtlijnen voor privacy en security.

‘Dankzij digitalisering kunnen we meer ondernemers sneller en beter bedienen’

De digitale BOM krijgt steeds meer vorm. Informatiemanager René Krijgsman vertelt over de digitale transformatie waar hij leiding aan geeft. “Bij een organisatie als de BOM hebben mensen altijd meerwaarde.”

Wat doet een informatiemanager, en wat spreekt jou aan in die rol?

“Dit is de ideale baan voor mij. Het is een brede rol waarin ik al mijn expertise kwijt kan, en dat mag ik ook nog eens doen bij een impactgerichte organisatie die volop in beweging is. Veel mensen verwarren informatiemanagement met IT, maar het gaat verder dan dat. Ik zorg ervoor dat we onze kennis, kunde en contacten optimaal kunnen inzetten voor de Brabantse economie. En dat raakt gelijk de essentie van onze digitale transformatie: we brengen al onze informatie samen op één plek, waardoor we efficiënter en effectiever kunnen werken.”

Digitalisering is één van de grote transitie van deze tijd. Wat betekent het specifiek voor de BOM en haar klanten?

“Door onze informatie beter te managen, kunnen we meer aanvragen behandelen en krijgt de klant sneller antwoord. Nu is veel informatie bij de BOM nog versnipperd over de mailboxen van individuele medewerkers. Als je alles op één platform toegankelijk maakt, kun je sneller

schakelen. Uiteindelijk willen we onze kennis via een portal ook extern beschikbaar maken, zodat iedereen in het ecosysteem op elk gewenst moment toegang heeft tot relevante marktonderzoeken- en rapportages.”

De digitale transformatie van de BOM is een proces van jaren. Hoe ver zijn jullie al en wat zijn de vervolgstappen?

“In 2020 is het digitaal samenwerken via Office 365 – de eerste fase in onze digitalisering - in een stroomversnelling gekomen. Door corona en de plotselinge overstap op thuiswerken voelde iedereen bij de BOM een enorme urgentie om met de verandering mee te gaan. De volgende stap is de digitalisering van onze backoffice en frontoffice, zodat een manager bijvoorbeeld altijd inzicht heeft in zijn budgettaire ruimte. Daarna voegen we een intelligente tussenlaag toe, de zogeheten midoffice, waarmee we alle informatie kunnen combineren en analyseren.”

“Door onze informatie beter te managen, kunnen we meer aanvragen behandelen en krijgt de klant sneller antwoord.”

René Krijgsman, informatiemanager

Als je naar jullie digitale roadmap kijkt, waar ben je dan het meest enthousiast over?

“Ik verwacht veel van de inzet van artificial intelligence. We zijn nu nog veel tijd kwijt om scherp te krijgen wat een klant wil. Met een chatbot kun je aan het begin van het proces al veel informatie opvragen. Als je daar AI op loslaat, krijg je een goed beeld van de vraag van een potentiële partner of klant en kunnen we ze sneller aan de juiste dienstverlening koppelen. De volgende stap is dat we met AI op de behoefte van de klant gaan anticiperen. Zo kan een algoritme op basis van data-analyse inschatten wanneer een bedrijf toe is aan een volgende groeifase, zodat we proactief contact kunnen opnemen.”

Dat klinkt futuristisch. Nemen algoritmes bij de BOM straks het werk van mensen over?

“Nee, dat zie ik niet gebeuren. Onze mensen weten zoveel, dat krijg je nooit gedigitaliseerd. Ze blijven altijd nodig om de analyse van een computer te beoordelen, partijen in het ecosysteem met elkaar te verbinden en informatie over marktontwikkelingen in perspectief te plaatsen. Digitalisering werkt vooral ondersteunend, waardoor onze mensen meer tijd overhouden om toegevoegde waarde te leveren. Dat is waar dit alles om draait: slimme mensen slimmer laten werken, waardoor we meer klanten sneller en beter kunnen bedienen.”

Meer weten?

René Krijgsman
Informations Manager
rkrijgsman@bom.nl

Een duurzame BOM

In 2020 lanceerde de BOM een mobiliteitsplan om te stimuleren dat medewerkers minder vaak met de eigen auto reizen en vaker met het ov, een deelauto of de fiets. Zo kunnen medewerkers altijd gebruikmaken van een deelauto van [Amber](#), krijgen ze een NS-Business Card en is er een hogere kilometervergoeding voor wie een zuinige auto rijdt. Hiermee wil de BOM tot 26 ton CO₂ m³ besparen in 2024.

	Nr	Description	Eenheid	2017	2018	2019	2020
CO2 voetprint	Gebouwen						
	1	Consumptie van elektriciteit	kWh	108.189	102.311	93.199	74.781
	2	Consumptie van aardgas	m3	10.570	9.995	12.007	11.565
	Vervoer						
	3	Brandstofverbruik lease auto's: diesel	liters	5.769	5.053	4.833	2.438
	4	Brandstofverbruik lease auto's: benzine	liters	nvt	nvt	nvt	915
	5	Brandstofverbruik lease auto's: LPG	liters	nvt	nvt	nvt	nvt
	6a	Vliegkilometers (< 500 km)	kilometers	351	2.116	929	386
	6b	Vliegkilometers (501-1600 km)	kilometers	4.427	23.033	12.731	0
	6c	Vliegkilometers (> 1600 km)	kilometers	373.035	745.968	458.454	44.696
	7	Totaal aantal kilometers werk verkeer	kilometers	287.922	264.891	260.270	115.663
Afval / papier	Papier						
	8	Aantal pakken papier ingekocht	Pakken à 500 vel	480	240	240	120
	9	Gewicht papier per m2	Gram	80	80	80	80
	Afval						
	10	Hoeveelheid kantooraafval: gemengd	kg	47.208	47.208	47.208	23.485
	11	Hoeveelheid kantooraafval: plastic ter recycling aangeboden	kg	6.960	6.960	6.960	3.462
	12	Hoeveelheid kantooraafval: papier ter recycling aangeboden	kg	48.268	48.268	48.268	24.012
	Divers						
	13	Aantal m2 kantoorruimte	m2	1.568	1.568	1.568	1.568
	14	Aantal FTE's per 31-12	FTE's	74,35	76,82	77,18	75,38

Een vitale BOM

De BOM wil een organisatie zijn waar productiviteit en vitaliteit van medewerkers hand in hand gaan. Om hieraan bij te dragen, beginnen we in 2021 met de uitvoering van ons meerjarige programma voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Bij de ontwikkeling van dit programma hebben we ons laten inspireren door de uitkomsten van ons recente medewerkersonderzoek.

Medewerkersonderzoek

Uit het onderzoek, dat eind 2020 plaatsvond, blijkt dat medewerkers zich ondanks corona nog steeds op hun plek voelen bij de BOM. Verreweg de meeste medewerkers zijn positief over thuiswerken en willen dat ook na de crisis (deels) blijven doen. Tegelijkertijd geeft 42% van de medewerkers aan dat de werkdruk is toegenomen.

90%
(2016: 75%)

Van de medewerkers is trots om bij BOM te werken.

Top 3 Genoemde associaties

Professioneel

**Innovatief/
vooruitstrevend**

Impactvol

2016: meest genoemde associatie 'politiek', in 2020 bijna niet meer genoemd.

8,8
(2016: 8,4)

Is het gemiddelde rapportcijfer voor motivatie.

Alignment en autonomie

95%
(2016: 82%)

weet hoe de eigen werkzaamheden bijdragen aan het succes van de organisatie.

86%
(2016: 70%)

van de medewerkers voelt ruimte om zelf beslissingen te nemen.

90%
(2016: 86%)

van de medewerkers voelt zich betrokken bij de BOM.

Waar gaan we mee aan de slag?

Gesprekken voeren om van elkaar te leren en nog beter te worden.

Verbetering van de samenwerking tussen teams.

Expliciter aandacht geven aan persoonlijke ontwikkeling & doorgroeimogelijkheden.

Programma voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid

Iedere medewerker gaat dagelijks met energie aan het werk én weer naar huis. Dat is de ambitie van ons meerjarige programma voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Het programma onderscheidt drie aandachtsgebieden: we willen dat medewerkers bij de BOM het beste uit zichzelf kunnen halen, plezier hebben in hun werk en zich fit voelen.

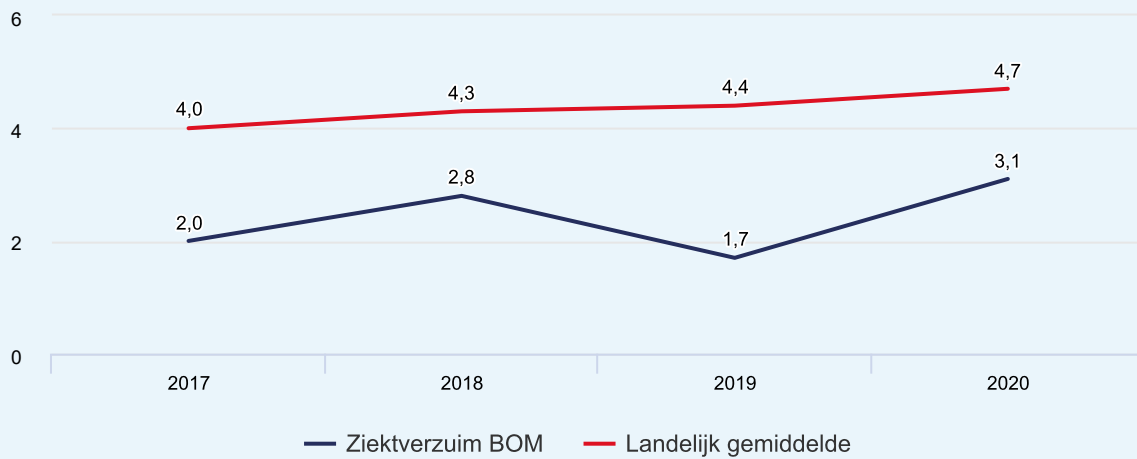
Hier werken we op verschillende manieren aan. Zo moet het mobiliteitsplan ervoor zorgen dat meer medewerkers lopend of fietsend naar hun werk komen. Daarnaast willen we ook na de crisis thuiswerken faciliteren, zodat medewerkers de vrijheid voelen om zelf te bepalen waar ze het beste hun werk kunnen doen. Door corona kwamen vorig jaar veel trainingen en ontwikkelingstrajecten stil te liggen. In 2021 hebben we daarom bijzondere aandacht voor talentontwikkeling en doorgroeimogelijkheden binnen de BOM, zodat we getalenteerde medewerkers langer aan de organisatie kunnen binden.

Verzuim

Het verzuim liep in 2020 op tot 3.1%. Dit had vooral te maken met langdurig verzuim. Met ons programma voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid willen we het verzuim zo snel mogelijk terugdringen tot onder de 2%.

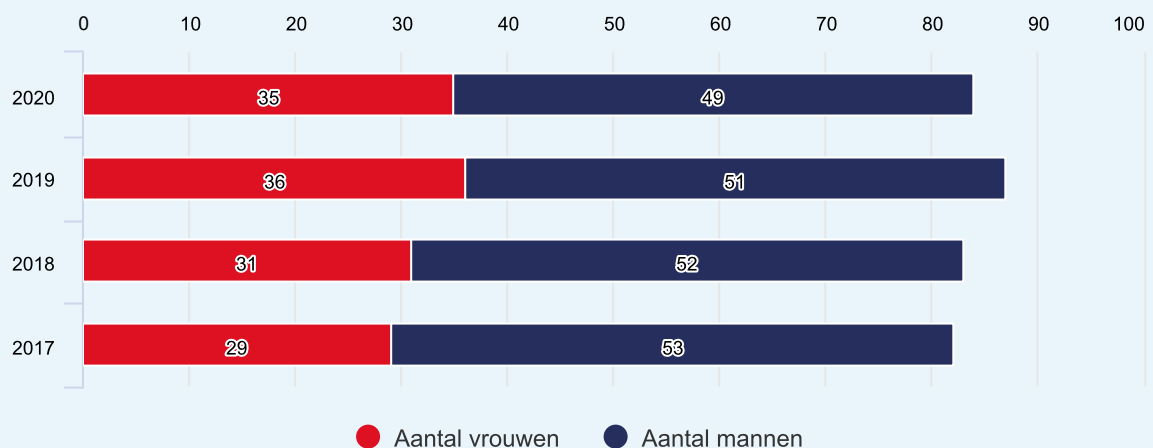
Ziekteverzuim

Diversiteit

Diversiteit en inclusiviteit zijn de komende vier jaar belangrijke speerpunten voor de BOM. We willen de BOM verjongen, meer vrouwen aannemen en meer kansen bieden voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. In 2021 ontwikkelen we een visie om invulling te geven aan deze ambities.

Verhouding man/vrouw

‘Als je impact wilt maken, hoort dit er gewoon bij’

De eigen auto laten staan en vaker met het ov, een elektrische deelauto of de fiets: dat is de inzet van het nieuwe mobiliteitsplan van de BOM. HR-manager Berthe Pleging-Koning legt uit waarom het plan er moest komen, wat medewerkers ervan merken en hoe portfoliobedrijf Amber een sleutelrol speelt.

Sinds begin 2021 heeft de BOM een mobiliteitsplan. Waarom hebben jullie zo'n plan nodig?

“Als je impact wilt maken, hoort dit er gewoon bij. De BOM is de aanjager van verduurzaming van de Brabantse economie. Dat moet je ook terugzien in hoe we ons werk doen. Bovendien is duurzaam reizen al geruime tijd een wens van onze medewerkers. Zo kregen we steeds vaker vragen over een fiets van de zaak. Dat vind ik het mooie van dit plan. We dragen niet alleen bij aan CO₂-reductie, maar stimuleren met een vergoeding voor fietsen en wandelen van en naar het werk ook de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.”

Als onderdeel van het plan krijgen medewerkers met een onzuinige auto een veel lagere kilometervergoeding. Hoe is hier intern op gereageerd?

“Ik heb nog geen enkele negatieve reactie ontvangen. En dat verbaast me niets: we zijn er allemaal van doordrongen dat zwaar vervuilende auto's niet passen bij een impactgedreven organisatie als de BOM. Wat ook helpt, is dat we goede alternatieven bieden. Voorheen had je alleen de keuze tussen de eigen auto en de trein. Daar zaten geen smaken tussen. Nu bepalen medewerkers per reis zelf wat het handigste vervoersmiddel is. Iedereen bij de BOM heeft een

eersteklas NS-Business Card en als je toch een auto nodig hebt, kun je via een app eenvoudig een elektrische deelauto van Amber reserveren."

Het plan richt zich vooral op wegverkeer. Hoe zit het eigenlijk met vliegen?

"Onze vliegkilometers zijn beperkt, omdat we ons werk vooral in Nederland doen. Maar met Foreign Investments en International Trade zijn we natuurlijk ook internationaal actief. Het afgelopen jaar heeft laten zien dat digitale middelen uitkomst kunnen bieden, maar tegelijkertijd blijft het belangrijk om relaties fysiek te bezoeken. Wij maken altijd een bewuste afweging of een vliegtreis essentieel is en kijken ook naar mogelijkheden voor CO₂-compensatie."

“Als je ergens met zo’n wit-oranje auto komt aanrijden, heb je gelijk een gesprek."

Berthe Pleging-Koning, HR-manager

Wat betekent het mobiliteitsplan voor jou persoonlijk?

"Bij de BOM blijven we na corona deels vanuit huis werken, waardoor we sowieso minder kilometers zullen maken. En als we reizen, doen we dat zo duurzaam mogelijk. Zelf hebben wij thuis inmiddels één van onze twee auto's de deur uit gedaan. Voor corona kwam ik al een tijdje met de fiets naar het werk en pakte ik een Amber voor externe bezoeken. Als je ergens met zo'n wit-oranje auto komt aanrijden, heb je gelijk een gesprek. Het is leuk om te vertellen dat Amber een participatie van ons is en dat we als klant zo actief gebruik maken van hun diensten. Dat maakt me echt trots."

Meer weten?

Berthe Pleging-De Koning

HR Manager

bpleging@bom.nl

Rol in keten

Onze ketenverantwoordelijkheid is vanuit onze strategische doelstellingen en ambities indirect vooral merkbaar via de activiteiten van onze portfoliobedrijven en direct via ons leveranciersbeleid. De BOM is continu in gesprek met haar stakeholders om eventuele misstanden tijdig te signaleren en actief op te lossen waar mogelijk.

Inkoop van goederen en diensten

De diensten en (kantoor)artikelen die wij voor onze bedrijfsvoering inkopen, hebben vanwege hun omvang een beperkte impact op economische-, sociale- en milieuaspecten in de inkoopketen. Wel proberen we door middel van gerichte inkoop eventuele negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken. We spelen geen actieve rol als ketenpartner of in de externe controle op ketenbeheer.

Ketenverantwoordelijkheid als dienstverlener

Als (financiële) dienstverlener zijn we binnen onze investerings- en ondersteuningsactiviteiten in staat om vorm te geven aan onze ketenverantwoordelijkheid. Voordat we in een onderneming of duurzaamheidsproject investeren, vindt een toets plaats op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen en integriteit.

Indien we signalen krijgen dat bij (potentiële) participaties of projectpartners sprake is van bijvoorbeeld schending van mensenrechten, omkoping en corruptie, het niet naleven van wet- en regelgeving of grote milieurisico's, vindt te allen tijde hoor en wederhoor plaats. Op basis hiervan besluiten we of we (verder) investeren in de onderneming of (blijven) samenwerken in een project.

Interne rollen en verantwoordelijkheden

De BOM heeft een marktgerichte structuur waarbij zogeheten businessteams hun dienstverlening richten op vier specifieke klantsegmenten. Daarnaast ondersteunt BOM Ecosystems Development - samen met onze triple helix partners - de ontwikkeling van het economische ecosysteem in Brabant. De businessteams krijgen ondersteuning van interne supportteams, die hun specialistische kennis ook voor externe partners of klanten kunnen inzetten.

De teammanagers zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen van de businessteams. In samenspraak met hun team dragen de managers daarmee ook zorg voor de realisatie van onze maatschappelijke, economische en financiële impact in de regio. De businessteams zorgen zelf voor de verzameling, consolidatie en validatie van data over de toegevoegde waarde die ze met partners realiseren. De validatie van deze data gebeurt onder andere op basis van vergelijking met data uit voorgaande jaren, toetsing aan definities en plenaire bespreking van de resultaten in het managementteam (MT).

Het managementteam

Het managementteam, dat bestaat uit managers van de businessteams en ecosysteemontwikkeling, draagt samen met het directieteam zorg voor de operationele voortgang van de gehele BOM-organisatie. Het directieteam is eindverantwoordelijk voor het bewaken van de toekomstige koers en de beleidsmatige en financiële kaders. De directie legt hierover verantwoording af aan de rvc (raad van commissarissen) en de aandeelhouders. De rvc houdt toezicht en staat de directie met raad terzijde. Zie voor meer informatie het hoofdstuk [corporate governance](#).

Managementaanpak

Binnen de kaders van het [meerjarenplan 2021-2024](#) stellen we - samen met beide opdrachtgevers - jaarlijks de ambities, doelstellingen en KPI's vast. Tijdens het kalenderjaar monitoren we elk kwartaal de voortgang van de KPI's en de materiële onderwerpen. Dat doen we zowel intern als extern met de toezichthouder en onze opdrachtgevers. We beoordelen hoe de financiële en niet-financiële resultaten zich (kwantitatief en kwalitatief) ontwikkelen, of er aanvullende maatregelen nodig zijn en wat we kunnen leren. Op basis van die inzichten sturen we gedurende een kalenderjaar bij of bereiden beleidsaanpassingen voor de toekomst voor.

In onze besturingsfilosofie dragen alle businesssteams een gedeelde verantwoordelijkheid voor de resultaten op de verschillende materiële onderwerpen. Het managementteam kent een collectieve verantwoordelijkheid en speelt hierin een coördinerende rol.

Risicomanagement

Bij de uitvoering van onze strategie maken we een bewuste afweging tussen de realisatie van (strategische) doelstellingen en de risico's die daarmee samenhangen. De directie en het management zijn verantwoordelijk voor de identificatie van significante risico's, realisatie van de doelstellingen en naleving van relevante wet- en regelgeving.

Risicocategorie	Belangrijkste risico's	Beheersmaatregelen
Strategisch	Mogelijke reputatieschade	Onze positionering als organisatie en haar labels wordt actief uitgedragen en we monitoren de berichtgeving en het sentiment over BOM-activiteiten, ketenpartners alsook onze investeringen zowel online als offline
	Rolredundantie	Bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten of samenwerkingen wordt expliciet stilgestaan bij een effectieve onderlinge rolverdeling met andere partijen. In pers en (online) media monitoren we actief op initiatieven die overlap zouden kunnen hebben met BOM-activiteiten.
Operationeel	Niet realiseren overeengekomen prestaties	De bewaking en evt bijsturing van jaarlijks overeengekomen kpi's vindt periodiek plaats zowel intern als met opdrachtgevers.
	Ondeugdelijk procesbeheer	Het werken met zelforganiserende teams wordt ondersteund door een duidelijk beheerskader met teamdoelstellingen en formele controls. Hierop wordt periodiek gemonitord dat als input voor onderling overleg dient.
	Hoog personeelsverloop	Op personeelsvlak vindt een actieve sturing op ontwikkeling en begeleiding van medewerkers plaats zowel individueel als op teamniveau. Daarnaast hebben de bevindingen uit de employee journey geleid tot diverse versterkende maatregelen.
	Onveilige ICT-omgeving (Beschikbaarheid, Integriteit, Vertrouwelijkheid)	Er wordt gewerkt met een eenduidig beveiligings- en securitybeleid waar de ICT-omgeving een belangrijk element van vormt. De uitvoering wordt permanent gemonitord en per kwartaal wordt gerapporteerd aan de directie over status en mogelijke issues. Het beleid is vastgelegd in het BOM Informatiebeveiligingsbeleid. Daarbinnen wordt o.a. middels twee-factor authenticatie de toegang tot de BOM omgeving en daarmee de Beschikbaarheid, Integriteit en Vertrouwelijkheid van data bewaakt. Door permanente monitoring en analyse middels het Microsoft365 platform zorgt dit voor een scherp beeld op potentiële risico's waarop geacteerd kan worden. Daarnaast wordt er op applicatieniveau beoordeeld of er sprake is van persoonsgegevens verwerking conform de AVG. Hiertoe worden Verwerkingsregisters aangelegd waarin opgenomen is welke algemene- en bijzondere persoonsgegevens verwerkt worden door de BOM.
Financieel	(Gedeeltelijk) stopzetten subsidies	Periodieke, goede contacten op bestuurlijk en ambtelijk niveau met onze opdrachtgevers zijn van groot belang.
	Onjuiste investeringsfocus	Zowel in de acquisitie-aanpak alsook bij de actieve monitoring van de dealflow en de portefeuille wordt expliciet stil gestaan bij de balans tussen strategische en financiële impact. De investeringscommissies zien hier ook expliciet op toe.

In de bovenstaande tabel beschrijven we de meest relevante risico's die in 2020 BOM-breed van toepassing waren. Ook gaan we in op de beheers- en verbetermaatregelen die we hebben voorbereid of doorgevoerd. De monitoring van deze risico's vormt een vast onderdeel van de directieagenda van de BOM.

Toelichting op de financiële risico's

De BOM beschikt voor de uitvoering van de investeringsopdrachten over een substantieel fondsvermogen. Dit fondsvermogen wordt op afroep ter beschikking gesteld aan de BOM namens de aandeelhouders. Kaders en richtlijnen voor de omgang met beschikbaar gestelde liquiditeiten zijn opgenomen in een treasury-statuuut. Ter optimalisatie van renteopbrengsten mogen we voor tijdelijk overtollige kasgelden alleen gebruikmaken van defensieve financiële instrumenten. Liquiditeiten, deposito's en spaarrekeningen zijn deels ondergebracht bij de provincie Noord-Brabant en deels bij Nederlandse banken die onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank en minimaal een 'stable outlook' hebben.

Valuta- en renterisico's

In beginsel voert de BOM haar operationele en financieringsactiviteiten uitsluitend uit in Nederland en de Europese Unie. Hierdoor lopen we in onze reguliere activiteiten slechts beperkte valutarisico's. De BOM loopt renterisico's op de boekwaarde van haar investeringen (inbaarheid van rente op verstrekte leningen).

Projectrisico's

Verder loopt de BOM projectrisico's in Europese subsidieprojecten waarin zij deelneemt als penvoerder of projectdeelnemer. Deze risico's hebben vooral betrekking op het mogelijk niet voldoen aan administratieve subsidiebepalingen, waardoor gemaakte kosten uiteindelijk niet worden vergoed. Binnen de administratieve organisatie van de BOM kennen deze Europese projecten een specifiek beheerskader.

1.5 Bericht van de raad van commissarissen

In 2020 kreeg de missie van de BOM - de duurzame versterking van de Brabantse economie - een heel andere lading. Direct na de uitbraak van de coronacrisis verschoof de focus van veel bedrijven van groei en ontwikkeling naar continuïteit en veiligheid van medewerkers en klanten. De raad van commissarissen vindt dat de BOM sterk heeft ingespeeld op deze veranderde behoefte. Tegelijkertijd ging het bestaande werk (online) door en wist de BOM haar strategie voor de periode 2017-2020 tot een succesvol einde te brengen.

Het voorbije jaar toont aan hoe belangrijk aanpassingsvermogen is. Dat geldt voor zowel ondernemers als voor een regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) als de BOM. Samen met de andere ROM's tuigde de BOM - met financiering van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat - tijdens de eerste golf in recordtempo de [Corona-Overbruggingslening \(COL\)](#) op. Ook ontwikkelde de BOM een scan om ondernemers inzicht te geven in hun kaspositie en programma's om ze te helpen bij het vernieuwen van hun businessmodel of het terugwinnen van omzet in het buitenland.

De rvc staat in nauw contact met de raad van bestuur van de BOM met betrekking tot de aanpassing van de activiteiten. Uiteraard past het bij de opdracht van een ontwikkelingsmaatschappij om in te spelen op de acute nood bij ondernemers; tegelijkertijd mag dat niet ten koste gaan van de lange termijn missie om de Brabantse economie duurzaam te versterken. Wij vinden dat de BOM dit evenwicht goed heeft bewaakt, zoals onder andere blijkt uit de [succesvolle afronding van de meerjarenstrategie 2017-2020](#).

Focus op toegevoegde waarde

De rvc was in 2020 intensief betrokken bij de ontwikkeling van de strategie voor de periode 2021-2024. De komende jaren zet de BOM vol in op het vinden van oplossingen voor wereldwijde maatschappelijke en economische uitdagingen, zoals versnelling van de energietransitie en gezond ouder worden. De BOM richt zich daarbij zoveel mogelijk op haar

kerncompetenties (ontwikkelen, investeren en internationaliseren) en zoekt daarnaast meer dan ooit de samenwerking met regionale en landelijke partners. Wij zien deze partnerships als een belangrijke stap om de slagkracht van de BOM verder te vergroten.

Hoewel externe relevantie voorop staat, verdient ook de doorontwikkeling van de eigen organisatie aandacht. Zoals het er nu naar uitziet, blijft thuiswerken na de coronacrisis een vast onderdeel van de werkcultuur. Deze ontwikkeling heeft veel potentie, maar zaken als cyber security en de sociale impact voor medewerkers mogen hierbij niet uit het oog worden verloren. Behalve de gangbare onderwerpen, werd de rvc in 2020 regelmatig geïnformeerd over de digitalisering binnen de BOM. Ook hielden wij toezicht op de ontwikkeling van een mobiliteitsplan, dat ervoor moet zorgen dat de BOM ook in de nieuwe context slagvaardig kan zijn.

Wij willen de medewerkers van de BOM bedanken voor hun inzet en veerkracht in dit historische en uitdagende jaar. Brabant verdient een ontwikkelingsmaatschappij die uitdaagt, mobiliseert en prikkelt. Ook in bijzondere omstandigheden maken jullie die belofte iedere dag weer waar.

Advies aan aandeelhouders

De raad hecht aan een transparante en eenduidige governance structuur en ziet in dat kader toe op naleving van de Corporate Governance Code 2016. De raad heeft ten aanzien van de naleving van de Code in 2020 geen materiële tekortkomingen geconstateerd. De raad adviseert de aandeelhouders om de balans, winst- en verliesrekening en de toelichting op de algemene vergadering voor aandeelhouders vast te stellen.

Tilburg, 2 juni 2021

De raad van commissarissen van BOM Holding B.V.

René Penning de Vries – voorzitter
Ellen de Brabander
Nancy Mac Gillavry
Esther Raats-Coster
Ronald Slaats

1.6 Corporate governance

De BOM hanteert de bestpracticebepalingen uit de [Nederlandse Corporate Governance Code \(de 'Code'\)](#) als leidraad voor goed ondernemingsbestuur. De rvc heeft ten aanzien van de naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code in 2020 geen materiële tekortkomingen geconstateerd.

Hieronder doen we verslag van de toepassing van de algemene principes en eventuele afwijkingen van de Code in 2020.

Bestuur en bezoldiging

Het bestuur van BOM Holding B.V. bestaat sinds 2020 statutair uit één algemeen directeur: Brigit van Dijk - van de Reijt. Daarnaast heeft de BOM één niet-statutair directielid. De taakstelling en mandatering van de twee directieleden zijn vastgelegd in het directiereglement en overige interne reglementen.

De bestuurder heeft – in afwijking van de Code - een contract voor onbepaalde tijd. De rvc heeft de beloning vastgesteld en de remuneratiecommissie voert jaarlijks overleg met het bestuur over het functioneren van de organisatie en hun bijdrage hieraan.

De publicatieplicht zoals opgenomen in de Wet Normering Topinkomens (WNT-II) is van toepassing op de bezoldiging van zowel de directie als de toezichthouders van BOM Holding B.V. De bezoldiging van beide directieleden en de toezichthouders past binnen de wettelijke kaders van de WNT en het bezoldigingsbeleid dat door de aandeelhouder is vastgesteld.

Voor de overige arbeidsvoorwaarden van de bestuurder hanteert de BOM de bepalingen in het eigen personeelsreglement. De jaarrekening bevat nadere verantwoordingsinformatie zoals door de WNT vereist.

Toezichtstructuur

De raad van commissarissen (rvc) houdt toezicht op het gevoerde beleid en de gang van zaken bij de vennootschap en de aan haar verbonden dochterondernemingen. Voor zowel de rvc als de onderliggende commissies bestaan specifieke reglementen voor de taakverdeling en mandaten. Het rvc-reglement is opgesteld met inachtneming van de statuten van de vennootschap. Het toezicht van de rvc op de raad van bestuur vindt plaats in de reguliere raadsvergaderingen. De rvc voldoet aan de bepalingen in de Code over de deskundigheid en samenstelling van de raad én de eisen die de aandeelhouders hieraan stellen.

Samenstelling rvc

Per 1 januari 2021 trad – in lijn met het rooster van aftreden - Hans Dröge af als commissaris van de BOM. De rvc is hem zeer erkentelijk voor zijn betrokkenheid en deskundige inbreng. De aandeelhoudersvergadering heeft per 1 februari 2021 - op voordracht van het ministerie van Economische Zaken & Klimaat - [Ellen de Brabander](#) benoemd tot zijn opvolger. De Brabander, die ook lid wordt van de auditcommissie, levert dankzij haar achtergrond in digitalisering & data, food, quality en control een waardevolle aanvulling op de deskundigheid van de raad.

Werkzaamheden rvc en onderliggende commissies

De rvc vergaderde in 2020 zeven keer met het bestuur van de BOM. Tijdens deze vergaderingen kwam een aantal vaste onderwerpen aan de orde zoals organisatie en procesvoering, strategie, de vermogenspositie van de BOM en de algehele performance van de vennootschappen. Verder had de rvc in 2020 bijzondere aandacht voor het nieuwe meerjarenplan, de maatschappelijke impact van de BOM, digitalisering, productontwikkeling en natuurlijk de coronacrisis.

Het jaarlijkse overleg met het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant over de algehele voortgang van de BOM vond wegens een wisseling in het provinciale bestuur en de coronacrisis pas plaats in februari 2021. Ook voerde de rvc twee keer overleg met de ondernemingsraad waarbij de relatie met zowel het bestuur als de medewerkers aan de orde kwam.

In 2020 besprak de rvc - buiten de aanwezigheid van het bestuur van de BOM - zowel zijn eigen functioneren (en de gewenste competenties binnen de raad) als dat van de individuele commissarissen en het bestuur. De rvc is zo samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, het bestuur en welk deelbelang dan ook, onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Daarnaast is in het rvc-reglement vastgelegd hoe met (mogelijke) belangenverstrengeling moet worden omgegaan.

Investeringsvoorstellen

Volgens het investeringsreglement vereisen voorstellen van BOM Brabant Ventures en BOM Renewable Energy bij cumulatieve investeringen boven de € 2,5 miljoen de goedkeuring van de rvc. De rvc gaf in 2020 akkoord op acht investeringsvoorstellen: zes voor Brabant Ventures en twee voor Renewable Energy.

Remuneratie- en auditcommissie

De remuneratiecommissie kwam in 2020 diverse malen bijeen onder andere in het kader van de werving van een nieuwe commissaris.

De auditcommissie vergaderde in 2020 twee keer. Dat gebeurde deels in aanwezigheid van de externe accountant. Hierbij kwamen de volgende onderwerpen voorbij: de hoofdlijnen van het financieel beleid, de kwaliteit van de interne en financiële beheersing, de bevindingen uit de accountantscontrole, de financiële verantwoording over 2019, de begroting voor 2021 en beheersing van de accountantskosten.

Klokkenluidersregeling en de externe vertrouwenspersoon

De BOM heeft een klokkenluidersregeling en kent sinds 2012 een externe vertrouwenspersoon bij wie medewerkers in een veilige omgeving persoonlijke en/of functionele bezwaren bespreekbaar kunnen maken. In 2020 ontving de vertrouwenspersoon één melding. De vertrouwenspersoon heeft dit vastgelegd in de jaarlijkse rapportage, waar zowel de rvc als de ondernemingsraad inzage in hebben. In 2020 vonden geen meldingen van klokkenluiders plaats.

Adviesstructuur (investeringscommissies)

De BOM kent twee investeringscommissies die advies uitbrengen over investeringsvoorstellen: [IC Brabant Ventures](#) voor investeringen in bedrijven en [IC Projects](#) voor investeringen in duurzaamheids- of herstructureringsprojecten. Het ic-reglement volgt de relevante bepalingen in de statuten en de overige interne reglementen van de betreffende vennootschappen. Bij de samenstelling van de commissies wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de vereiste deskundigheid. In 2020 zijn er geen mutaties geweest in de IC Brabant Ventures. Bij IC Projects is één lid vervangen wegens aflopen van de termijn.

De BOM respecteert de bepalingen in de Code over de onafhankelijkheid van de leden van de investeringscommissies. Het ic-reglement schrijft voor hoe met (mogelijke) belangenverstrengeling moet worden omgegaan. In 2020 heeft zich bij de ic's geen situatie van belangenverstrengeling voorgedaan.

Algemene vergadering

De bestpracticebepalingen over de bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders zijn beperkt van toepassing op de BOM. Om besluiten te kunnen nemen, moet volgens de statuten van de BOM ten minste de helft van het geplaatste kapitaal ter vergadering vertegenwoordigd zijn.

Ook kijkt de BOM af van de bepalingen over informatieverzorging. Het bestuur hecht aan een goede informatieverstrekking en communicatie met de aandeelhouders, die ook opdrachtgever en subsidiënt zijn. Met beide aandeelhouders vindt periodiek zowel formeel als informeel afstemming plaats.

Externe accountant

De externe accountant, Mazars Accountants N.V., voert een interim-controle uit en rapporteert zijn bevindingen over de administratieve organisatie en interne beheersing in de Management Letter. Hierbij gaat de externe accountant ook in op de status van de in het voorgaand boekjaar gerapporteerde bevindingen.

Controle jaarrekening

Daarnaast rapporteert de externe accountant wat hij met betrekking tot de jaarrekening en de daaraan gerelateerde controles onder de aandacht wil brengen van de directie en de rvc. Het accountantsverslag is besproken in zowel de vergadering van de auditcommissie als van de rvc. Op uitnodiging van de aandeelhouders heeft de externe accountant ook in de algemene vergadering verslag gedaan van zijn bevindingen.

Vaststelling financiële verantwoording

Na controle heeft Mazars Accountants N.V. de door de raad van bestuur opgestelde jaarrekening 2020 voorzien van een goedkeurende verklaring.

In de vergadering van de auditcommissie van 16 maart 2021 is de concept jaarrekening 2020 besproken met de raad van bestuur in aanwezigheid van de externe accountant. In de vergadering van de raad van commissarissen van 8 april 2021 heeft de voorzitter van de auditcommissie verslag gedaan van dit overleg en een toelichting gegeven op een vertraging in de totstandkoming van de concept jaarrekening. Door een combinatie van factoren kostte het waarderingsproces beduidend meer tijd. Op 21 april vond een tweede overleg van de auditcommissie plaats in aanwezigheid van de externe accountant. In dit overleg is een toelichting gegeven op het vervolg van het proces na 16 maart en de laatste aanpassingen van de waarderingsprocedures. Na dat overleg zijn de laatste correcties verwerkt in de concept jaarrekening. Deze is, na beoordeling door de auditcommissie, vervolgens voorgelegd aan de raad van commissarissen op 18 mei 2021. Op advies van de rvc heeft de algemene vergadering van aandeelhouders de jaarrekening vervolgens op 2 juni 2021 vastgesteld.

Rapportagegrondslagen en reikwijdte

Onze rapportagecriteria zijn gebaseerd op de richtlijnen van het Global Reporting Initiative voor duurzaamheidsverslaggeving (GRI Standards). Dit zijn wereldwijd geaccepteerde richtlijnen voor de opstelling van (maatschappelijke) jaarverslagen. In de zogenoemde GRI SRS Content Index in bijlage 7 zetten we uiteen hoe wij de General Disclosure-vereisten van de GRI in ons jaarverslag verwerken.

Voor de materiële onderwerpen hebben we definities en bijbehorende KPI's vastgesteld ([zie ook de tabel in bijlage 1](#)). De meetmethoden voor de KPI's zijn vergelijkbaar met de verslaglegging over het jaar 2019.

Scope van dit jaarverslag

De informatie in dit jaarverslag heeft uitsluitend betrekking op BOM Holding en haar groepsmaatschappijen en beslaat het gehele kalenderjaar 2020. Acquisities worden in de gegevens meegenomen vanaf acquisitiedatum en desinvesteringen worden meegenomen tot op datum van desinvestering tenzij anders vermeld.

Controle

Binnen de BOM is het team Finance & Control verantwoordelijk voor de verzameling en validatie van de gerapporteerde financiële gegevens, die door een extern accountant worden gecontroleerd.

Prestatieverslag

Met dit prestatieverslag geven we een beeld van onze activiteiten, ontwikkelingen, resultaten en impact in 2020 op basis van onze drie kerncompetenties:

1. Ontwikkelen: BOM Ecosystems Development
2. Investeren: BOM Brabant Ventures, BOM Renewable Energy
3. Internationaliseren: BOM Foreign Investments, BOM International Trade

Succesvolle afronding meerjarenplan

Hieronder zetten we de behaalde cumulatieve resultaten in de periode 2017-2020 af tegen de impactdoelstellingen uit het afgeronde meerjarenplan. In [bijlage 1](#) staat een uitgebreider overzicht van de cumulatieve resultaten.

Toelichting

In het voorgaande overzicht zijn de cijfers voor banen- en omzetgroei in de portefeuille van BOM Brabant Ventures bijgewerkt tot ultimo 2019. Actuele cijfers over onze impact zijn beschikbaar op prestaties.bom.nl. De cumulatieve cijfers voor de periode 2017-2020 worden aangepast, zodra de portfoliobedrijven hun jaarcijfers over 2020 hebben gepubliceerd.

2.1 Ontwikkelen

Samen met kennisinstellingen, overheden en andere partners bouwt de BOM aan ecosystemen waarin nog meer wordt samengewerkt en innovaties sneller en beter tot wasdom komen. Via innovatieprojecten brengen we bedrijven met elkaar in contact, zodat ze samen kunnen werken aan nieuwe product-marktcombinaties of verbeteringen in het productieproces. Ook dragen we bij aan de beschikbaarheid van de middelen en faciliteiten die het innovatieve mkb nodig heeft om te groeien en innoveren.

BOM Ecosystems Development

Ondanks de coronacrisis was de bereidheid van bedrijven om mee te doen aan onze innovatieprogramma's- en projecten onverminderd groot. Terwijl onze fysieke bijeenkomsten voor corona gemiddeld 20 tot 30 bezoekers trokken, deden vorig jaar aan onze digitale workshops en netwerkevents geregeld meer dan 70 ondernemers mee. Dat heeft grotendeels te maken met de sectoren waar wij ons op richten. Zo lijkt de crisis niet of nauwelijks impact te hebben op de agrarische sector en presteren bedrijven in de hightech beter dan ooit tevoren.

Business Innovation Program Food

In 2020 lanceerden we het [Business Innovation Program Food](#), dat we samen met onze partners landelijk uitvoeren. Het programma, waarmee we in 2021 doorgaan, helpt bedrijven om een winstgevende businesscase te ontwikkelen rond de optimale inzet van grondstoffen. Bij enkele deelnemende bedrijven heeft dat inmiddels geleid tot een pilot of zelfs een marktlantering.

- “Onze veganistische maaltijdpakketten zitten vol met groenten en voedzame paddenstoelen of peulvruchten en zijn deels verkregen uit reststromen. Door het Business Innovation Program Food besloten we om ons met deze nieuwe maaltijdpakketten 100% te richten op retail. Inmiddels liggen ze in meerdere winkels en zijn we met de Rabobank in gesprek over de bouw van een eigen productielocatie bij Food Tech Brainport.”

Doreen Westphal, oprichter van Botanic Bites

Daarnaast legden we de basis voor nieuwe innovatieve samenwerkingsverbanden (of partnerships). Zo brachten we meer dan 20 partijen bij elkaar in een consortium voor regeneratieve geneeskunde (biomaterials), waarin ook in Brabant gevestigde buitenlandse bedrijven een rol spelen. In 2021 gaan we die bedrijven tijdens diverse events met elkaar aan tafel zetten om tot concrete innovatieprojecten te komen.

	Doel 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019	Doel MJP 2017-2020	Realisatie MJP 2017-2020
Aantal nieuwe projecten waarbij twee of meer partijen betrokken zijn.	5-10	15	10	50	61
Aantal partijen dat in onze projecten bij elkaar is gebracht.	50-100	100	108	500	490

Vooruitzichten: samen werken aan maatschappelijke transities

De komende jaren zetten we vol in op onze vier maatschappelijke opgaven en de onderliggende transities: energie & duurzaamheid, landbouw & voedsel, gezondheid & zorg en een duurzame & concurrerende economie. Dankzij de integrale themateams kunnen we daarbij beschikken over alle competenties van de BOM op het gebied van ontwikkelen, investeren en internationaliseren.

Een goed voorbeeld is [The Gate](#). Begin 2021 tekenden we samen met Eindhoven University of Technology (TU/e), Brainport Development, Fontys Hogescholen en Summa College een *memorandum of understanding* voor de oprichting van dit supportcenter voor tech startups in de Brainport regio. De BOM draagt niet alleen bij aan de ontwikkeling van The Gate, maar stelt binnen deze samenwerking middelen ter beschikking voor de financiering van bedrijven in de vroege fase. Zo kunnen we via The Gate alle kennis, kunde, contacten en kapitaal bieden die startups nodig hebben om succesvol van de grond te komen.

Europese erkenning voor LifetecZONE

[LifetecZONE](#), dat in 2008 door de BOM werd opgericht, is dé netwerkorganisatie voor ondernemers in de medische technologie en life sciences in Zuid-Nederland. In 2020 ontving LifetecZONE [een bronzen label](#) van het European Secretariat for Cluster Analysis (ESCA). Dit onderstreept de professionaliteit van LifetecZONE en vergroot de zichtbaarheid van het cluster in Europa, waardoor het regionale mkb sneller in beeld komt voor nieuwe subsidiemogelijkheden.

2.2 Investeren

BOM Brabant Ventures richt zich op startende en groeiende bedrijven die de ambitie en potentie hebben om economische en maatschappelijke impact te realiseren voor Brabant. We verstrekken risicokapitaal en bieden begeleiding zodat startende bedrijven een grotere kans van slagen hebben. Daarnaast financieren en ondersteunen we via BOM Renewable Energy projecten die bijdragen aan versnelling van de Brabantse energietransitie.

BOM Brabant Ventures

BOM Brabant Ventures verstrekke in 2020 voor een recordbedrag aan financiering. Dat heeft deels te maken met de [Corona-Overbruggingslening \(COL\)](#), die we sinds april 2020 uitvoeren. Om innovatieve ondernemers door de crisis te loodsen, verleenden we onder deze regeling voor € 33 miljoen aan overbruggingsfinanciering. Zo kreeg [The Protein Brewery](#) dankzij de COL

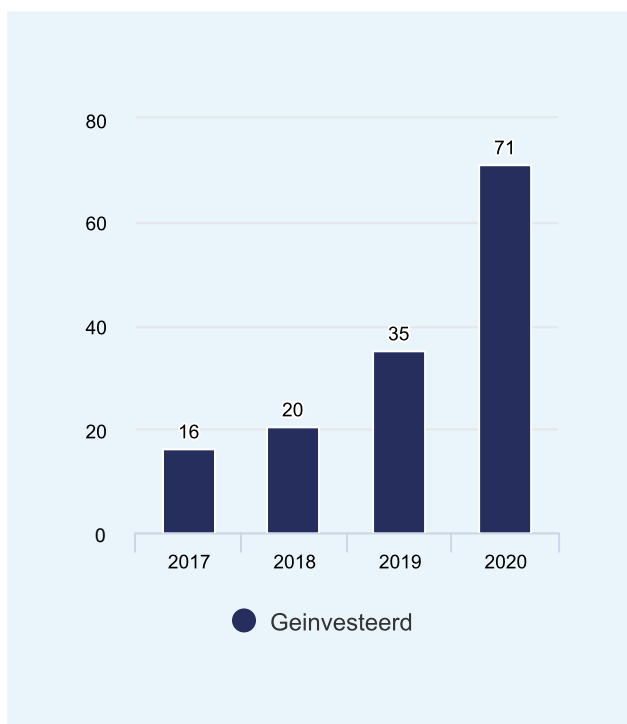
de tijd om een vervolgronde van € 22 miljoen op te halen. Inmiddels heeft de Bredase ontwikkelaar van proteïnerijke voedingsingrediënten de hele COL-lening weer afgelost.

Veel aandacht voor startups

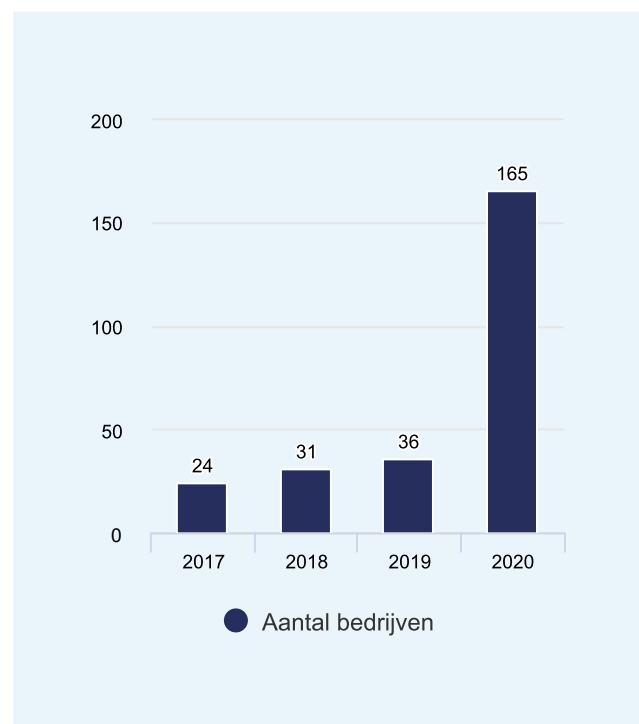
Maar ook exclusief de COL verstrekten we vorig jaar meer financiering. We waren als aanjager betrokken bij grote rondes van scale-ups zoals [SMART Photonics](#), [Salvia BioElectronics](#), [Sendcloud](#) en [PeelPioneers](#), maar hadden ook veel aandacht voor startups. Vooral voor bedrijven in de vroege fase was het vorig jaar moeilijk om (vervolg)financiering op te halen. Nederlandse investeringsfondsen deden aanvankelijk minder nieuwe investeringen, omdat ze vanwege de crisis druk waren met de ondersteuning van bestaande portfolio-bedrijven. Daarnaast lagen klinische trajecten in de medische sector stil en waren veel onderzoeks- en testfaciliteiten in de hightech een groot deel van het jaar gesloten, waardoor startende bedrijven vertraging opliepen in hun ontwikkeling.

Om die redenen heeft de BOM zich extra ingespannen om de investeringsrondes voor deze ondernemingen toch voor elkaar te krijgen. Ons commitment aan deze bedrijven zorgde voor een grotere bereidheid bij nieuwe co-investeerders om mee te doen.

Investerings in miljoenen euro's

Investerings in aantallen bedrijven

Impact corona op de portefeuille

Hoewel de coronacrisis in de maatschappij en economie een dominante rol speelt, was de impact op de waardeontwikkeling van de investeringsportefeuille in 2020 beperkt. Van de getroffen voorzieningen was ongeveer 20% toe te schrijven aan de gevolgen van de pandemie. Dat heeft deels te maken met het soort bedrijven dat wij financieren. Veel portfolio-bedrijven opereren in sectoren die minder geraakt zijn door corona. Bovendien hebben de meeste bedrijven in de vroege fase nog niet of nauwelijks omzet, waardoor ze weinig last hebben van een eventuele terugval in de vraag.

Voor portfoliobedrijven die dat vanwege de crisis nodig hebben, bieden we onder andere uitstel van rente en aflossing en ondersteuning via diverse programma's. Zo doorliepen inmiddels 25 ondernemers het landelijk uitgevoerde [Corona Rebuild Program](#), dat ondernemers helpt om hun businessmodel aan te passen aan de veranderde markt.

Vooruitzichten: integrale inzet op Venture Building

De komende jaren ontwikkelen we samen met partners als Braventure en de ontwikkelingsmaatschappijen in Brabant een programma voor Venture Building. Via deze weg bieden we groei- en ontwikkelprogramma's (zoals [het investor readiness program](#) en het market readiness program), financiering en begeleiding om ervoor te zorgen dat meer startende ondernemingen succesvol van de grond komen. In 2021 begint ons integrale Venture Building-team, waardoor de BOM vanuit al haar competenties aan dit programma kan bijdragen.

		Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie
	MJP 2017-2020	2019	2017-2019	2020	2017-2020
Aantal bedrijven in BV-portfolio	400	93	366	117	483
Werkgelegenheidsgroei FTE	2.500	163	617	664*	1.281**
Gemiddelde omzetgroei portfolio	20%	31%		36%*	
Investeringsontvangsten portfolio	350	71	200	75*	275**
Bedrijven met maatschappelijke opgave	60%	60%	60%	63%	63%

*Betreft cijfers over 2019. De cijfers over 2020 zijn pas bekend bij nadat de 2021 Q2 rapportage is samengesteld.

** Betreft realisatie over periode 2017 - 2019.

		Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie
	MJP 2017-2020	2019	2017-2019	2020	2017-2020
Aantal nieuwe directe investeringen	n.v.t.	17	44	128	172
Aantal nieuwe Fund-to-Fund investeringen	n.v.t.	0	6	7	13
Aantal vervolginvesteringen	n.v.t.	19	46	37	83
Aantal exits	n.v.t.	2	14	1	15
Aantal nieuwe scale-ups	n.v.t.	4	12	11	23
Aantal doorstroom nieuwe levensfase	n.v.t.	8	17	7	24

Nieuwe coronaregeling

In 2021 gaan we door met de ondersteuning van mkb-ondernemingen die door de coronacrisis in de financiële problemen zijn geraakt. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de provincie Noord-Brabant hebben hiervoor gezamenlijk € 45 miljoen aan extra kapitaal beschikbaar gesteld. Dat bedrag wordt ingezet om het eigen vermogen van bedrijven te versterken, zodat ze zich ondanks de gevolgen van de pandemie kunnen blijven ontwikkelen.

BOM Renewable Energy

In 2020 investeerden we via Energiefonds Brabant (EFB) in zes projecten met een substantiële toekomstige CO₂-impact. Zo begon in Someren de bouw van [zonnepark Lungendonk](#), dat vanaf het voorjaar van 2021 meer dan 1.000 huishoudens van duurzame energie voorziet. Verder startte bij knooppunt Klaverpolder de realisatie van [Windpark Klaverspoor](#), de grootste van twaalf windprojecten die de komende jaren langs de A16 zullen verrijzen.

Ook zijn we aangehaakt bij projecten die nog in de ontwikkelingsfase verkeren. Dat doen we steeds vaker via zogeheten Green Deals. In 2020 sloten we ons aan bij de Green Deal Waalwijk, die zich richt op verduurzaming van bedrijventerreinen via zonnepanelen en uitwisseling van lokaal opgewekte elektriciteit. Binnen deze deals leggen we de intenties, afspraken en inspanningen vast tussen gemeenten, waterschappen, bedrijven en maatschappelijke

organisaties om samen onze CO₂-impact op een specifiek aandachtsgebied te kunnen vergroten.

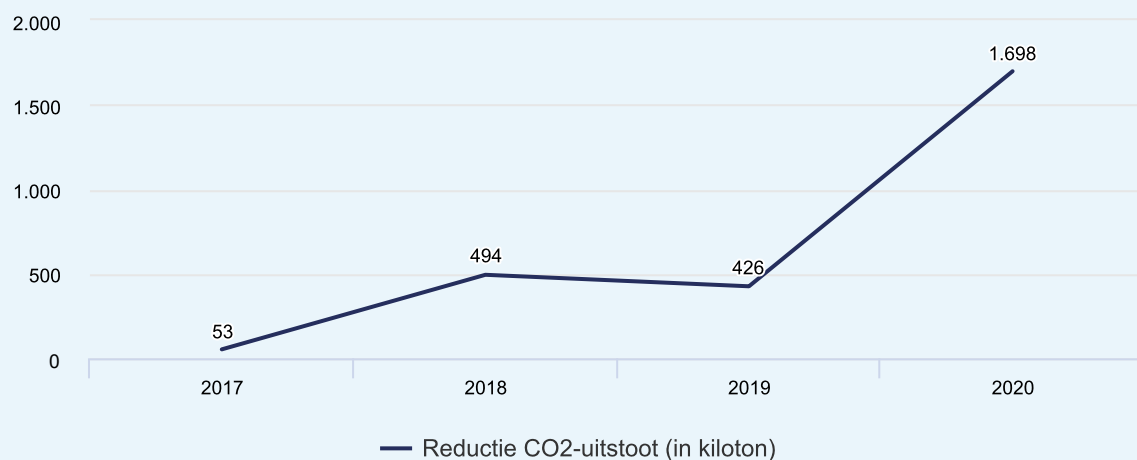
Spinderwind op #25 in de Duurzame 100

Het was een bijzonder jaar voor Spinderwind. Na jarenlange ontwikkeling begon het burgerinitiatief in 2020 met de levering van windenergie. Daarnaast behaalde het windpark [de 25^e plek in de Duurzame 100](#) van Trouw. Spinderwind is een samenwerkingsverband van lokale energiecoöperaties uit Midden-Brabant. Het windpark aan de rand van Tilburg levert met vier turbines genoeg stroom om jaarlijks 7.500 huishoudens van duurzame energie te voorzien. De BOM speelde als financier en ontwikkelaar [een grote rol bij de totstandkoming](#).

Toelichting

De verviervoudiging van de CO₂-impact van EFB in 2020 is voor het overgrote deel toe te schrijven aan Windpark Klaverspoor, dat over de levensduur van het project goed is voor een CO₂-reductie van 1.456 kiloton.

Reductie uitstoot (in kiloton)

Vooruitzichten: meer aandacht voor verduurzaming

Overheden sturen sterk op een groen herstel om uit de coronacrisis te komen. De interesse voor verduurzaming is daardoor alleen maar toegenomen. Hierdoor verwachten we dat de toestroom van nieuwe projecten de komende jaren zal toenemen.

In onze acquisitie zetten we in 2021 vol in op ondersteuning van de Brabantse procesindustrie bij de verduurzaming van energie-intensieve processen. We zoeken proactief contact met bedrijven in deze sector om gezamenlijk te onderzoeken of ze CO₂ kunnen reduceren, bijvoorbeeld door 'groene' grondstoffen te gebruiken of groene energie voor eigen gebruik op te

wekken. Zo willen we de komende vijf jaar 10 tot 15 grote industriële bedrijven helpen om CO₂-neutraliteit te bereiken.

Daarnaast zien we veel kansen voor ons aanbod om met kennis, kunde, netwerk en kapitaal de behoefte aan 50% burgerparticipatie bij grootschalige wind- en zonneprojecten in te vullen. Wij verwachten dat [het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie \(RES\)](#) de realisatie van dit soort projecten de komende jaren in een stroomversnelling kan brengen.

2.3 Internationaliseren

Internationalisering heeft voor de BOM twee kanten: wij halen buitenlandse bedrijven naar onze regio en wij ondersteunen Brabantse bedrijven bij de betreding van internationale markten. Hiermee dragen we bij aan de stimulering van nieuwe bedrijvigheid, wat zich vertaalt in werkgelegenheid, kapitaalinvesteringen, exportgroei, R&D uitgaven en internationale innovatiesamenwerking.

BOM Foreign Investments

Na het recordjaar 2019 begeleidde BOM Foreign Investments vorig jaar fors minder vestigings- en uitbreidingsprojecten. Ook daalde de werkgelegenheidscreatie door buitenlandse bedrijven. Dit kwam vooral door de coronacrisis, waardoor bedrijven hun investeringsplannen uitstelden. Tegelijkertijd stegen de totale investeringen door buitenlandse bedrijven met ruim 70%. Die groei komt vooral op het conto van één groot uitbreidingsproject ([MSD Animal Health](#)) dat al langer liep en in 2020 tot afronding kwam.

	MJP '17-'20	2017	2018	2019	2020	AP 2020	Realisatie 2017-2020
Aantal nieuwe projecten	120	39	41	50	35	30	165
Bedrag aan buitenlandse investeringen in € miljoen	400 mln	135	306	238	415	100	1094
Aantal directe arbeidsplaatsen	4.000	1138	1019	2302	1311	1000	5770
Percentage van de projecten met R&D activiteiten	15	26%	17%	28%	30%	15%	25%
Percentage projecten binnen topclusters	90%	85%	85%	88%	89%	90%	88%
Toename (eigen) leads	10%	31%	37%	52%	76%	10%	Ca. 49%
Aantal op maat gemaakte (strategische acquisitie) proposities	n.v.t.	9	8	12	15	5	44
Investor relations bezoeken met verslaglegging in Achilles	n.v.t.	105	144	144	155	140	524
Meting van klanttevredenheid	N.t.b.	n.v.t.	n.v.t.	8,3	9,2	Min 8,0	

“ Afgelopen jaar was door corona zondermeer uitdagend. Maar ondanks dat in 2020 het aantal aangetrokken bedrijven daalde, laat de BOM zien dat het zich op de toekomst richt en dat daardoor het aantal leads doorgroeit. De regio staat internationaal duidelijk op de kaart en is aantrekkelijk voor sectoren van fotonica tot logistiek. Met deze uitgangspositie weet ik zeker dat we de komende jaren samen kunnen voortbouwen aan de economische en maatschappelijke uitdagingen waar we als Nederland voor staan.”

Jeroen Nijland, vertrekkend Commissaris NFIA en voorman van het Invest in Holland-netwerk

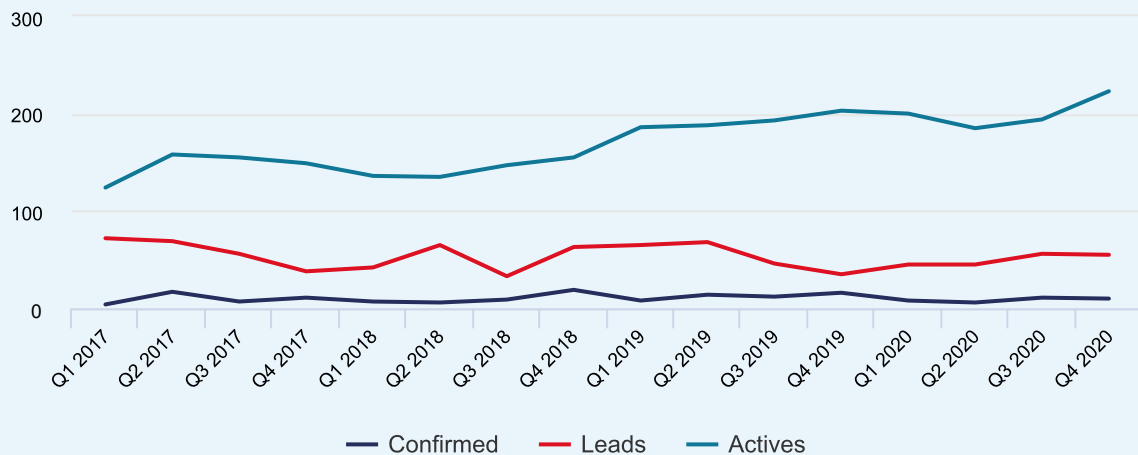

Vooruitzichten: grotere inzet op uitbreidingsinvesteringen

Wij verwachten dat het aantal projecten na de coronacrisis aantrekt. Onze portefeuille met actieve leads is nog nooit zo groot geweest. Dat heeft deels te maken met de lagere doorstroom door uitgestelde projecten, maar ook het aantal nieuwe leads bleef vorig jaar - mede dankzij onze samenwerking met het Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) - op een hoog niveau (95% van het zeer goede jaar 2019).

Door geopolitieke spanningen, trends als digitalisering en robotisering en de coronacrisis zien we dat steeds meer bedrijven streven naar 'decentralisatie' van buitenlandse activiteiten. Dit betekent dat ze hun aanwezigheid in de belangrijkste buitenlandse markten versterken, bijvoorbeeld door een eigen verkoopkantoor op te zetten, meer voorraad aan te houden of lokaal te produceren. Hiermee willen bedrijven dichterbij hun klanten zitten en worden ze minder afhankelijk van toevoer of ondersteuning uit andere regio's.

Trendlijnen portefeuille Foreign Investments

De coronacrisis heeft deze trend alleen maar versterkt. In 2021 zetten we daarom nog meer in op behoud en uitbreiding van bedrijven die al in Brabant gevestigd zijn. Verder zoeken we samen met het NFIA gericht naar leads die kunnen bijdragen aan de bedrijvigheid en innovatiekracht van de Brabantse topsectoren en de maatschappelijke opgaven waar de BOM aan werkt.

BOM International Trade

De coronacrisis heeft een enorme impact op Brabantse bedrijven die internationaal (willen) ondernemen. In het begin van de crisis werden bedrijven vooral geconfronteerd met vertragingen en onzekerheden in de toeleveranciersketen. Bovendien stonden producerende bedrijven voor uitdagingen om op een veilige en verantwoorde manier te kunnen produceren. In het verloop van de crisis maakten reisbeperkingen het moeilijk om contact te houden met bestaande klanten en nieuwe business te ontwikkelen.

Om bedrijven te ondersteunen bij het behoud van hun internationale business, lanceerden we in het voorjaar samen met onze Trade & Innovate NL (TINL) partners het [Corona International Rebuild Program](#). In drie edities hebben wij landelijk 17 bedrijven via dit programma ondersteund. Dat heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat één bedrijf afscheid nam van een buitenlandse markt, terwijl een andere deelnemer juist een nieuw verdienmodel ontwikkelde om beter op internationale kansen te kunnen inspelen.

Ondanks corona blijft de interesse van Brabantse bedrijven in internationalisering onverminderd groot. Daarbij zien wij dat door de intercontinentale reisbeperkingen de aandacht voor Europa is toegenomen.

“Toen corona kwam, viel een groot deel van onze markt opeens weg. Door het Corona International Rebuild Program zijn we opnieuw gaan kijken naar wat de klant eigenlijk wil. Wij hebben ons product – loopbruggen voor grote events zoals de Nijmeegse Vierdaagse – aangepast en boren daarmee een nieuwe markt in Duitsland aan met veel meer mogelijkheden voor de toekomst. Wat dat betreft lijkt het erop dat deze crisis voor ons misschien nog wel eens een heel positief verhaal gaat worden.”

Frank de Groof, oprichter EventBridge

In het voorjaar hebben we meerdere webinars gehouden om informatie te delen over de actuele ontwikkelingen en de extra regelgeving en restricties in onze strategische markten: Duitsland, China en de VS. Naarmate het jaar vorderde, richtten we ons steeds meer op new business development en innovatiesamenwerking. Zo organiseerden we grote digitale missies met matchmaking naar Israël en China. Ook in Duitsland hebben we, met name in Baden-Württemberg, voor en tijdens de coronacrisis diverse fysieke en digitale activiteiten georganiseerd.

	MJP '17-'20	2017	2018	2019	2020	AP 2020	Realisatie 2017-2020
Aantal handelsmissies (in- en uitgaand)	24-32	8	16	27	8	6-aug	59
Aantal informatiebijeenkomsten	dec-16	8	19	25	26	3-apr	78
Aantal bedrijven dat deel heeft genomen aan missies	240	73	124	196	85	60	478
Aantal matchmaking-gesprekken	1.200	394	211	287	130	300	1022
Aantal bedrijfsbezoeken	-	77	119	138	165	90	499
Aantal Zakenpartner Scans[1]	-	3	7	3	0*	4	13
Aantal Services	-	46	68	153	166	60	433
Meting van klanttevredenheid	N.t.b.	n.v.t.	n.v.t.	8,5	8,2	Min. 8,0	

[1] Zie ook <https://www.rvo.nl/sites/default/files/Brochure%20Zakenpartnerscan%20NL.pdf>

*wordt niet meer aangeboden door RVO en TINL netwerk – vergelijkbare diensten opgenomen in Services

Vooruitzichten: bedrijven voorbereiden op internationalisering

In 2020 zochten wij meer dan voorheen 1-op-1 contact met bedrijven die internationaal (willen) ondernemen. Veel bedrijven met internationale ambities geven aan dat ze behoefte hebben aan ondersteuning, training en voorlichting, zodat ze betere keuzes kunnen maken en minder tijd en geld verliezen. In 2021 ontwikkelen we samen met onze TINL-partners een International

Readiness Program, dat voortbouwt op het tijdelijke Corona International Rebuild Program. Via dit nieuwe programma willen we in 2021 landelijk 20 bedrijven begeleiden, zodat zij beter voorbereid de stap naar het buitenland kunnen maken.

3

Jaarrekening

Jaarrekening

3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2020	31-12-2019
	€	€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)		
Bedrijfsterreinen	551.765	551.765	
Bedrijfsgebouwen	3.330.190	3.497.138	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	564.612	322.477	
		4.446.567	4.371.380
Financiële vaste activa	(2)		
Deelnemingen	75.773	125.796	
Overige effecten	179.826.434	117.900.753	
		179.902.207	118.026.549
Vlottende activa			
Vorderingen	(3)		
Handelsdebiteuren	653.845	495.538	
Vorderingen op participanten	228.495	189.445	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	105.362	-	
Overige vorderingen en overlopende activa	1.544.986	1.270.720	
		2.532.688	1.955.704
Effecten	(4)	419.016	169.841
Liquide middelen	(5)	48.185.139	50.571.393
Totaal		235.485.616	175.094.867

PASSIVA		31-12-2020		31-12-2019
		€	€	€
Groepsvermogen				
Eigen vermogen	(6)	32.653.287		34.770.909
Aandeel derden	(7)	17.167.668		18.550.017
			49.820.956	53.320.926
Voorzieningen	(8)			
Garantievoorziening		-		-
Voorziening groot onderhoud		-	315.664	
			-	315.664
Langlopende schulden	(9)			
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen		176.454.671	110.692.008	
Overige schulden		4.112.881	6.184.110	
			180.567.552	116.876.118
Kortlopende schulden	(10)			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		583.487	462.271	
Schulden aan participanten		1.897.267	1.712.351	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		312.328	553.484	
Overige schulden en overlopende passiva		2.304.027	1.854.054	
			5.097.109	4.582.159
Totaal			235.485.616	175.094.867

3.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2020 (na resultaatbestemming)

			2020		2019
		€	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten	(11)		8.085.768		8.307.020
Lonen en salarissen	(12)	7.203.713		7.508.853	
Sociale lasten	(12)	815.292		882.128	
Pensioenlasten	(12)	720.954		721.662	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(13)	263.695		377.883	
Overige bedrijfskosten	(14)	-660.372		-465.322	
Som der bedrijfslasten			8.343.282		9.025.203
Opbrengsten van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren		618.070		2.626.599	
Waardeveranderingen van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren		-4.307.532		-1.852.146	
Financiële baten en lasten		-129.774		-92.408	
Uitkomst der financiële baten en lasten	(15)		-3.819.237		682.045
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			-4.076.751		-36.138
Vennootschapsbelasting			311.140		-
Resultaat deelneming / participaties			-50.023		48.312
Aandeel derden			1.382.348		12.024
Resultaat na belastingen			-2.433.286		24.197

3.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

		2020	2019
	€	€	€
Resultaat		-2.433.286	24.197
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen (inclusief afschrijvingen desinvesteringen)	263.695	377.883	
Mutatie voorzieningen	-315.664	22.598	
		-51.969	400.481
Verandering in werkkapitaal:			
Kortlopende vorderingen	-576.984	-119.798	
Kortlopende schulden	514.949	-183.237	
		-62.035	-303.035
Kasstroom uit bedrijfsuitoefening		-2.547.290	121.644
Investerings in participaties	-32.190.699	-26.364.547	
Verstrekte leningen en kredieten	-48.327.703	-14.034.399	
Investering deelnemingen	-	-1	
Mutatie voorziening financiële vaste activa	3.092.436	-1.071.386	
Aflossingen financiële vaste activa	15.550.308	12.316.346	
Kasstroom uit financieringsbedrijf		-61.875.658	-29.153.987
Kasstroom uit operationele activiteiten		-64.422.948	-29.032.344
Investerings in materiële vaste activa	-338.882	-7.819	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-	
Investerings in effecten	-249.175	200.560	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-588.057	192.741
Rechtstreekse vermogensmutaties deelnemingen	315.664	-	
Aandeel resultaat derden	-1.382.348	-12.024	
Mutaties langlopende schulden	63.691.434	15.554.563	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		62.624.750	15.542.539
Mutatie liquide middelen		-2.386.255	-13.297.063
Toelichting op de geldmiddelen			
Stand per 1 januari		50.571.393	63.868.457
Mutatie geldmiddelen		-2.386.255	-13.297.063
Stand per 31 december		48.185.139	50.571.393

3.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020

Grondslagen voor waardering & resultaatbepaling

Algemene grondslagen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in euro's.

In verband met het voldoen aan wettelijke bepalingen is de resultatenrekening weergegeven volgens de categorale indeling. Teneinde toch het vereiste inzicht te geven in de resultaatontwikkeling per activiteit is hieronder de resultatenrekening per activiteit weergegeven.

		2020		2019
	€	€	€	€
Financieringsactiviteiten				
Resultaten bij vervreemding aandelenparticipaties	-2.497.770		534.041	
Voorzieningen op participaties, leningen u/g en vorderingen	-3.150.766	-5.648.536	-1.036.255	-502.214
Dividendopbrengsten	607.500		818.680	
Rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g	2.508.340	3.115.840	1.273.878	2.092.558
Opbrengsten uit hoofde van participaties en leningen u/g		-2.532.696		1.590.344
Managementvergoedingen en overige inkomsten		172.078		242.528
Som der bedrijfsopbrengsten		-2.360.618		1.832.872
Apparaatskosten				
Personeelskosten	-3.011.048		-2.906.519	
Afschrijving op materiële vaste activa	-28.456		-27.956	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-93.111		-58.199	
Overige bedrijfskosten	-2.416.385		-2.438.103	
Saldo bedrijfslasten		-5.549.000		-5.430.778
Dekking fondskosten		4.842.877		4.377.659
Dekking participatieresultaten		-1.405.942		-615.331
Mutaties effecten		249.175		-200.560
A Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-4.223.507		-36.138
A Bijzondere baten en lasten		-		-
A Vennootschapsbelasting		311.140		-
A Resultaat deelneming / participaties		-50.023		48.312
A Aandeel in het resultaat van derden		1.382.348		12.024
A Resultaat financieringsactiviteiten		-2.580.042		24.197

	2020		2019	
	€	€	€	€
Ontwikkelingsactiviteiten				
Managementvergoedingen en overige inkomsten	321.611		160.998	
Som der bedrijfsopbrengsten		321.611		160.998
Apparaatskosten				
Personeelskosten	-3.846.610		-3.935.147	
Afschrijving op materiële vaste activa	-		-	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-5.103		-3.370	
Overige bedrijfskosten	-3.695.098		-4.069.803	
		-7.546.811		-8.008.320
Doorberekening aan Staat der Nederlanden en Provincie Noord-Brabant		7.225.200		7.847.322
Saldo bedrijfslasten		-321.611		-160.998
B Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		0		0
B Bijzondere baten en lasten		-		-
B Vennootschapsbelasting		-		-
B Resultaat deelneming / participaties		-		-
B Aandeel in het resultaat van derden		-		-
B Resultaat ontwikkelingsactiviteiten		0		0

		2020	2019
	€	€	€
Overige activiteiten			
Managementvergoedingen en overige inkomsten	53.175		56.172
Opbrengsten uit verhuur onroerend goed	313.704		-
Som der bedrijfsopbrengsten		366.879	56.172
Apparaatskosten			
Personeelskosten	-1.882.301		-2.270.976
Afschrijving op materiële vaste activa	-235.239		-349.926
Rentelasten en soortgelijke kosten	-31.561		-30.838
Overige bedrijfskosten	1.928.978		2.595.568
		-220.123	-56.172
Doorberekening aan provincie Noord-Brabant		-	-
Saldo bedrijfslasten		-220.123	-56.172
C Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		146.756	-
C Bijzondere baten en lasten		-	-
C Vennootschapsbelasting		-	-
C Resultaat deelneming / participaties		-	-
C Aandeel in het resultaat van derden		-	-
C Resultaat overige activiteiten		146.756	-
Totaal resultaat A+B+C		-2.433.286	24.197

Recapitulatie geconsolideerde resultatenrekening over 2020:

	A	B	C	
	Financieringsactiviteiten	Ontwikkelingsactiviteiten	Overige activiteiten	Totaal
	€	€	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-4.223.507	-	146.756	-4.076.751
Bijzondere baten en lasten	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	311.140	-	-	311.140
Resultaat deelneming	-50.023	-	-	-50.023
Aandeel in het resultaat van derden	1.382.348	-	-	1.382.348
	-2.580.042	-	146.756	-2.433.286

Activiteiten

De Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. (BOM) verleent diensten aan andere vennootschappen binnen de groep onder meer door het uitlenen van werknemers alsmede het deelnemen in, het op andere wijze een belang nemen in, het voeren van beheer over andere ondernemingen, van welke aard ook en het financieren van derden. Ten slotte al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De kernactiviteiten van de BOM richten zich op vier klantsegmenten:

1. **BOM Ecosystems Development:** Innovatie leidt tot nieuwe producten of de ontwikkeling van producten die duurzamer, concurrerender zijn of bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Door samenwerking met elkaar, met kennisinstellingen en overheden kan het MKB sneller nieuwe innovaties naar de markt brengen. Wij brengen deze partijen samen.
2. **BOM Brabant Ventures:** Als incubator en groeiversneller met meer dan 35 jaar ervaring helpt BOM Brabant ventures ambitieuze Brabantse ondernemingen om toekomstbestendig te groeien. Met kennis en risicokapitaal richten we ons op start- en scale ups in de Brabantse topsectoren.
3. **BOM Renewable Energy** stimuleert energiebesparing en de productie van duurzame energie. Samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en burgerinitiatieven realiseren we duurzame energieprojecten. We bevorderen energiebesparing in vastgoed en industrie en dragen met raad en daad bij aan rendabele oplossingen om Brabant energieneutraal te maken.
4. **BOM Foreign Investments** brengt de kracht van Brabant onder de aandacht en helpt nieuwkomers en gevestigde buitenlandse bedrijven om de kansen van Brabant als vestigingsplaats optimaal te benutten. Met een centrale ligging in een van de grootste markten ter wereld, een toeleveringsindustrie en een kennis economie van wereldklasse, is Brabant een aantrekkelijke locatie voor veel buitenlandse bedrijven.
5. **BOM International Trade** biedt ondernemers die Nederland ontgroeien hands on hulp bij het realiseren van grensverleggende plannen. We leggen waardevolle contacten en leveren doelgerichte informatie ver markten en financieringen.

Daarnaast wordt nog een investeringsfonds op het gebied van revitaliseringsprojecten van bestaande bedrijfslocaties uitbeheerd.

Vestigingsadres

Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. is gevestigd aan de GoirleseWeg 15, 5026 PB te Tilburg.

Groepsverhoudingen

Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. te Tilburg staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Hiervan is onderstaand een overzicht opgenomen:

	Statutaire zetel	Aandeel in geplaatst kapitaal
Geconsolideerde vennootschappen:		
BOM Bedrijfslocaties B.V.	Tilburg	100%
BOM Vastgoed B.V.	Tilburg	100%
BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	Tilburg	50,1%
BOM Capital I B.V.	Tilburg	50,1%
BOM Capital II B.V.	Tilburg	100%
Innovatiefonds Brabant B.V.	Tilburg	100%
Energiefonds Brabant B.V.	Tilburg	100%
Life Sciences & Health Fund B.V.	Tilburg	100%
Biobased Brabant Fonds B.V.	Tilburg	100%
Spin-off Fonds Brabant B.V.	Tilburg	100%
BOM COL Brabant B.V.	Tilburg	100%
Niet-geconsolideerde vennootschappen:		
Bright Move B.V.	Eindhoven	33,3%
Regionaal Ontwikkelfonds B.V.	Eindhoven	50%
Vastgoed Truck Parking Hazeldonk B.V.	Breda	50%

De deelneming in Bright Move B.V. is niet in de consolidatie betrokken. In verband met het ontbreken van overwegende zeggenschap en het niet kunnen uitoefenen van invloed van betekenis is de deelneming gewaardeerd op verkrijgingsprijs. Bright Move B.V. is ontstaan vanuit een samenwerking tussen Brainport Development, Fontys, TU/Eindhoven en de BOM.

De deelneming in Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V. (ROW) is niet in de consolidatie betrokken in verband met het ontbreken van overwegende zeggenschap. ROW is een samenwerkingsverband met 9 andere gemeenten. Het belang is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

De deelneming in Vastgoed Truck Parking Hazeldonk B.V. is niet in de consolidatie betrokken in verband met het ontbreken van overwegende zeggenschap. Vastgoed Truck Parking Hazeldonk is een samenwerkingsverband met de Gemeente Breda. Het belang is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, tenzij de vennootschap gebruik maakt van de consolidatievrijstelling zoals bedoeld in artikel 407 lid 2a, danwel artikel 407 lid 1c, Titel 9 boek 2 BW. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen van de groep.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

BOM waardeert haar investeringsportefeuille twee keer per jaar op basis van de ontwikkelingen bij de ondernemingen in portefeuille. De BOM gebruikt hiervoor een fair value model, hetgeen gebruikelijk is in de investeringsmarkt. Het fair value model hanteert als uitkomst de marktprijs (bij een recente investering, multiples of notatie aan beurs) of een waarde die wordt berekend door weging van het aanwezige potentieel in relatie tot de aanwezige risico's (Netto Contante Waarde).

Vergelijkende cijfers

De cijfers 2019 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2020 mogelijk te maken. Indien van toepassing wordt dit in de nadere toelichting op de betreffende post expliciet vermeld.

Vreemde valuta

Activa en passiva in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. De hieruit resulterende koersverschillen worden in de resultatenrekening verantwoord.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel de primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als de financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de toelichting per balanspost.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden in het jaar van aanschaf geactiveerd. Terreinen, gebouwen en overige bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen voor zover van toepassing. Afschrijvingen geschieden lineair op basis van geschatte levensduur. Deze varieert van 2 tot 40 jaar. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Participaties

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de BOM participaties in ondernemingen. De aandelenparticipaties worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De vervolgwaaardering betreft de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde zoals is toegestaan volgens RJ260.537a. Het dividend wordt als resultaat aangemerkt en verwerkt onder opbrengsten van effecten en

vorderingen die tot de vaste activa behoren. De waardering tegen verkrijgingsprijs heeft tot gevolg dat waardeinstijgingen van participaties niet in de cijfers tot uitdrukking komen. Teneinde nader inzicht te geven in de actuele waarde, wordt in de toelichting op de balans de fair market value vermeld. Afwaarderingen naar een lagere marktwaarde, of terugnames van een afwaardering in een voorgaande periode worden in de winst en verliesrekening verwerkt onder de post Waardeveranderingen van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren.

Participaties worden niet aangegaan met als doel om zeggenschap te krijgen over de onderneming, maar met als doel om te vervreemden. Er is te allen tijde een exit strategie om dit te bereiken. Daarom classificeren de participaties niet als deelneming. In uitzonderingsgevallen kunnen meerderheidsposities ontstaan, dit is altijd van tijdelijke aard. De betreffende participaties worden om deze redenen niet geconsolideerd.

BOM investeert niet alleen rechtstreeks in participaties maar investeert ook via investeringsfondsen in ventures. Dit zijn de Fund to Fund vennootschappen. Gedurende de eerste vijf jaar van het bestaan van deze fondsen worden participaties aangekocht en is er nog geen waardeontwikkeling van deze portfoliobedrijven te verwachten. Gedurende deze periode laten deze fondsen veelal negatieve resultaten zien als gevolg van de kosten van beheer. De BOM waardeert de Fund to Fund vennootschappen gedurende de eerste 5 jaar op kostprijs. Uitgangspunt hierbij is dat de waardeontwikkeling van de binnen het fonds opgenomen portfolio zich zodanig ontwikkelt dat uit de opbrengsten bij verkoop van deze participaties de investering en de kosten van beheer worden terugverdiend. Bijzondere waardeverminderingen worden in acht genomen indien verwacht wordt dat de opbrengsten uit het fonds lager zullen zijn dan de kostprijs.

Leningen u/g

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft BOM leningen verstrekt. De leningen betreffen zowel leningen aan participaties als leningen aan ondernemingen waarin niet wordt geparticipeerd. De leningen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde zoals is toegestaan volgens RJ290.537a. De leningen betreffen verleende kredieten met een overwegend achtergesteld karakter. Voor de in de leningsvoorwaarden opgenomen financiële derivaten (embedded derivaten) maakt de vennootschap gebruik van RJ290.831. Het derivaat kan niet afzonderlijk gewaardeerd worden maar wordt meegenomen in het basisinstrument.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa

De BOM beoordeelt op elke balansdatum of een financieel vast actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan na het eerste jaar volgend op de initiële investering. Voor alle categorieën financiële activa die tegen (geamortiseerde) kostprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen, de omvang van het verlies bepaald en in de winst-en verliesrekening verwerkt. Bij aandelenparticipaties gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financieel actief en de best mogelijke schatting van de fair market value. Een voorheen opgenomen waardevermindering verlies wordt teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief en structureel is.

De nominale waarde van de vorderingen wordt verlaagd met gebruikmaking van een voorziening wegens oninbaarheid. Een voorheen opgenomen waarderingsverlies wordt teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking, tot maximaal het bedrag dat benodigd is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs ten tijde van de terugname als geen sprake zou zijn

geweest van een bijzondere waarde vermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Bepaling Fair Market Value

Voor de bepaling van de marktwaarde, de Fair Market Value, worden de Valuation Guidelines for Private Equity and Venture Capital als richtlijn gehanteerd. De BOM hanteert hier bij voorkeur de methode price of recent investment. Als dit niet mogelijk blijkt wordt de multiple method of discounted cashflow method gehanteerd. De belangrijkste aannames en schattingen zijn als volgt:

1. Bij de price of recent investment zijn dit de mogelijke wijzigingen die in de periode tussen het moment van waarderen en de transactie hebben plaatsgevonden
2. Bij de multiple method is dit de toepasbaarheid en redelijkheid van de multiple. Dit hangt onder meer af van de grootte, het risicoprofiel en de winstverwachting van de onderneming waarvan de multiple wordt gehanteerd
3. Bij de discounted cash flow method zijn dit de schatting van de toekomstige kasstromen en de gehanteerde disconteringsvoet.

In het eerste jaar van waardering wordt de fairmarket value gelijk verondersteld aan de kostprijs tenzij er indicaties zijn voor een bijzondere waardevermindering die waardering op kostprijs niet rechtvaardigen.

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden, voor zover niet vallend onder artikel 407 lid 1c Titel 9 Boek 2 BW, gewaardeerd op nettovermogenswaarde. Overige deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

De vorderingen uit hoofde van projecten in opdracht van derden bestaan uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, ontvangen (subsidie)bijdragen en, indien van toepassing, verwerkte verliezen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de Groep.

Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om aan de verplichtingen te voldoen, tenzij anders vermeld.

Voorziening groot onderhoud

Tot en met boekjaar 2019:

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

In 2020 wordt de overgangsbepaling voor kosten van groot onderhoud (RJ-Uiting 2019-14: Richtlijn 212 'Materiële vaste activa') toegepast.

Deze overgangsbepaling maakt het mogelijk om een overgang van 'kosten van groot onderhoud via een voorziening' naar 'kosten van groot onderhoud in de boekwaarde van het actief' in afwijking van hoofdstuk 140 'Stelselwijzigingen' te verwerken. Dit betekent dat de onderhoudsvoorziening aan het begin van het boekjaar waarin de wijziging plaatsvindt vrijvalt ten gunste van het eigen vermogen. Vanaf het huidige boekjaar wordt het verrichte groot onderhoud, dat aan de criteria voldoet van RJ 212.201, in de boekwaarde van het actief verwerkt en wordt de componentenbenadering toegepast. De boekwaarde van het vervangen bestanddeel wordt vervolgens gedesinvesteerd.

Pensioen

De BOM kent een toegezegde-bijdrageregeling. De pensioenpremies zijn verantwoord als personeelskosten. De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Opbrengsten uit hoofde van participaties en leningen u/g

Onder deze post zijn opgenomen: resultaten bij vervreemding van aandelenparticipaties, voorzieningen op participaties leningen u/g en vorderingen, dividendopbrengsten en rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g.

Kosten

De kosten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben en worden, binnen overeengekomen maxima, gedeeltelijk vergoed door het ministerie van Economische Zaken & Klimaat en de provincie Noord-Brabant (PNB).

Lonen en salarissen

Onder lonen en salarissen wordt verstaan de over het jaar betaalde c.q. verschuldigde salarissen, vakantiegeld, sociale lasten en pensioenpremies.

Dekking fondskosten en participatieresultaten

Voor de geldleningen, welke zijn verstrekt door de provincie Noord-Brabant, gelden de volgende bepalingen ten aanzien van de verwerking van fondskosten en participatieresultaten:

- Indien in enig boekjaar sprake is van een verlies, ondermeer als gevolg van afboekingen op de waardering van participaties, afboeking op aan participaties verstrekte geldleningen en kosten voor het beheer, dan zal dat verlies afgeschreven worden op het bedrag van de geldlening en als bate verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.
- Indien in enig boekjaar sprake is van een winst, dan zal deze winst worden toegevoegd aan het bedrag van de geldlening en als last verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Deze bepalingen zijn van toepassing op de volgende entiteiten:

- Energiefonds Brabant
- Innovatiefonds Brabant
- Cleantechfonds Brabant
- BOM Capital II
- Life Sciences & Health Fund
- Biobased Brabant Fonds
- Spin-Off Fonds Brabant

Voor het Life Sciences & Health Fund en Spin-Off Fonds Brabant zijn aanvullende afspraken gemaakt als gevolg van specifieke fondsafspraken verband houdende met de resterende looptijd van de fondsen. Voor de resultaten voortvloeiend uit de investeringsverplichtingen MSD in BOM Capital II B.V. zijn deze bepalingen niet van toepassing.

Voor BOM-COL Brabant B.V. geldt dat de kosten kunnen worden verrekend met de lening en dat de opbrengsten verschuldigd zijn aan de staat.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft aan BOM Capital I B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 20.000.000. Deze lening is bestemd voor het nemen en aanhouden van een indirect strategisch aandelenbelang in Smart Photonics Holding B.V.

BOM Capital I B.V. is aan de Staat over de Lening als vergoeding verschuldigd het bedrag van de lening, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerd verlies.

Vennootschapsbelasting

Belastingen over de winst worden bepaald op basis van het resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten. BOM Holding vormt sinds 1 januari 2016 samen met haar 100% dochtermaatschappijen, Innovatiefonds Brabant B.V., Energiefonds Brabant B.V., BOM Capital II B.V., BOM Vastgoed B.V., BOM Bedrijfslocaties B.V., Spin-Off Fonds Brabant B.V. en Biobased Brabant Fonds B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Op grond daarvan is de onderneming hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid als geheel.

BOM Holding B.V. houdt 50,1% van de aandelen van BOM Capital I B.V. BOM Capital I B.V. houdt 100% van de aandelen van Life Sciences & Health Fund B.V. Op grond hiervan vormen BOM Capital I B.V. en Life Sciences & Health Fund B.V. sinds 1 januari 2016 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Deze fiscale eenheid is over 2020 geen vennootschapsbelasting verschuldigd (2019: € 0).

BOM Holding B.V. houdt 50,1% van de aandelen in BOM Business Development & Foreign Investments B.V. op grond waarvan deze vennootschap zelfstandig belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Deze vennootschap is over 2020 geen vennootschapsbelasting verschuldigd (2019: € 0)

BOM Holding B.V. is over 2020 geen vennootschapsbelasting verschuldigd (2019: € 0).

Aandeel in het resultaat van derden

Het aandeel in het resultaat van derden betreft het aandeel in het resultaat van EZK in BOM Business Development & Foreign Investments B.V. en BOM Capital I B.V. EZK houdt in beide ondernemingen een minderheidsbelang van 49,9%.

3.5 Nadere toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020

Vaste activa

(1) Materiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Bedrijfsterreinen	551.765	551.765
Bedrijfsgebouwen	3.330.190	3.497.138
Andere vaste bedrijfsmiddelen	564.612	322.477
	4.446.567	4.371.380

	Bedrijfsterreinen	Bedrijfsgebouwen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal 2020
	€	€	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari	551.765	4.787.718	1.206.394	6.545.878
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-	-1.290.580	-883.917	-2.174.498
Boekwaarde per 1 januari	551.765	3.497.138	322.477	4.371.380
Investerings	-	-	338.882	338.882
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-166.948	-96.747	-263.695
Afschrijving desinvestering	-	-	-	-
	-	-166.948	242.135	75.187
Aanschafwaarde per 31 december	551.765	4.787.718	1.545.276	6.884.760
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-	-1.457.528	-980.665	-2.438.193
Boekwaarde per 31 december	551.765	3.330.190	564.612	4.446.567
Afschrijvingspercentages	0%	2,5%-10%	10%-50%	

(2) Financiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Deelnemingen	75.773	125.796
Overige effecten	179.826.434	117.900.753
	179.902.207	118.026.549

Andere deelnemingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Bright Move B.V.	6.000	6.000
Regionaal Ontwikkelfonds B.V.	1	1
Vastgoed Truck Parking Hazeldonk B.V.	69.772	119.795
	75.773	125.796

Overige effecten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Participaties	115.311.609	89.940.261
Leningen u/g	64.514.825	27.960.492
	179.826.434	117.900.753

		Overige effecten		
	Participaties	Leningen u\g	Andere deelnemingen	Totaal 2020
	€	€	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari	108.043.994	32.416.790	125.796	140.586.581
Bij:				
- nieuwe investeringen	16.873.517	42.295.764	-	59.169.281
- uitbreidingen	15.317.182	4.737.375	-	20.054.557
- conversies	6.591.109	-	-	6.591.109
- resultaat deelneming / participaties	-	-	80.205	80.205
- bijgeschreven rente	-	1.294.564	-	1.294.564
	38.781.808	48.327.703	80.205	87.189.715
Af:				
- desinvesteringen / aflossingen	-7.838.974	-3.358.987	-	-11.197.960
- conversies	-	-6.591.109	-	-6.591.109
- dekking fondskosten en participatie resultaten	-	-186.668	-	-186.668
- resultaat deelneming / participaties	-	-	-130.228	-130.228
- liquidatie / faillissementen	-3.762.620	-353.036	-	-4.115.656
	-11.601.593	-10.489.800	-130.228	-22.221.621
Aanschafwaarde per 31 december	135.224.209	70.254.693	75.773	205.554.675
Voorzieningen per 1 januari	-18.103.734	-4.456.298	-	-22.560.032
Af:				
- desinvesteringen	1.862.051	63.700	-	1.925.751
- vrijval in verband met waardevermeerdering	612.650	563.088	-	1.175.738
- conversies	-	-	-	-
- liquidatie / faillissementen	3.762.620	352.559	-	4.115.179
	6.237.320	979.347	-	7.216.668
Bij:				
- dotatie in verband met waardevermindering	-8.046.187	-2.262.917	-	-10.309.104
- conversies	-	-	-	-
	-8.046.187	-2.262.917	-	-10.309.104
Voorzieningen per 31 december	-19.912.600	-5.739.868	-	-25.652.468
Boekwaarde per 31 december	115.311.609	64.514.825	75.773	179.902.207

Aandelenparticipaties

In een aantal gevallen heeft de vennootschap waarin wordt geparticipeerd, of hebben haar aandeelhouders, volgens overeenkomst het recht op koop van de door de BOM en haar deelnemingen gehouden aandelen op een door kopers te bepalen moment binnen de overeengekomen contractperiode.

Leningen u/g

De leningen zijn overwegend achtergesteld en ten dele converteerbaar in aandelen (op overeengekomen voorwaarden).

Marktwaarde

De marktwaarde van de portefeuille bedraagt € 268.212.447, (2019: 176.860.871) hierin is een bedrag opgenomen van €32.115.585 voor de Corona Overbruggings Leningen. Deze zijn nominaal gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor bijzondere waardeverminderingen.

De Corona OverbruggingsLeningen (COL) kennen hun oorsprong in het feit dat door starters en scale ups vaak geen aanspraak op de NOW regeling gemaakt kon worden. Het aantonen dat de omzet door Corona achterbleef ten opzichte van het jaar ervoor was vrijwel onmogelijk omdat er bijvoorbeeld nog geen sprake van omzet was. Hiertoe is, met goedkeuring van Europa, een leningsinstrument in het leven geroepen. Deze goedkeuring is verkregen onder de Covid maatregelen. De leningen zijn een overbrugging naar een potentiële investeringsronde dan wel verwachte positieve cash flow ontwikkeling. Naast start ups en scale ups kon de faciliteit ook worden aangeboden aan innovatieve MKB ondernemingen en MKB ondernemingen zonder bancaire financieringen voor bedragen groter dan EUR 250.000. Omdat zowel aan risico volle starters (en feitelijk een brug naar eigen vermogen is) als aan het MKB leningen verstrekt zijn is het niet mogelijk een betrouwbare schatting te maken van de reële waarde van deze leningen. Er wordt onderkend dat deze portfolio een hoog risico kent. A priori is al voorzien in de mogelijkheid om uitstel voor aflossing aan te vragen. Dit is in de documentatie met de COL Leningnemers afgesproken. Met de leningverstrekker (de Staat) is afgesproken dat alle rente-en terugbetalingen, onder aftrek van de beheerskosten, terug worden betaald aan de Staat. BOM COL Brabant B.V. loopt over de verstrekte COL Leningen geen debiteurenrisico.

Het betreffen in haar totaliteit leningen van EUR 50.000 tot en met EUR 2.000.000. De leningen met een omvang tot en met EUR 500.000 kennen een aflossingsvrije periode van een jaar, waarna er in 8 kwartalen afgelost dient te worden. De leningen groter dan EUR 500.000 kennen een éénmalige aflossing na 3 jaar. Bij aanvragen groter dan EUR 250.000 diende de aanvrager zorg te dragen dat er ook 25% vanuit co-investeerders werd mee geïnvesteerd.

De rente (3%) wordt opgerold en bij de hoofdsom geteld. De Leningen groter dan EUR 500.000 kennen bij aflossing ook een premie component van 2% per jaar. In de documentatie is reeds rekening gehouden met de mogelijkheid om de rente- en aflossingsverplichtingen uit te stellen. Ondernemingen dienen hiertoe een verzoek in te dienen.

De Corona Overbruggingsleningen worden exclusief verstrekt door de regionale ontwikkelingsmaatschappijen en hebben een zeer specifiek karakter daar er geen markt is die dergelijke leningen verstrekt. Door het specifieke karakter is niet mogelijk om een betrouwbare schatting te maken van de reële waarde van de leningen U/G. Op basis van RJ 290.938 is daarom de reële waarde niet toegelicht. Op basis van de verplichte rapportages van de leningnemers worden de leningen wel beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen.

Vlottende activa

(3) Vorderingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Handelsdebiteuren	653.845	495.538
Vorderingen op participanten	228.495	189.445
Belastingen en premies sociale verzekeringen	105.362	-
Overige vorderingen en overlopende activa	1.544.986	1.270.720
	2.532.688	1.955.704

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

3.1 Handelsdebiteuren

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Handelsdebiteuren	653.845	526.068
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-	-30.530
	653.845	495.538

3.2 Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	172.153	113.866
Overige vorderingen	1.372.832	1.156.854
	1.544.986	1.270.720

(4) Effecten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Overige effecten	419.016	169.841
	419.016	169.841

Overige effecten

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Stand per 1 januari	169.841	370.401
Waardeverandering gedurende boekjaar	249.175	-200.560
Stand per 31 december	419.016	169.841

Betreft aandelen Chinook Therapeutics. De aandelen zijn gewaardeerd op beurswaarde per 31 december 2020 (€ 262.957 waardeinstijging) waarbij rekening is gehouden met de dollarkoers per 31 december 2020 (€ 13.782 koerswinst).

(5) Liquide middelen

Ultimo 2020 is de liquiditeitspositie als volgt te specificeren:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Betaalrekeningen	18.035.139	10.134.148
Overige rekeningen	30.150.000	40.437.245
	48.185.139	50.571.393

Van de liquide middelen is een bedrag van € 30.150.000 gestald bij de provincie Noord-Brabant, deze tegoeden zijn per direct opeisbaar.

(6) Groepsvermogen

Algemene Reserve

Van de algemene reserve is een deel (€ 2.296.328) niet vrij uitkeerbaar. Een deel (€ 745.146) betreft de algemene reserve van de in de consolidatie betrokken vennootschap SOFB. Dit gedeelte is niet vrij uitkeerbaar omdat SOFB volledig voor rekening en risico van de provincie Noord-Brabant wordt gevoerd.

(7) Aandeel derden

Het verloop van het aandeel derden is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Stand per 1 januari	18.550.017	18.562.040
Aandeel EZK in het resultaat BOM Capital I B.V. (49,9%)	-1.382.348	-12.024
Stand per 31 december	17.167.668	18.550.017

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto belang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen.

(8) Voorzieningen

Het verloop van de voorziening groot onderhoud is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Stand per 1 januari	315.664	293.065
Dotaties	-	30.600
Onttrekkingen	-315.664	-8.002
Stand per 31 december	-	315.664

In 2020 wordt de overgangsbepaling voor kosten van groot onderhoud (RJ-Uiting 2019-14: Richtlijn 212 'Materiële vaste activa') toegepast.

(9) Langlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen	176.454.671	110.692.008
Overige schulden	4.112.881	6.184.110
	180.567.552	116.876.118

Voor een bedrag groot € 137.837.826 is de resterende looptijd langer dan 5 jaar.

Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Lening PNB inzake SOFB (achtergesteld)	1.536.943	1.379.438
Lening PNB inzake Biobased Brabant Fonds	8.379.062	8.428.564
Lening PNB inzake Life Sciences & Health Fund	2.000.000	2.000.000
Lening EZK inzake Life Sciences & Health Fund	2.000.000	2.000.000
Lening PNB / EZK / Capital I inzake Life Sciences & Health Fund: bovennominaal leningdeel	5.114.545	5.382.447
Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant	59.500.000	43.000.000
Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant: boven-nominaal leningdeel	16.652.125	18.419.598
Lening PNB inzake Energiefonds Brabant	29.028.172	24.086.101
Lening PNB inzake Cleantechfonds Brabant	9.472.474	5.995.859
Lening EZK inzake Smart Photonics	10.000.000	-
Lening EZK Inzake COL Brabant	32.771.349	-
	176.454.671	110.692.008

9.1 Lening PNB inzake SOFB (achtergesteld)

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	1.379.438	1.821.813
Aflossingen	-30.000	-272.794
Dekking fondskosten	-91.269	-110.044
Dekking participatieresultaten	249.175	-101.960
Rente	29.599	42.423
Saldo per 31 december	1.536.943	1.379.438

De BOM heeft van de provincie Noord-Brabant een variabele lening ontvangen ten behoeve van de investeringen van het Spin-off Fonds Brabant B.V. (SOFB). De lening wordt onder dezelfde condities doorgeleend aan SOFB en is verantwoord onder de financiële vaste activa (leningen u/g). De rente wordt bij de hoofdsom bijgeschreven. Aflossingen worden gefinancierd uit de opbrengsten die gerealiseerd worden met de participaties in SOFB.

Op de lening van de provincie worden dekkingen fondskosten en participatieresultaten in mindering gebracht overeenkomstig de leenovereenkomst, zoals toegelicht in de grondslagen voor de resultaatbepaling.

Indien SOFB niet in staat is de lening af te lossen, hoeft de BOM hetzelfde gedeelte van de lening ook niet af te lossen aan provincie Noord-Brabant. De overeenkomst is van kracht tot het moment dat fondsen en spin-offs alle verplichtingen jegens SOFB hebben voldaan, dan wel tot het moment dat de BOM geen aandelenbelangen in fondsen en spin-offs meer houdt.

Medio 2018 heeft een uitgebreide evaluatie over het fonds plaatsgevonden. Op 19 maart 2019 is bevestigd dat de lening aan SOFB verlengd is tot 31 december 2020. Na de verlenging van de looptijd van het fonds wordt thans actief gestuurd om exits te realiseren. Hoewel er actief gestuurd wordt op een exit van de aanwezige belangen is de verwachting dat een deel pas in 2021 zal plaatsvinden en dat een aantal exit-afspraken nog tot 2023 doorloopt. Een hernieuwde aanvraag tot verlenging is in behandeling.

9.2 Lening PNB inzake Biobased Brabant Fonds

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	8.428.564	8.465.065
Aflossingen	-	-
Dekking fondskosten	-49.502	-36.501
Dekking participatieresultaten	-	-
Saldo per 31 december	8.379.062	8.428.564

BOM Capital II B.V. heeft van de provincie Noord-Brabant een lening ontvangen ten behoeve van het Biobased Brabant Fonds B.V. (BBF). De lening is onder dezelfde condities doorgeleend aan BBF. Er is geen rente verschuldigd. Aflossingen worden gefinancierd uit de opbrengsten die

gerealiseerd worden met de participaties in BBF. De lening dient afgelost te worden op 31 december 2022.

9.3 Lening PNB inzake Life Sciences & Health Fund

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	2.000.000	2.000.000
Mutaties boekjaar	-	-
Saldo per 31 december	2.000.000	2.000.000

Life Sciences & Health Fund B.V. (LS&HF) heeft van de provincie Noord-Brabant een lening ontvangen. Er is geen rente verschuldigd. In 2016 is de opdracht van LS&HF in overleg met de provincie en EZK aangepast. LS&HF zal opbrengsten vanaf 1 januari 2016 niet meer opnieuw aanwenden voor participaties.

Aflossing vindt plaats vanaf 31 december 2018 indien en voor zover LS&HF opbrengsten heeft ontvangen uit participaties en leningen na aftrek van de gerealiseerde en nog te realiseren fondskosten. De geldlening moet uiterlijk op 31 december 2022 zijn terugbetaald.

9.4 Lening EZK inzake Life Sciences & Health Fund

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	2.000.000	2.000.000
Mutaties boekjaar	-	-
Saldo per 31 december	2.000.000	2.000.000

Voor een toelichting op de lening wordt verwezen naar 9.3.

9.5 Lening PNB / EZK / Capital I inzake Life Sciences & Health Fund: bovennominaal leningdeel

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	5.382.447	5.576.494
Dekking fondskosten	-57.963	-66.047
Dekking participatieresultaten	-209.940	-128.000
Saldo per 31 december	5.114.545	5.382.447

Op de bestaande leningovereenkomsten die overeengekomen zijn met betrekking tot het Life Sciences & Health Fund is een allonge opgesteld. In de allonge op de geldlening is bepaald dat positieve resultaten worden toegevoegd aan de lening. Indien hierdoor de nominale waarde van de lening wordt overschreden dan wordt deze overschrijding aangeduid met de term "boven-nominaal". Het boven-nominale leningdeel komt pro-rata toe aan de leningverstrekkers.

9.6 Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	43.000.000	24.500.000
Verstrekkingsen	16.500.000	18.500.000
Aflossingen	-	-
Saldo per 31 december	59.500.000	43.000.000

De provincie Noord-Brabant heeft aan Innovatiefonds Brabant B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 125.000.000. De lening is bestemd voor het realiseren van de doelen in relatie tot het Innovatiefonds zoals uiteengezet in het businessplan en met inachtneming van de aandeelhoudersinstructie. De lening heeft een looptijd van maximaal 24 jaar tot uiterlijk 31 december 2037. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. Het Innovatiefonds betaalt uiterlijk op 31 december 2037 aan de provincie ter aflossing van de lening het fondsvermogen terug, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerde verlies. Overeengekomen is dat er maximaal 5% aan liquiditeiten aangehouden mag worden.

Tot meerdere zekerheid draagt het Innovatiefonds Brabant B.V. op eerste verzoek van de provincie ten gunste van de provincie zorg voor het vestigen van een pandrecht of een ander voor de provincie moverend zekerheidsrecht op één of meer vermogensbestanddelen van het Innovatiefonds waaronder niet begrepen de aandelen of daarmee vergelijkbare rechten die het Innovatiefonds heeft verworven door het verstrekken van financiering zoals beschreven in de aandeelhoudersinstructie.

Zolang enig bedrag uitstaat onder de lening zal het Innovatiefonds:

- geen uitkering doen van dividend, aandelenkapitaal of reserve;
- geen andere vergoeding betalen op of in verband met haar aandelenkapitaal of enige klasse van aandelen;
- geen betaling doen op leningen van aandeelhouders of op vergelijkbare instrumenten waarmee aandeelhouders kapitaal hebben verschaft aan het Innovatiefonds;
- geen aandelen intrekken, inkopen of het aandelenkapitaal verminderen, indien en voor zover daarbij enige betaling aan aandeelhouders plaatsvindt.

Innovatiefonds Brabant B.V. zal niet van derden (niet zijnde de provincie) geld lenen en/of anderszins financiering aantrekken.

9.7 Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant – boven-nominaal leningdeel

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	18.419.598	20.958.331
Dekking fondskosten	-2.724.250	-3.173.024
Dekking participatieresultaten	956.777	634.292
Saldo per 31 december	16.652.125	18.419.598

Op de bestaande leningovereenkomst die overeen gekomen is, is een allonge opgesteld. In de allonge op de geldlening is bepaald dat positieve resultaten worden toegevoegd aan de lening. Indien hierdoor de nominale waarde van de lening wordt overschreven dan wordt deze overschrijding aangeduid met de term "boven-nominaal".

9.8 Lening PNB inzake Energiefonds Brabant

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	24.086.101	22.403.067
Verstrekkingsen	5.500.000	2.500.000
Dekking fondskosten	-933.335	-872.714
Dekking participatieresultaten	375.406	55.748
Saldo per 31 december	29.028.172	24.086.101

De provincie Noord-Brabant heeft aan Energiefonds Brabant B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 60.000.000. De lening is bestemd voor het realiseren van de doelen in relatie tot het Energiefonds zoals uiteengezet in het businessplan en met inachtneming van de aandeelhoudersinstructie. De lening heeft een looptijd van maximaal 24 jaar tot uiterlijk 31 december 2037. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. Het Energiefonds betaalt uiterlijk op 31 december 2037 aan de provincie ter aflossing van de lening het fondsvermogen terug, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerde verlies. Overeengekomen is dat er maximaal 5% aan liquiditeiten aangehouden mag worden.

Tot meerdere zekerheid draagt het Energiefonds Brabant B.V. op eerste verzoek van de provincie ten gunste van de provincie zorg voor het vestigen van een pandrecht of een ander voor de provincie moverend zekerheidsrecht op één of meer vermogensbestanddelen van het Energiefonds waaronder niet begrepen de aandelen of daarmee vergelijkbare rechten die het Energiefonds heeft verworven door het verstrekken van financiering zoals beschreven in de aandeelhoudersinstructie.

Zolang enig bedrag uitstaat onder de lening zal het Energiefonds:

- geen uitkering doen van dividend, aandelenkapitaal of reserve;
- geen andere vergoeding betalen op of in verband met haar aandelenkapitaal of enige klasse van aandelen;
- geen betaling doen op leningen van aandeelhouders of op vergelijkbare instrumenten waarmee aandeelhouders kapitaal hebben verschaft aan het Energiefonds;
- geen aandelen intrekken, inkopen of het aandelenkapitaal verminderen, indien en voor zover daarbij enige betaling aan aandeelhouders plaatsvindt.

Energiefonds Brabant B.V. zal niet van derden (niet zijnde de provincie) geld lenen en/of anderszins financiering aantrekken.

Op de bestaande leningovereenkomst is een allonge opgesteld.

9.9 Lening PNB inzake Cleantechfonds Brabant

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	5.995.859	5.959.921
Verstrekkingsen	3.500.000	-
Dekking fondskosten	-142.605	-119.313
Dekking participatieresultaten	119.220	155.252
Saldo per 31 december	9.472.474	5.995.859

De provincie Noord-Brabant heeft aan het Cleantechfonds (BOM Capital II BV) een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 12.000.000. De lening is bestemd voor het realiseren van de doelen met betrekking tot het Cleantechfonds zoals uiteengezet in het Business Plan. De lening heeft een looptijd van maximaal 9 jaar. De looptijd vangt aan op 1 januari 2015 en eindigt op 31 december 2023. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag wordt geen rente berekend. BOM Capital II BV betaalt uiterlijk op 31 december 2023 aan de provincie ter aflossing van de lening het nominale fondsvermogen te vermeerderen met het eventueel op de projecten gerealiseerde rendement.

Indien BOM Capital II BV op enig moment gedurende de looptijd van de lening meer dan € 600.000 ten behoeve van het Cleantechfonds in welke vorm dan ook aanhoudt, dan dient het gedeelte van de liquiditeit dat uitstijgt boven de € 600.000 per ommekeer terugbetaald te worden aan de provincie. Het door BOM Capital II BV teruggestorte bedrag blijft beschikbaar voor verstrekking tot het overeengekomen maximale bedrag van de lening. Terugstorting vindt niet plaats indien en voor zover BOM Capital II BV gemotiveerd aan de provincie heeft bericht dat de desbetreffende middelen binnen maximaal 3 maanden vanaf het moment dat er meer dan € 600.000 aan liquiditeiten ten behoeve van het Cleantechfonds wordt aangehouden, zullen worden aangewend voor het verstrekken van financiering aan derden.

Tot meerdere zekerheid van nakoming van de verplichtingen van BOM Capital II BV jegens de provincie draagt BOM Capital II BV op eerste verzoek van de provincie ten gunste van de provincie zorg voor het vestigen van pandrechten of andere zekerheidsrechten op één of meer vermogensbestanddelen van BOM Capital II BV waaronder niet begrepen de aandelen of daarmee vergelijkbare rechten die BOM Capital II heeft verworven door het verstrekken van financiering.

Zolang enig bedrag uitstaat onder de lening zal BOM Capital II, zonder voorafgaande toestemming van de Provincie:

- geen uitkering doen van dividend, aandelenkapitaal of reserve;
- geen andere vergoeding betalen op of in verband met haar aandelenkapitaal of enige klasse van aandelen;
- geen betaling doen op leningen van aandeelhouders of op vergelijkbare instrumenten waarmee aandeelhouders kapitaal hebben verschaft aan BOM Capital II BV;
- geen aandelen intrekken, inkopen of het aandelenkapitaal verminderen, indien en voor zover daarbij enige betaling aan aandeelhouders plaatsvindt.

Op de bestaande leningovereenkomst is een allonge opgesteld.

9.10 Lening EZK inzake Smart Photonics

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	-	-
Verstrekkingsen	10.000.000	-
Saldo per 31 december	10.000.000	-

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft aan BOM Capital I B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 20.000.000. Deze lening is bestemd voor het nemen en aanhouden van een indirect strategisch aandelenbelang in Smart Photonics Holding B.V. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. De leningsovereenkomst is op 29 mei 2020 in werking getreden en eindigt bij overdracht van het belang op verzoek van de Staat of door eenzijdige opzegging van de overeenkomst door BOM Capital I B.V. met inachtneming van een opzegtermijn van een (1) kalenderjaar. BOM Capital I B.V. is aan de Staat over de Lening als vergoeding verschuldigd het bedrag van de lening, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerd verlies.

9.11 Lening EZK inzake BOM COL Brabant

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	-	-
Verstrekkingsen	33.700.000	-
Dekking fondskosten	-843.955	-
Dekking participatieresultaten	-84.696	-
Saldo per 31 december	32.771.349	-

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft aan BOM COL Brabant B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 33.700.000. Deze lening is bestemd voor het verstrekken van overbruggingsleningen aan ondernemingen die getroffen zijn door de Covid-19-uitbraak. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. De leningsovereenkomst is op 29 april 2020 in werking getreden en eindigt uiterlijk 31 december 2026. BOM COL Brabant B.V. is aan de Staat over de Lening als vergoeding verschuldigd het bedrag van de lening, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerd verlies en kosten.

9.12 Overige schulden

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
RC Gemeente Tilburg	656.588	1.934.218
RC Gemeente Breda	-	693.599
Hypothecaire lening	1.650.000	1.750.000
Terugbetalingsverplichting iz participaties	1.806.293	1.806.293
	4.112.881	6.184.110

9.12.1 R.C. Gemeente Tilburg

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	1.934.218	2.617.881
Stortingen aan / of ontvangsten van participaties	-900.000	-1.600.000
Aandeel derden in participaties	-438.958	846.192
Rentevergoeding participaties	-	2.617
Kosten boekjaar	61.328	67.528
Saldo per 31 december	656.588	1.934.218

Betreft de rekening courantpositie met betrekking tot het Project Fons Tilburg. Over de rekening-courantpositie wordt 0 % rente berekend. Er is geen aflossingsschema overeengekomen en er zijn geen zekerheden gesteld.

9.12.2 R.C Gemeente Breda

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	693.599	668.982
Rentevergoeding participaties	-	6.206
Kosten boekjaar	-	18.411
Afwikkeling desinvestering LHF Breda	-693.599	-
Saldo per 31 december	-	693.599

Betreft de rekening courantpositie met betrekking tot het Project Fons Breda. Over de rekening-courantpositie wordt 0 % rente berekend. Er is geen aflossingsschema overeengekomen en er zijn geen zekerheden gesteld.

9.12.3 Hypothecaire lening BOM Vastgoed B.V.

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	1.750.000	1.850.000
Aflossingen	-100.000	-100.000
Saldo per 31 december	1.650.000	1.750.000

De hypothecaire lening bij de ING Bank NV heeft een looptijd van 10 jaar en eindigt op 1 november 2026. Het rente percentage bedraagt 1,55% per jaar. De aflossingsverplichting bedraagt €100.000 per jaar.

Voor deze hypothecaire lening zijn de volgende zekerheden zijn gesteld:

- Hoofdelijke medeschuldenaarstelling Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V.

- Positieve / negatieve hypotheekverklaring op kantoorpand gelegen aan de Goirleseweg 15 te Tilburg tot een bedrag van €2.000.000

9.12.4 Terugbetalingsverplichting BioConnection

De voorwaardelijke terugbetalingsverplichting BioConnection betreft een verplichting aan EZK, PNB en de Gemeente Oss voor een totaalbedrag van € 1.806.293. Genoemde partijen hebben aan de BOM geldleningen verstrekt waarmee via de BOM in BioConnection is geïnvesteerd. De totale investering bedroeg in 2006 zo'n € 6.800.000.

BioConnection B.V. heeft op 30 december 2011 de lening inclusief rente als onderdeel van de investering terugbetaald. Hiermee is in 2012 aan twee partijen een deel van hun lening afgelost. De volledige voorwaardelijke terugbetalingsverplichting van € 1.806.293 aan de betreffende drie partijen:

- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat € 1.083.776
- Provincie Noord-Brabant € 361.259
- Gemeente Oss € 361.258

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	1.806.293	2.500.001
Aflossing Lening	-	-693.708
Mutatie voorziening	-	-
Saldo per 31 december	1.806.293	1.806.293

(10) Kortlopende schulden

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Vooruitontvangen vergoedingen	-	-
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	583.487	462.271
Schulden aan participanten	1.897.267	1.712.351
Schulden aan niet-geconsolideerde groepsmaatschappijen	-	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen	312.328	553.484
Nog te storten op participaties / leningen	-	-
Overige schulden en overlopende passiva	2.304.027	1.854.054
	5.097.109	4.582.159

10.1 Schulden aan participanten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Terugbetalingsverplichting Staat der Nederlanden	375.739	284.931
Terugbetalingsverplichting Provincie Noord-Brabant	1.416.525	927.420
Schuld aan Provincie Noord-Brabant inzake projecten	105.003	500.000
	1.897.267	1.712.351

10.1.1 Terugbetalingsverplichting Staat der Nederlanden

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	284.931	269.793
Toegekende subsidiebijdrage	1.100.000	1.039.000
Mutatie subsidieverplichting	-994.056	-1.023.863
Terugbetaling overschrijding voorgaande jaren	-15.135	-
Saldo per 31 december	375.739	284.931

10.1.2 Terugbetalingsverplichting Provincie Noord Brabant

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	927.420	1.843.655
Toegekende subsidiebijdrage	6.895.250	6.705.000
Mutatie subsidieverplichting	-6.231.145	-6.964.460
Terugbetaling voorgaande jaren	-175.000	-656.775
Saldo per 31 december	1.416.525	927.420

10.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen

De specificatie van de saldi in 2020 is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Omzetbelasting	47.857	46.523
Loonheffing	264.471	301.183
Vennootschapsbelasting	-	205.778
	312.328	553.484

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Leaseverplichtingen

De groep is leaseverplichtingen aangegaan voor personenauto's. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 32.649 (2019: € 32.649). De gemiddelde looptijd van de verplichtingen bedraagt 24 maanden (2019: 36 maanden).

Investeringsverplichtingen

De groep als geheel heeft ultimo 2020 nog een investeringsverplichtingen van € 49,5 miljoen uit hoofde van nog te betalen overige aandelenparticipaties / leningen u/g (2019: € 39,5 miljoen).

Investeringsverplichting MSD

Merck Sharp & Dohme B.V. (MSD) en BOM Capital II B.V. hebben op 11 juli 2014 een overeenkomst met betrekking tot verstrekking van geldbedrag getekend ter hoogte van € 2.000.000. BOM Capital II B.V. heeft de verplichting om dit door MSD beschikbaar gestelde geldbedrag risicodragend en revolverend te investeren ter versterking van de economische activiteiten op het gebied van Life Sciences op het Pivot Park te Oss.

Omzetbelasting

BOM Holding B.V. vormt per 1 januari 2014 samen met BOM Business Development & Foreign Investments B.V., BOM Bedrijfslocaties B.V., BOM Capital I B.V., Life Sciences & Health Fund B.V., Biobased Brabant Fonds B.V., BOM Capital II B.V., Innovatiefonds Brabant B.V., Energiefonds Brabant B.V., Spin-off Fonds Brabant B.V. en BOM Vastgoed B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

Iedere vennootschap is hoofdelijk aansprakelijk voor omzetbelastingsschulden voor de periode dat zij deel uit maakt van bovengenoemde fiscale eenheid

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn bij ons geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

Resultaatbestemming 2020

Het resultaat over 2020 wordt onttrokken aan de algemene reserve.

3.6 Nadere toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2020

(11) Bedrijfsopbrengsten

	2020	2019
	€	€
Huuropbrengsten	313.704	-
Managementvergoedingen	30.000	127.528
Overige inkomsten	516.864	332.170
Subsidiebijdragen	7.225.200	7.847.322
	8.085.768	8.307.020

Som der bedrijfskosten

(12) Lonen en salarissen, pensioenlasten en overige sociale lasten

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
	€	€
Salarissen	6.449.793	6.553.175
Inleenkrachten	532.324	446.435
Overige personeelskosten	426.924	696.121
Gesubsidieerde eigen uren BOM	-205.328	-186.878
	7.203.713	7.508.853
Sociale lasten	815.292	882.128
Pensioenlasten	720.954	721.662
	8.739.959	9.112.642

Bezoldiging bestuurders en commissarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens van kracht. Deze wet is van toepassing op de bezoldiging van beide bestuurders en de toezichthouders van BOM Holding B.V. De kosten van de bestuurders zijn gerubriceerd onder de personeelskosten. De kosten voor de commissarissen zijn gerubriceerd onder de post advieskosten.

Leidinggevende topfunctionarissen

(in euro's)

Functie: Mevr. B.L.J.M. van Dijk - van de Reijt
 Duur dienstverband: Algemeen Directeur
 Omvang dienstverband in FTE: 13/1/2020 - 31/12/2020
 Gewezen topfunctionaris: 1
 (Fictieve) dienstbetrekking: Nee
 Ja

Bezoldiging:

	2020	2019
Beloning	151.994	-
Beloningen en belastbare onkostenvergoeding ¹	16.044	-
Totale bezoldiging	168.037	-
Toepasselijk WNT-maximum	194.410	-

(in euro's)

Functie: Dhr. J. Pelle
 Duur dienstverband: Algemeen Directeur
 Omvang dienstverband in FTE: 1/1/2020 - 12/01/2020
 Gewezen topfunctionaris: 1
 (Fictieve) dienstbetrekking: Nee
 Ja

Bezoldiging:

	2020	2019
Beloning	5.465	162.031
Beloningen en belastbare onkostenvergoeding ¹	993	24.843
Totale bezoldiging	6.458	186.874
Toepasselijk WNT-maximum	6.590	-

¹ betreft de pensioenpremie welke voor rekening van de werkgever komt

Toezichthoudende topfunctionarissen

(in euro's)	Dhr. R.G.M. Penning de Vries	Dhr. J.H.M. Dröge
Functie:	Voorzitter toezichthoudend orgaan	Lid toezichthoudend orgaan
Duur in functie 2020	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging 2020	17.500	15.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	30.150	20.100
Gegevens 2019		
Duur in functie 2019	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging 2019	17.500	15.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	29.100	19.400
(in euro's)	Mw. N. Mac Gillavry	Mw. E.A.G. Raats-Coster
Functie:	Lid toezichthoudend orgaan	Lid toezichthoudend orgaan
Duur in functie 2020	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging 2020	15.000	15.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	20.100	20.100
Gegevens 2019		
Duur in functie 2019	1-1 t/m 31-12	1-4 t/m 31-12
Bezoldiging 2019	15.000	7.500
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	19.400	14.616
(in euro's)	Dhr. R.A.M. Slaats	
Functie:	Lid toezichthoudend orgaan	
Duur in functie 2020	1-1 t/m 31-12	
Bezoldiging 2020	15.000	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	20.100	
Gegevens 2019		
Duur in functie 2019	1-1 t/m 31-12	
Bezoldiging 2019	15.000	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	19.400	

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen (overige) functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Personeelsbezetting

Het gemiddeld aantal medewerkers bedraagt ultimo 2020 75 (2019: 80).

(13) Afschrijving op materiële vaste activa

	2020	2019
	€	€
Afschrijving bedrijfsgebouwen en -terreinen	166.948	166.948
Afschrijving machines en installaties	-	-
Afschrijving andere vaste bedrijfsmiddelen	96.747	210.935
Verkoop resultaat materiële vaste activa	-	-
	263.695	377.883

(14) Overige bedrijfskosten

De overige kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
	€	€
Huisvestingskosten	486.360	208.898
Marketing en communicatie	546.488	784.476
Kantoorkosten	47.856	42.816
Algemene kosten	2.936.518	2.666.046
Projectkosten	165.283	210.102
Dekking fondskosten	-4.842.877	-4.377.659
	-660.372	-465.322

De post Dekking fondskosten dekt, naast de overige bedrijfskosten, ook de personeelskosten, de afschrijvingen, de rentebaten&-lasten en het aandeel in resultaat overige participaties.

Dekking fondskosten

	2020	2019
	€	€
Biobased Brabant Fonds	-49.502	-36.516
Breedbandfonds Brabant	-	-
Capital II	-142.605	-119.313
Energiefonds Brabant	-933.335	-872.714
Innovatiefonds Brabant	-2.724.250	-3.173.024
Life Sciences & Health Fund	-57.963	-66.047
Spin-off Fonds Brabant	-91.269	-110.044
COL Brabant	-843.955	-
	-4.842.877	-4.377.659

Toelichting dekking fondskosten

Op de bestaande leningsovereenkomsten met betrekking tot bovenstaande fondsen is een allonge opgesteld (zie ook paragraaf Dekking fondskosten en participatieresultaten onder de Grondslagen voor de bepaling van het resultaat). Hierin is opgenomen dat indien in enig boekjaar sprake is van een verlies, ondermeer als gevolg van kosten voor het beheer, dat verlies afgeschreven zal worden op het bedrag van de geldlening verstrekt door de provincie en als bate verantwoord zal worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Indien in enig boekjaar sprake is van een winst, dan zal deze winst worden toegevoegd aan het bedrag van de geldlening en als last verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Voor BOM-COL Brabant B.V. geldt dat de kosten kunnen worden verrekend met de lening en dat de opbrengsten verschuldigd zijn aan de staat.

(15) Uitkomst der financiële baten en lasten

	2020		2019	
	€	€	€	€
Opbrengst verkoop participaties	1.716.076		1.230.404	
Aanschafwaarde verkopen	-10.151.081		-2.494.071	
Voorziening desinvesteringen	5.937.235		1.797.708	
		-2.497.770		534.041
Dividendopbrengsten	607.500		818.680	
Rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g	2.508.340		1.273.878	
		3.115.840		2.092.558
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		618.070		2.626.599
Dotatie voorzieningen participaties & leningen u/g	-10.495.772		-5.253.135	
Vrijval voorzieningen participaties & leningen u/g	7.366.305		4.222.505	
Vrijval voorziening garantstelling	-		-	
Afwaardering lening	-		-	
Mutatie effecten	249.175		-200.560	
Dotatie voorzieningen dubieuze debiteuren	577		-	
Kosten groeifaciliteit	-21.875		-5.625	
		-2.901.591		-1.236.815
Dekking participatieresultaten		-1.405.942		-615.331
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		-4.307.532		-1.852.146
Rentebaten & lasten		-129.774		-92.408
Uitkomst der financiële baten en lasten		-3.819.237		682.045

Dekking participatieresultaten

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Biobased Brabant Fonds	-	-
Breedbandfonds Brabant	-	-
Capital II	-119.220	-155.252
Energiefonds Brabant	-375.406	-55.748
Innovatiefonds Brabant	-956.777	-634.292
Life Sciences & Health Fund	209.940	128.000
Spin-off Fonds Brabant	-249.175	101.960
COL Brabant	84.696	-
	-1.405.942	-615.331

Toelichting dekking participatieresultaten

Op de bestaande leningsovereenkomsten met betrekking tot bovenstaande fondsen is een allonge opgesteld (zie ook paragraaf Dekking fondskosten en participatieresultaten onder de Grondslagen voor de bepaling van het resultaat). Hierin is opgenomen dat indien in enig boekjaar sprake is van een verlies, ondermeer als gevolg van afboekingen op de waardering van participaties en afboeking op aan participaties verstrekte geldleningen, dat verlies afgeschreven zal worden op het bedrag van de geldlening verstrekt door de provincie en als bate verantwoord zal worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Indien in enig boekjaar sprake is van een winst, dan zal deze winst worden toegevoegd aan het bedrag van de geldlening en als last verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Deze bepaling geldt niet voor de resultaten voortvloeiend uit de investeringsverplichting MSD in BOM Capital II B.V.

Voor BOM-COL Brabant B.V. geldt dat de kosten kunnen worden verrekend met de lening en dat de opbrengsten verschuldigd zijn aan de staat.

3.7 Enkelvoudige balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2020	31-12-2019
		€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(16)		
Andere vaste bedrijfsmiddelen		365.804	83.360
		365.804	83.360
Financiële vaste activa	(17)		
Deelnemingen		1	1
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		32.702.563	34.820.185
Leningen u/g aan groepsmaatschappijen		3.101.443	3.243.938
Leningen u/g		750.000	186.668
		36.554.007	38.250.792
Vlottende activa			
Vorderingen	(18)		
Handelsdebiteuren		7.714	8.481
Vorderingen op participanten		-	16.317
Rekening-courant groepsmaatschappijen		372.492	65.768
Overige vorderingen en overlopende activa		85.735	75.404
		465.941	165.969
Liquide middelen		356.014	270.622
Totaal		37.741.767	38.770.744

PASSIVA		31-12-2020		31-12-2019
		€	€	€
Groepsvermogen				
Gestort kapitaal	(19)	733	733	
Agioreserve	(20)	32.508.879	32.508.879	
Algemene reserve	(21)	143.675	2.261.297	
			32.653.287	34.770.909
Langlopende schulden	(22)			
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen		2.286.943	1.566.106	
			2.286.943	1.566.106
Kortlopende schulden	(23)			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		220.449	163.891	
Schuld aan participanten		-	-	
Rekening-courant groepsmaatschappijen		1.416.245	1.183.583	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		312.328	347.706	
Overige schulden en overlopende passiva		852.514	738.548	
			2.801.536	2.433.728
Totaal			37.741.767	38.770.744

3.8 Enkelvoudige resultatenrekening over 2020 (na resultaatbestemming)

		2020		2019	
		€	€	€	€
Subsidiebijdrage		64.832		78.801	
Managementvergoedingen en overige inkomsten		53.175		56.172	
Som der bedrijfsopbrengsten			118.007		134.973
Personeelskosten	(24)	1.891.197		2.282.656	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(25)	38.245		153.495	
Financiële baten en lasten		4.378		2.342	
Overige bedrijfskosten	(26)	-1.815.813		-2.303.520	
Som der bedrijfslasten			118.007		134.973
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			-		-
Resultaat deelneming / participaties	(27)		-2.433.286		24.197
Resultaat			-2.433.286		24.197

3.9 Nadere toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020

Vaste activa

(16) Materiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Andere vaste bedrijfsmiddelen	365.804	83.360
	365.804	83.360

	Andere vaste bedrijfsmiddelen
	€
Aanschafwaarde per 1 januari	770.271
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-686.911
Boekwaarde per 1 januari	83.360
Investeringsen	320.689
Desinvesteringen	-
Afschrijvingen	-38.245
Afschrijving desinvestering	-
	282.444
Aanschafwaarde per 31 december	1.090.960
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-725.156
Boekwaarde per 31 december	365.804
Afschrijvingspercentages	10%-50%

(17) Financiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Deelnemingen	1	1
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	32.702.563	34.820.185
Leningen u/g aan groepsmaatschappijen	3.101.443	3.243.938
Leningen u/g	750.000	186.668
	36.554.007	38.250.792

17.1 Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De deelnemingen betreffen de volgende vennootschappen:

- BOM Vastgoed B.V. 100%
- BOM Bedrijfslocaties B.V. 100%
- BOM Capital I B.V. 50,1%
- BOM Business Development & Foreign Investments B.V. 50,1%
- BOM Capital II B.V. 100%
- Innovatiefonds Brabant B.V. 100%
- Energiefonds Brabant B.V. 100%

In 2020 is het verloop als volgt:

	Stand 1 januari	Opheffing	Resultaat boekjaar	Resultaat derden	Mutaties boekjaar	Stand 31 december
	€	€	€	€	€	€
BOM Vastgoed B.V.	462.685	-	146.756	-	315.664	925.105
BOM Bedrijfslocaties B.V.	12.883.424	-	-674.776	-	-	12.208.648
BOM Capital I B.V.	18.623.864	-	-2.770.237	1.382.348	-	17.235.976
BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	501	-	-	-	-	501
Innovatiefonds Brabant B.V.	1	-	-	-	-	1
Energiefonds Brabant B.V.	1	-	-	-	-	1
BOM Capital II B.V.	2.849.709	-	-517.377	-	-	2.332.331
	34.820.185	-	-3.815.634	1.382.348	315.664	32.702.563

17.2 Leningen u/g aan groepsmaatschappijen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Lening Spin-Off Fonds Brabant B.V.	1.518.943	1.361.438
Lening BOM Vastgoed B.V.	1.582.500	1.882.500
	3.101.443	3.243.938

17.2.1. Lening Spin-Off Fonds Brabant B.V.

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	1.361.438	1.803.813
Aflossingen	-30.000	-272.794
Dekking fondskosten	-91.269	-110.044
Dekking participatieresultaten	249.175	-101.960
Rente	29.599	42.423
Stand per 31 december	1.518.943	1.361.438

17.2.2 Lening BOM Vastgoed B.V.

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	1.882.500	2.032.500
Aflossingen	-300.000	-150.000
Stand per 31 december	1.582.500	1.882.500

17.2.3 Lening ROW

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	186.668	50.000
Verstrekkingsen	750.000	200.000
Dekking fondskosten / participatie resultaten	-186.668	-63.332
Stand per 31 december	750.000	186.668

Vlottende activa

(18) Vorderingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Handelsdebiteuren	7.714	8.481
Vorderingen op participanten	-	16.317
Rekening-courant groepsmaatschappijen	372.492	65.768
Overige vorderingen en overlopende activa	85.735	75.404
	465.941	165.969

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Rekening-courant groepsmaatschappijen

De vennootschap heeft de volgende rekening-courant verhoudingen met haar groepsmaatschappijen:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
RC BOM Vastgoed B.V.	10.492	-
RC BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	-	-
RC BOM Bedrijfslocaties B.V.	44.498	6.366
RC BOM Capital I B.V.	37.515	26.539
RC BOM Capital II B.V.	-	17.486
RC Spin-off Fonds Brabant B.V.	-	4.823
RC Biobased Brabant Fonds B.V.	19.712	798
RC Life Sciences & Health Fund B.V.	810	9.755
RC Energiefonds Brabant B.V.	-	-
RC Innovatiefonds Brabant B.V.	-	-
RC COL Brabant B.V.	259.464	-
	372.492	65.768

Tussen de groepsmaatschappijen zijn geen afspraken gemaakt over zekerheden, aflossingen en/of rentevergoedingen.

Eigen vermogen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Gestort en opgevraagd kapitaal	733	733
Agioreserve	32.508.879	32.508.879
Algemene reserve	143.675	2.261.297
	32.653.287	34.770.909

(19) Gestort en opgevraagd kapitaal

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	733	733
Mutaties boekjaar	-	-
Stand per 31 december	733	733

Het gestort en opgevraagd kapitaal bestaat uit 73.250 aandelen met een nominale waarde van € 0,01.

(20) Agioreserve

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	32.508.879	32.508.879
Overige mutaties	-	-
Stand per 31 december	32.508.879	32.508.879

De inbreng van de aandelen van BOM Bedrijfslocaties B.V., BOM Business Development & Foreign Investments B.V. in 2013, alsmede BOM Capital I (aandeel provincie Noord-Brabant) in BOM Holding B.V. is als een agiostorting aangemerkt.

(21) Algemene reserve

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	2.261.297	2.237.100
Resultaat boekjaar	-2.433.286	24.197
Mutaties boekjaar	315.664	-
Stand per 31 december	143.675	2.261.297

(22) Langlopende schulden

Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappij

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Lening PNB inzake SOFB	1.536.943	1.379.438
Lening BOM Bedrijfslocaties B.V.	750.000	186.668
	2.286.943	1.566.106

22.1 Lening PNB inzake SOFB

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	1.379.438	1.821.813
Aflossingen	-30.000	-272.794
Dekking fondskosten	-91.269	-110.044
Dekking participatieresultaten	249.175	-101.960
Rente	29.599	42.423
Saldo per 31 december	1.536.943	1.379.438

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans, 9.1 Lening PNB inzake SOFB (achtergesteld).

22.2 Lening BOM Holding inzake BOM Bedrijfslocaties BV

In 2020 is het verloop als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	186.668	50.000
Verstrekingen	750.000	200.000
Dekking fondskosten	-186.668	-63.332
Saldo per 31 december	750.000	186.668

Dit betreft een lening van Bedrijfslocaties met betrekking tot het project ROW.

(23) Kortlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	220.449	163.891
Schulden aan participanten	-	-
Rekening courant groepsmaatschappijen	1.416.245	1.183.583
Belastingen en premies sociale verzekeringen	312.328	347.706
Overige schulden en overlopende passiva	-	-
Overige schulden en overlopende passiva	852.514	738.548
	2.801.536	2.433.728

Rekening-courant groepsmaatschappijen

De vennootschap heeft de volgende rekening-courant verhoudingen met haar groepsmaatschappijen:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
RC BOM Vastgoed B.V.	-	7.007
RC BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	1.284.452	1.132.009
RC BOM Bedrijfslocaties B.V.	-	-
RC BOM Capital I B.V.	-	-
RC BOM Capital II B.V.	8.153	-
RC Spin-off Fonds Brabant B.V.	4.157	-
RC Biobased Brabant Fonds B.V.	-	-
RC Life Sciences & Health Fund B.V.	-	-
RC Energiefonds Brabant B.V.	34.283	20.035
RC Innovatiefonds Brabant B.V.	85.199	24.531
	1.416.245	1.183.583

3.10 Nadere toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2020

(24) Lonen en salarissen

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
	€	€
Salarissen	1.158.581	1.277.319
Inleenkrachten	219.775	254.207
Overige personeelskosten	216.520	419.675
Gesubsidieerde eigen uren BOM	-16.255	-26.241
	1.578.621	1.924.961
Sociale lasten	140.510	164.870
Pensioenlasten	172.066	192.824
	1.891.197	2.282.656

(25) Afschrijving op materiële vaste activa

	2020	2019
	€	€
Afschrijving andere vaste bedrijfsmiddelen	38.245	153.495
Verkoop resultaat materiële vaste activa	-	-
	38.245	153.495

(26) Overige bedrijfskosten

De overige kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
	€	€
Huisvestingskosten	98.931	81.692
Marketing en communicatie	408.100	520.059
Kantoorkosten	34.818	29.857
Algemene kosten	1.330.019	972.821
Projectkosten	33.320	4.104
Doorbelaste overheadkosten	-3.721.002	-3.912.052
	-1.815.813	-2.303.520

(27) Resultaat deelnemingen

	2020	2019
	€	€
BOM Vastgoed B.V.	146.756	-
BOM Bedrijfslocaties B.V.	-674.776	-32.289
BOM Capital I B.V.	-2.770.237	-24.096
BOM Capital II B.V.	-517.377	68.559
	-3.815.634	12.174
Aandeel derden in het resultaat deelnemingen:		
BOM Capital I B.V.	1.382.348	12.024
BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	-	-
	-2.433.286	24.197

Tilburg, 2 juni 2021

Raad van Bestuur:

Mevrouw B.L.J.M van Dijk - van de Reijt

De Raad van Commissarissen:

De heer Dr. R.G.M. Penning de Vries, president-commissaris

Mevrouw E.M.M. de Brabander

Mevrouw N. Mac Gillavry

Mevrouw E.A.G. Raats - Coster

De heer R.A.M. Slaats

3.11 Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur, de aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en met de bepalingen bij en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verantwoordingsverslag;
- het prestatieverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overige informatie, het verantwoordingsverslag, het prestatieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Breda, 2 juni 2021

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

w.g. J.A Viskil RA

Statutaire regeling inzake de bestemming van het resultaat

Artikel 4.1 Winst en verlies, uitkeringen op aandelen

4.1.1. Indien en voor zover het bestuur niet besluit tot gehele of gedeeltelijke reservering van de winst die in het laatst verstreken boekjaar is behaald, is de algemene vergadering bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald dan wel bepaling van de wijze waarop een tekort zal worden verwerkt alsmede tot vaststelling van tussentijdse uitkeringen uit de winst of uitkeringen uit de reserves voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Een besluit tot uitkering uit de winst of reserves is onderworpen aan de goedkeuring van het bestuur. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden. Indien bij de bestemming van de winst geen besluit over uitkering of reservering van winst tot stand komt wordt de winst waarop het voorstel betrekking heeft, gereserveerd.

4.1.2. Bij de berekening van de verdeling van een uitkering tellen de aandelen of certificaten van aandelen die de vennootschap houdt niet mee, tenzij op zodanige aandelen of certificaten van aandelen een recht van vruchtgebruik of een pandrecht rust ten behoeve van een ander dan de vennootschap ten gevolge waarvan het winstrecht toekomt aan de vruchtgebruiker of pandhouder.

Bij de berekening van het bedrag dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd wordt slechts het bedrag van de opgevraagde en geëffectueerde stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking genomen. Van het bepaalde in de vorige zin kan telkens met instemming van alle aandeelhouders worden afgeweken.

4.1.3. Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.

4.1.4. Uitkeringen zijn opeisbaar op de dag welke het bestuur bepaalt.

4.1.5. Uitkeringen welke niet binnen vijf jaren en een dag waarop zij opeisbaar zijn geworden, in ontvangst zijn genomen, vervallen aan de vennootschap.

4.1.6. De algemene vergadering kan besluiten dat uitkeringen geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in geld zullen worden uitgekeerd.

4

Bijlagen

4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's

Materieel onderwerp	Definitie	KPI	Klantsegment	Doel 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2017-2020
Financiering	Het zijn van een financieel solide organisatie en het verantwoordelijk investeren van de publieke middelen om op de lange termijn de Brabantse economie te blijven versterken.	Nieuwe directe investeringen	BV	20	128	172
		Aantal vervolginvesteringen	BV	15	37	83
		Aantal nieuwe Fund-to-Fund investeringen	BV	2	7	13
		Aantal exits	BV	5	1	15
		Aantal bedrijven die doorstromen naar volgende levensfase	BV	7	7	24
		Gerealiseerde investeringen EFB	RE	6	6	25
		Geïnvesteed volume EFB (in € miljoen)	RE	9	6	26
		Voldoen aan kostenafspraken met opdrachtgevers	BOM	< 100%	89%	92%
Werkgelegenheid	Het creëren van arbeidsplaatsen door het ondersteunen van en investeren in Brabantse bedrijven. Hierbij hoort ook de invloed op buitenlandse bedrijven en werkgelegenheid	Aantal directe arbeidsplaatsen	FI	1000	1311	5770
		Aantal gecreëerde arbeidsplaatsen door portfolio-bedrijven	BV	400	?	?
Maatschappelijke impact	Het werken aan de optimalisatie van onze maatschappelijke, economische en milieu impact door zowel directe als indirecte sturing.	Bedrijven in BO-portfolio die met product/dienst bijdrage leveren aan een maatschappelijke opgave	BV	60%	63%	61%
		Reductie CO2-uitstoot EFB (in Kton)	RE	150	1685	2658

		Gerealiseerde omzetgroei door portfoliobedrijven	BV	20%	?	?
Samenwerking	Het aangaan van samenwerkingen tussen grote bedrijven, het MKB en (kennis)instellingen om zo Brabant in staat te stellen om innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen te realiseren	Aantal projecten opgezet in ecosysteemontwikkeling met consortia van twee of meer betrokken partijen	ESO	5 tot 10	15	61
		Partijen bij elkaar gebracht in de nieuwe projecten gestart in 2017	ESO	50 tot 100	100	490
Internationalisering	Het versterken van de internationale mogelijkheden en ambities van het Brabantse MKB en de (economische) aantrekkingskracht van Brabant voor buitenlandse ondernemingen	Aantal buitenlandse bedrijven in Brabant gevestigd	FI	30	35	165
		Geïnvesteerd kapitaal door buitenlandse bedrijven (in € miljoen)	FI	100	415	1094
		Aantal handelsmissies (in- en uitgaand)	Trade	6 tot 8	8	59
		Aantal informatiebijeenkomsten	Trade	3 tot 4	26	78
		Aantal bedrijven dat deel heeft genomen aan missies	Trade	60	85	478
		Aantal matchmaking-gesprekken	Trade	300	130	1022
Kennis-intensivering	Het bevorderen activiteiten die zoveel mogelijk bijdragen aan kennisgeneratie en -circulatie en de overdracht van ervaringskennis of ambachtelijke expertise om innovatie te stimuleren	Percentage van de gevestigde FDI projecten met een R&D activiteit	FI	15%	30%	26%

Technologische ontwikkelingen	Het inzetten op en investeren in de beschikbaarheid van technische infrastructures en de ontwikkeling van technologieën en diensten die een antwoord bieden op maatschappelijke vraagstukken	Percentage projecten binnen topsectoren	FI	90%	80%	85%
-------------------------------	--	---	----	-----	-----	-----

4.2 Bijlage 2 Stakeholder-dialogoog

De onderstaande tabel geeft inzicht in de vorm, doelstellingen en resultaten van de dialogen met onze belangrijkste stakeholdergroepen.

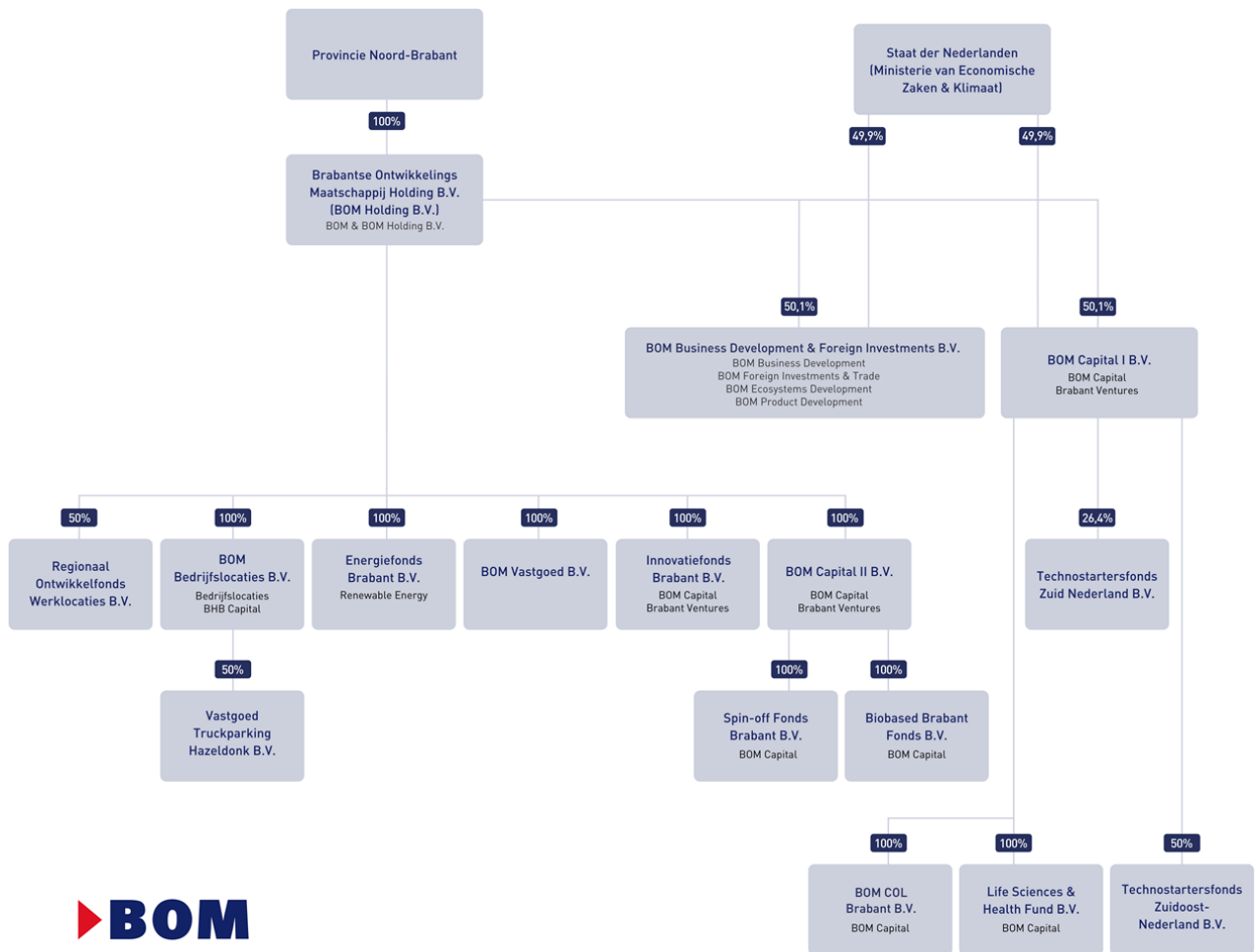
Stakeholder	Organisatie of platform	Interactievorm	Typering
Brabantse ondernemers	Direct contact Partnerrelaties Intermediairs Kennisinstanties	Regulier klantcontact Online en sociale media Nieuwsbrief Internationale (online) missies Imago-onderzoek Klantenvertellen Programma's Events	Relatiebeheer, verbetering dienstverlening, dialoog
Buitenlandse ondernemers	Direct contact Buitenlands kamers van koophandel Invest in Holland	Regulier klantcontact Internationale beurzen en evenementen Online en sociale media Nieuwsbrief Imago-onderzoek Klantenvertellen Events	Relatiebeheer, verbetering dienstverlening, samenwerking, dialoog, vestigingsklimaat
Kennisinstanties	Avans BUAS Fontys HAS TU/e Tilburg University Jads	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin	Kennisuitwisseling en partnerships
Overheden	Gemeenten	Beleidsmatig overleg prestaties.bom.nl (online reporting)	Samenwerking, informeren, uitwisseling en toelichting
Partnerrelaties	AgriFood Capital Brainport Development Braventure Midpoint Brabant REWIND West-Brabant Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen Nederland VNO-NCW Techleap InvestNL EIF Investeringsfondsen	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin prestaties.bom.nl (online reporting)	Samenwerking, informeren, uitwisseling en toelichting
Campusen	Automotive Campus Foodtech Brainport Brainport Industries Campus Green Chemistry Campus High Tech Campus Jamfabriek Mindlabs Pivot Park Station88	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin prestaties.bom.nl (online reporting)	Samenwerking, informeren, uitwisseling en toelichting
Aandeelhouders/ subsidieverstrekkers	Provincie Noord-Brabant Ministerie van Economische Zaken & Klimaat	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin Algemene vergadering Informeel aandeelhoudersoverleg Kwartalgesprekken Halfjaarrapportage prestaties.bom.nl (online reporting)	Formeel, informeel overleg, kennis en inzicht activiteiten

Media	Landelijke pers (o.a. Financieel Dagblad, BNR, NRC) Regionale pers (o.a. BN/De Stem, Eindhovens Dagblad, Brabants Dagblad, Omroep Brabant en Innovation Origins)	Periodiek overleg Persvragen Persberichten prestaties.bom.nl (online reporting)	Informeren, positioneren, activeren
Toeziethouders en adviescommissies	Raad van Commissarissen Investeringscommissies	Periodiek overleg Stakeholderbulletin Media-overzicht	Formeel, informeel overleg, kennis en inzicht activiteiten
Medewerkers	Direct (online) contact Ondernemingsraad (OR)	Intranet (BOeM!) BOeM Live! (online talkshow) BOM@home Festival (online) Kwartaal-verhaal BOM Chat (met directie) Afdelingsoverleg Medewerkerstevredenheidsonderzoek	Participatie, dialoog, medewerkersbetrokkenheid en initiatieven, formeel (arbeidsvoorwaarden) overleg

4.3 Bijlage 3 Juridische structuur

4.4 Bijlage 4 Personalia

Raad van commissarissen

- De heer R.G.M. (René) Penning de Vries - president-commissaris
- De heer J.H.M. (Hans) Dröge
- Mevrouw N. (Nancy) Mac Gillavry
- Mevrouw E.A.G. (Esther) Raats-Coster
- De heer R.A.M. (Ronald) Slaats

Bestuur BOM Holding B.V.

- De heer J.J. (Jan) Pelle (tot 13 januari 2020)
- Mevrouw B.J.L.M. van Dijk – van de Reijt (vanaf 13 januari 2020)

Bestuur investeringsvennootschappen Brabant Ventures en Renewable Energy

- Mevrouw M.C.J.J. (Miriam) Dragstra

Investeringscommissie BOM Brabant Ventures

- De heer J.J.M. (Jacques) Eijkens, voorzitter
- De heer A. (Arnold) Dijkstra
- Mevrouw J.E. (Jantine) Hak
- De heer S. (Sjoerd) Mol
- Mevrouw V.Y. (Vivian) Xiong

Investeringscommissie BOM projects

- Mevrouw F.A. (Femke) Brenninkmeijer, voorzitter
- De heer W.W.M. (Willem) Ackermans
- De heer M. (Mark) Broekman (per 1 oktober 2020)
- De heer S. (Scief) Houben (tot 1 oktober 2020)

4.5 Bijlage 5 Biografieën raad van commissarissen

R.G.M. (René) Penning de Vries

1954

President-commissaris raad van commissarissen / voorzitter remuneratiecommissie

René Penning de Vries was senior vicepresident en CTO bij Philips Semiconductors. Na afsplitsing van deze divisie van Philips maakte hij de overstap naar NXP Nederland, waar hij van 2009 tot 2012 voorzitter van de Raad van Bestuur was. René Penning de Vries heeft de rol van voorzitter van de Raad van Toezicht bij de Sint Maartenskliniek in Nijmegen, bij de Stichting PhotonDelta en bij de Ventures Holding van de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast is hij lid van de adviesraad van CWI, voorzitter van de TNO Strategische Advies Raad voor ICT en leidt hij de NWO KIC Programma Commissie.

J.H.M. (Hans) Dröge

1956

Lid Raad van Commissarissen / Lid Auditcommissie

Hans Dröge trad na zijn studie farmacie in 1985 toe tot Unilever, waar hij verschillende functies heeft bekleed. Begonnen op het Unilever Research laboratorium in Vlaardingen en vervolgens langdurig nationaal en internationaal actief op verschillende supply chain functies keerde hij in 2009 terug in R&D. Als Senior Vice President R&D Operations was hij verantwoordelijk voor de wereldwijde R&D infrastructuur en het operationaliseren van de R&D strategie. Naast zijn R&D functie was hij van 2012 tot 2014 als Manager Unilever Nederland verantwoordelijk voor Unilevers externe relaties met de politiek, de ministeries en het de business community in Nederland. Sinds januari 2014 is Hans Dröge met pensioen en bekleedt hij verschillende bestuurs- en adviesfuncties, waaronder voorzitter van de AgriFood triple helix organisatie stichting Grow Campus, lid van het dagelijks bestuur van het Rathenau Instituut en lid van de Raad van Toezicht van de Algemene Werkgevers Vereniging Nederland.

N. (Nancy) Mac Gillavry

1973

Lid Raad van Commissarissen / Voorzitter Auditcommissie

Nancy Mac Gillavry studeerde Economie en Business Administration aan Tilburg University en werkt sinds 2007 bij ASML in Veldhoven. Sinds begin 2019 is ze verantwoordelijk voor Risk and Business Assurance. In eerdere functies was ze onder andere verantwoordelijk voor de wereldwijde Non-Product Related inkoop, de financiële verslaglegging van ASML en rapportages op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Voordat ze bij ASML begon, werkte Mac Gillavry in diverse finance functies bij PricewaterhouseCoopers (1998-2004) en Océ (2004-2007). Daarnaast is Nancy Mac Gillavry bestuurslid van het Ronald McDonald huis in Veldhoven.

E.A.G. (Esther) Raats-Coster

1969

Lid Raad van Commissarissen / Lid Auditcommissie

Esther Raats-Coster is toezichthouder, bestuurder én ondernemer. Haar succesvolle ondernemerschap leidde in 2006 tot verkiezing als Zakenvrouw van het jaar. Na de verkoop van haar internationale bedrijf besloot ze haar ervaring breder in te zetten en bekleedde ze diverse functies in de bestuurlijke wereld. Onder andere als voorzitter van de vereniging Platform Zelfstandig Ondernemers (PZO) en lid van de Sociaal Economische Raad (SER). Tevens was

Raats-Coster van 2009 tot 2012 directeur van Stichting Talent naar de Top. Ze is nu onder meer actief als Voorzitter Raad van Commissarissen Rabobank Groene Hart, lid Raad van Commissarissen van Spaendonck Groep en Voorzitter Raad van Commissarissen Westermeer Wind Holding.

R.A.M. (Ronald) Slaats

1961

Lid Raad van Commissarissen / Lid Remuneratiecommissie

Ronald Slaats was tussen 1986 en 2013 werkzaam bij De lage Landen, een wereldwijd opererende organisatie in 'high-quality asset-based' financieringsproducten. Bij DLL heeft hij diverse functies in Europa en Amerika gehad, waarna hij vanuit Nederland de rol van CCO en CEO bekleedde. In 2014 maakte Slaats de overstap naar De Meeuw Holding BV, waar hij nu verantwoordelijk is als CEO. Ronald Slaats is actief in diverse bestuurs- en adviesfuncties. Hij is lid van de Raad van Commissarissen van Pallieter Group BV en van de Raad van Advies van Mechan. Daarnaast is Slaats voorzitter VNO/NCW kring Eindhoven e.o. en voorzitter Stichting Samen voor Eindhoven.

4.6 Bijlage 6 Biografieën raad van bestuur

J.J. (Jan) Pelle (1954)

Algemeen directeur (tot 13 januari 2020)

Na zijn studie HBO-Personeelsbeleid in Breda studeert Jan Pelle Politicologie aan de Universiteit van Rotterdam waar in 1985 hij cum laude afstudeert. In de jaren '90 is hij als docent Staatskunde verbonden aan de Universiteit van Leiden en als onderzoeker bij o.a. de Juridische Faculteit van de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Hier doceert hij ook politieke wetenschap, Nederlandse Politiek en Europese Unie. In 1998 promoveert Jan Pelle aan de Erasmus Universiteit en publiceert hij op zeer diverse onderwerpen in nationale en internationale boeken en tijdschriften. Van 2002 tot 2008 is hij actief als wethouder - o.a. Economische & Sociale zaken - in de Gemeente Roosendaal, waarna hij in oktober 2008 aantreedt als algemeen directeur van de BOM. Als bestuurder met kennis op het gebied van economische ontwikkelingen en gevoel voor politiek-bestuurlijke verhoudingen heeft Jan Pelle de laatste jaren met de BOM grote veranderingen doorgemaakt in een sterk bewegende wereld. Binnen het collegiale bestuursmodel van de BOM is Jan Pelle bestuursvoorzitter en verantwoordelijk voor personeelszaken en externe communicatie. De aanstelling van Jan Pelle is beëindigd per 13 januari 2020.

B.L.J.M. (Brigit) van Dijk - van de Reijt (1968)

Algemeen directeur (vanaf 13 januari 2020)

Brigit van Dijk - van de Reijt heeft meer dan 20 jaar ervaring in zowel de publieke als private sector. Daarbij deed ze ruime ervaring op in het investeren in particuliere bedrijven in groeiemarkten in Latijns-Amerika, Afrika en Azië in verschillende sectoren. De laatste jaren legde zij zich toe op impact investeren met innovatie en duurzaamheid als speerpunten. Eerder werkte Brigit van Dijk - van de Reijt als partner bij internationale investeringsfondsen vanuit Londen en Singapore.

Tussen 1999 en 2007 was Brigit van Dijk - van de Reijt directeur Private Equity bij FMO, de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden. Ze begon haar carrière bij ABN AMRO Bank, Corporate Investments.

Brigit van Dijk - van de Reijt heeft een Master of Science in economie aan de Universiteit van Amsterdam. Ze is lid van de raad van toezicht van CORDAID, de katholieke organisatie voor noodhulp en ontwikkelingshulp. Zij is tevens lid van de raad van toezicht van IDH Farmit Fund, dat zich richt op investeringen in de verduurzaming van de agrarische waardeketen in opkomende markten.

- Lid Raad van Toezicht Cordaid
- Lid Raad van Toezicht IDH Farmit Fund
- Lid Raad van Advies van Fontys Hogeschool Economie en Communicatie
- Lid Raad van Toezicht Netherlands-African Business Council

4.7 Bijlage 7 GRI Content Index

Standard	Disclosure	Referentie Jaarverslag 2020
GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016		
1. Organizational profile		
102-1	Name of the organization	- Brabantse Ontwikkelings Maatschappij - 1.1 Over dit jaarverslag - p.5
102-2	Activities, brands, products, and services	- 1.3 Over de BOM - p.10 - Organisatieprofiel - p.10 - Missie - p.11
102-3	Location of the organization's headquarters	- Goirleseweg 15, 5026 PB TILBURG - 3.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p. 50
102-4	Number of countries operating	- Organisatieprofiel - p.10
102-5	Nature of ownership and legal form	- Organisatieprofiel - p.10
102-6	Markets served	- Organisatieprofiel - p.10 - Missie - p.11
102-7	Scale of the reporting organization	- 2020 in cijfers - p.3 - 1.4 Organisatie en medewerkers - p.18 - 3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2020 - p.46 - 3.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2020 - p.48
102-8	Information on employees and other workers	- 1.4 Organisatie en medewerkers - p.18
102-9	Supply chain	- Waardeketen - p.15 - Rol in keten - p.27
102-10	Significant changes to the organization and its supply chain	- Geen significante wijzigingen in 2020
102-11	Precautionary Principle or approach	- Een duurzame BOM - p.22 - Een vitale BOM - p.22 - Rol in keten - p.27 - Risicomanagement - p.29
102-12	External initiatives	- 1.6 Corporate governance - p.31 - Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.34
102-13	Memberships of associations	- 2.1 Ontwikkelen (BOM Ecosystems Development) - p.36 - 2.3 Internationaliseren (BOM Foreign Investments) - p.41
2. Strategy		
102-14	Statement from senior decision-maker	- Voorwoord raad van bestuur - p.1
3. Ethics and integrity		
102-16	Values, principles, standards, and norms of behavior	- 1.4 Organisatie en medewerkers ('Practice what your preach') - p.18 - Rol in keten (Ketenverantwoordelijkheid als dienstverlener) - p. 27 - 1.6 Corporate governance - p.31
4. Governance		
102-18	Governance structure	- Interne rollen en verantwoordelijkheden - p.27 - Managementaanpak - p.28 - 1.5 Bericht van de raad van commissarissen - p.30 - Bestuur en bezoldiging - p.31
5. Stakeholder Engagement		

102-40	List of stakeholder groups	- Stakeholders - p.11 - 4.2 Bijlage 2 Stakeholder-dialoog - p.107
102-41	Collective bargaining agreements	- Dit is niet van toepassing op ons personeel
102-42	Identifying and selecting stakeholders	- Stakeholders - p.11
102-43	Approach to stakeholder engagement	- 4.2 Bijlage 2 Stakeholder-dialoog - p.107
102-44	Key topics and concerns raised	- 4.2 Bijlage 2 Stakeholder-dialoog - p.107
6. Reporting practice		
102-45	Entities included in the consolidated financial statements	- Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.34 - 3.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p.50
102-46	Defining report content and topic Boundaries	- Materiële onderwerpen - p.12 - Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.34
102-47	List of material topics	- Materiële onderwerpen - p.12 - 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
102-48	Restatements of information	- 3.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling (Vergelijkende cijfers) - p.56 - Controle - p.34
102-49	Changes in reporting	- Geen significante wijzigingen in 2020
102-50	Reporting period	- Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.34
102-51	Date of most recent report	- 29 mei 2020
102-52	Reporting cycle	- Jaarlijks
102-53	Contact point for questions regarding the report	- 1.1 Over dit jaarverslag - p.5
102-54	Claims of reporting in accordance with the GRI Standards	- Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.34
102-55	GRI content index	- 4.7 Bijlage 7 GRI Content Index - p.114
102-56	External assurance	- Externe accountant - p.34 - Controle - p.34 - 3.11 Overige gegevens (Controleverklaring van onafhankelijke accountant) - p.98
2. Materiële onderwerpen die de BOM rapporteert conform GRI		- Referentie
Financiering (GRI 201: Economic performance)		
103-1/2/3	DMA	- 1.2 Het jaar in het kort (Investeren) - p.8 - Materiële onderwerpen - p.12 - Strategie - p.14 - Waardeketen - p.15 - 2.2 Investeren - p.37
201-1	Direct economic value generated or distributed	- 3.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p.50
3. Materiële onderwerpen volgens eigen indicatoren gerapporteerd		- Referentie

Maatschappelijke impact		- 2020 in cijfers - p.3 - Materiële onderwerpen - p.12 - Strategie - p.14 - Waardeketen - p.15 - 'We nemen honderden Brabantse bedrijven mee in onze impact journey' - p.16 - Een duurzame BOM - p.22 - Managementaanpak - p.28 - Controle - p.34 - 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
103-1/2/3	DMA	
Own indicator	Bedrijven in BO-portfolio die met product/dienst bijdrage leveren aan een maatschappelijke opgave	- 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
Samenwerking		- 2020 in cijfers - p. 3 - 1.2 Het jaar in het kort (Ontwikkelen) - p.8 - Organisatieprofiel - p.10 - Missie - p.11 - Materiële onderwerpen - p.12 - Strategie - p.14 - Managementaanpak - p.28 - Controle - p.34 - 2.1 Ontwikkelen - p.36 - 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
103-1/2/3	DMA	
Own indicator	Aantal projecten opgezet in ecosysteemontwikkeling met consortia van twee of meer betrokken partijen	- 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
Kennisintensivering		- 2020 in cijfers - p.3 - Organisatieprofiel - p.10 - Missie - p.11 - Materiële onderwerpen - p.12 - Trends en ontwikkelingen - p.13 - Strategie - p.14 - 'Dankzij digitalisering kunnen we meer ondernemers sneller en beter bedienen' - p.20 - Managementaanpak - p.28 - Controle - p.34 - 2.1 Ontwikkelen - p.36 - 3.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p.50 - 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
103-1/2/3	DMA	
Own indicator	Percentage van de gevestigde FDI projecten met een R&D activiteit	- 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
Internationalisering en concurrentiekracht		

103-1/2/3	DMA	- 2020 in cijfers - p.3 - Materiële onderwerpen - p.12 - 1.2 Het jaar in het kort (Internationaliseren) - p.9 - Strategie - p.14 - Managementaanpak - p.28 - Controle - p.34 - 2.3 Internationaliseren - p.41 - 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
Own indicator	Aantal buitenlandse bedrijven in Brabant gevestigd	- 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.104
Klanttevredenheid		
103-1/2/3	DMA	- 2020 in cijfers - p.3 - 1.2 Het jaar in het kort - p.5 - Materiële onderwerpen - p.12 - 'Dankzij digitalisering kunnen we meer ondernemers sneller en beter bedienen' - p.20 - Managementaanpak - p.28 - Controle - p.34
Own indicator	Aantal buitenlandse bedrijven in Brabant gevestigd	- 1.2 Het jaar in het kort - p.5

4.8 Bijlage 8 Gebruikte begrippen en termen

AV Algemene Vergadering (van aandeelhouders)
BD Business Development
BIC Brainport Industrie Campus
BOM Brabantse Ontwikkelings Maatschappij
BV (BOM) Brabant Ventures
CRM Customer Relationship Management
EFB Energiefonds Brabant
ESCo Energy Service Company
ESO (BOM) Ecosysteemontwikkeling
FDI Foreign Direct Investment
FI (BOM) Foreign Investments
FTE Full Time Equivalent
GRI Global Reporting Initiative
GS College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant
HR Human resources
HTSM High Tech Systemen en Materialen
IC Investeringscommissie
ICT Informatie- en Communicatie Technologie
IIRC International Integrated Reporting Council
ILO International Labour Organization
IRP Investor Readiness Programma
IT (BOM) International Trade
JADS Jheronimus Academy of Data Science
KPI Key Performance Indicator, prestatie-indicator
LS&HF Life Sciences & Health Fund
MJP Meerjarenplan
MKB Midden- en kleinbedrijf
MRP Market Readiness Programma
MVO Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NFIA Netherlands Foreign Investment Agency
PNB Provincie Noord-Brabant
RE Renewable Energy
ROW Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties
RVO Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RVC Raad van Commissarissen
SDG Sustainable Development Goal
TOMi Therapie Op Maat Instituut
WNT Wet Normering Topinkomens

Our story continues online ...

Meer inzicht in onze actuele prestaties vindt u
op de reporting portal van BOM:

prestaties.bom.nl

